

Fedareka

Sui generis

A silhouette of a woman's head and shoulders is shown in profile, facing left. Her hair is long and appears to be blowing in the wind. The background is a soft, warm gradient of orange and yellow, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is contemplative and serene.

Sam King

Fedareka

Sui Generis

Sam King

© 2021, Sam King

ISBN pre PDF 978-80-570-3421-6

ISBN pre ePUB 978-80-570-3422-3

Venujem Sebovi, výbornému mladému novináři.

Kapitola 1

„Je vo všeobecnej známosti, že ork, bytosť nijako nevynikajúca rozumom a neoplývajúca citom, prebýva prevažne v lesoch a iných odlahých končinách nášho sveta, kde vytvára výhradne rodové spoločenstvá o počtoch nanajvýš do 100 jedincov. I laik ich na sto honov dokáže rozpoznať podľa zelenej kože, špicatých sluchov a dvoch ostrých rezákov pripomínajúcich kly kanca, ktoré im vychádzajú zo spodného radu zubov.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 5

„Tá kaša je riedka,“ zavrčal Grungh, „nie je v nej čo hrýzť!“

„Dala by som tam mäso,“ obrátila som sa od ohňa smerom na Grunghovu sfučanú tvár, „ale to by si nejaké musel uloviť!“

„Čo?“ tresol Grungh päťou do stola a drevená miska s tým riedkym čímsi, čo si vyslúžil ako raňajky, mu pristála na kolenách. Završťal od bolesti – len pred chvíľou som mu tú misu strčila pod nos, jedlo bolo ešte horúce. Ometajúc zo seba krúpy prehodil:

„Toľko k tvojmu jedlu, Fedareka.“

„Možno keby si nebol ako zasran, pochopil by si, že kaša zložená z ohňa býva horúca,“ dala som sa do upratovania riadu.

„Stále hreje príjemnejšie ako ty,“ odplul si Grungh, „harpya.“

„Tak vieš čo, Grungh?“ vzala som do ruky prútenú metlu, s ktorou som neskôr chcela vymiesť ten neporiadok, čo narobil, „skús najprv zbúchať posteľ, ktorá by udržala naraz mňa a ten tvoj bachor, a potom sa môžeme rozprávať

o nejakom zahrievaní. A keby to náhodou nezvládne tvoja ťarbavosť sama, choď poprosiť Garba! Isto ti rád pomôže.“

„Zas ten tvoj milovaný Garb!“ postavil sa Grungh, „Keď ho tak rada spomínaš, prečo nejdeš zahrievať jeho?“

„Keby mi matka nepovedala, nech sa vydám za náčelníkovho syna, mohla som variť z mäsa a spať v poriadnej posteli.“

„Ty a tvoja matka!“ zafrčal Grungh, „Obe rovnaké bosorky! Bodaj by ťa šľak skolil tak, ako tvoju mater!“

„Moju matku si do huby neber!“ zdvihla som prst, „zomrela od hanby, za akého darmožráča ma vydala!“

„A dost!“ Grungh vytiahol spod stola svoje pupčisko a ťarbavo urobil tie štyri kroky ku mne. Napriahol ruku. Špeky sa mu žalostne zavlňili pri seabamenšom pohybe.

„No pod!“ rozhodila som ruky, „Udri! Chcem mať od teba nadobro pokoj, tak udri!“ Grungh zaváhal. Na okamih zavrel oči, no potom ruku zložil.

„Nestojíš mi za to, kurva!“

„Tak si nájdí inú kurvu!“ zahнала som sa po ňom metlou, „Sprostú dost' na to, aby sa starala o tú tvoju nevďačnú rit'!“

„Nezaujímaš ma, žena,“ zobral Grungh do rúk posledný mech vína, „idem odtiaľto!“

„Chod', aj tak nemáš kam!“ pokrútila som hlavou a vrátila sa nazad k zametaniu. „Ten chrapúň,“ premýšľala som nahlas, „sme na smiech celému klanu. Stále si vykladajú, ako sa musí Grunghov otec v hrobe obracať, že náčelník je taký babrák, čo nevie udrieť ani vlastnú ženu. A ja? Zo mňa majú všetky tie suky naokolo akurát výsmech – náčelníkova žena, a bezdetná. Ako

keby to bola moja vina. Grungh si cez ten svoj kotel nedočiahne ani medzi nohy. Čert aby vzal takého manželstvo!“

Zem sa začala triasť. Spočiatku mierne, ale zrýchľovalo to každou sekundou. Zahodila som metlu a pootvorilo vráta chyže. Osadou sa rútili jazdci na koňoch – ľudia. Na hrudiach mali oceľové kyrusy a na chrbtoch pušky. Nebrali ohľad a prešli všetko, čo sa im včas neuhlo z cesty. Neďaleko pred naším dvorom zastali. Jeden z nich, v tej najzdobenejšej zbroji, zostal na svojom zvierati a ostatní okolo neho vytvorili obrannú líniu karabinierov. Uprostred tohto kruhu sa ocitol Grungh. Muž na koni si zložil prilbu. Bolo vidieť, že už to bol starec – vlasy i bradu mal šedivé ako krysa. Plet' mal i na ľudské pomery smiešne bledú a nad očami sa mu črtali hlboké vrásky.

Siahol si pod plášť a vytiahol akýsi zdrap papiera, ktorému určite prikladal nesmierny význam. Podal ho mužovi po svojej pravici a ten ho strčil do rúk Grunghovi. On sa zaksichtil a odvrkol:

„To si nechajte pre niekoho, kto vie tie sračky čítať!“

Muž vzal papier nazad do rúk a narovnal si kožené rukavice. Ten na koni pokynul svojmu vojakovi, nech listinu prečíta.

„My, Jeho lordstvo, Alexander Victor de Saint-Marque, z vôle Boha a kráľa vládca...“

„Drž hubu,“ prerušil ho Grungh, „povedz mi sám, čo chceš, starec, alebo drž hubu!“

Vojak po lordovej ľavici Grunghovi ihneď udrel pažbou do úsmevu, čo ho náhle položilo do kolien. Dvaja vojaci Grungha pritlačili na pleciach a nedovolili mu postaviť sa, zatiaľ čo tretí mu priložil zozadu rapier na krk.

„Orkská háved’,“ znechutene fl’ochol pohľadom na Grungha a následne i na ostatných z osady, ktorí sa zbehli sledovať, čo tí ľudia náčelníkovi chcú. Za hocikoho iného z klanu by sa ruvali, kým by ich sekery neboli povlečené hrubou vrstvou zaschnúajúcej krvi, ale ich náčelník im za to nestál.

„Grungh Krivozub,“ začal rozprávať lord.

„Zabudol si – náčelník klanu...“ prerušil ho Grungh, a i on sám bol v polovici vety prerušený kopancom do brucha od muža s rapierom. Ten mu následne nadvihol bradu a zovretou päťou mu ponaprával jeho už tak hnusný obličaj. Grunghovi sa spustila krv.

„Počúvaj, obluda,“ zhlboka sa nosom nadýchol muž s rapierom, „Jeho lordstvu vďačíš za svoj holý život a tvoj mrzký jazyk nemá právo naň prehovoriť bez vyzvania a patričného titulu!“

„Ďakujem, sir Gérard,“ pokýval lord dľaňou.

„K službám, Vaše lordstvo,“ poklonil sa rytier, podľa všetkého sir Gérard. Srdce mi búšilo strachom, ani nie tak o príťaž menom Grungh, ale o životy ostatných. Aký je to muž – človek či ork – čo si získava postavenie a tituly mlátením spútaných?

„Grungh Krivozub,“ vrátil sa lord k svojmu prejavu, „za opakované neodovzdávanie desiatku svojmu pánovi a cirkvi uvádzame teba i tvoj klan do stavu nevoľníckeho! Nemáte naďalej právo svojvoľného sobáša, sťahovania, a budete odvádzať dodatočný desiatok do doby, kým nebude dlh splatený. Takto sme rozhodli a kto si náš dekrét dovolí spochybnit’, nech je vzatý na pranier a štyridsiatimi ranami palicou vyplatný. Nieкто ak náš dekrét porušíť dovolí si, nech je na rok do žalára uvrhnutý!“

Grungh isto nerozumel všetkému, čo mu lord vravel, však predstava, že by sa mal podriaďovať akémukoľvek človeku, v ňom vyvolávala nesmiernu zlosť. Vytrhol sa zo zovretia dvoch mužov a skočil dopredu. Lordov kôň nahlas zaerdžal a zamával vo vzduchu prednými nohami. Rytier Gérard na Grungha urobil výpad rapierom, no Grungh ho zachytil dlaňou a hoci poranený na ruke, pomaly sa dvíhal z rozblatenej zeme. Sir Gérard pustiac zbraň z pravej ruky, siahol ľavou za opasok a bleskovým pohybom tasil pištoľ. Nasledoval výstrel od boku a za ním náhle ticho. Grungh rozgniavil svoju papuľu a s vytekajúcou krvou sa zvalil tvárou dole do blata. Rytierov rapier dopadol s ním, zacvendžal o kamenný chodník. Vojaci narovnali líniu, ale nikto sa ani teraz jednať nerozhodol.

Sir Gérard zodvihol svoj meč a mlčky si ho prezeral.

„Sir Gérard?“ oslovil ho lord, keď sa mu podarilo upokojiť svojho koňa.

„Tá obluda nemá na sebe čistých šiat,“ prehodil rytier. Nato si z kabáta vytiahol vlastnú bielu vreckovku a jedným ťahom očistil poškvrenú čepel’.

„Áno, Vaše lordstvo?“ zasalutoval.

„Bežte prehliadnuť jeho dom, zabavte zlato a striebro!“ mávol rukou lord.

„A čo s ostatnými, pane?“ opýtal sa sir Gérard.

„Prehľadajte jeho dom a odchádzame,“ prešiel si lord po upravenej brade, „nech si môžu pochovať svojho náčelníka.“

„Rozkaz!“ prikývol rytier a spolu s ďalšími dvoma mužmi sa vybrali mojím smerom.

Zabuchla som dvere a založila závoru. Nebola som schopná predstaviť si, čo by so mnou mohli mať v úmysle, no uľahčiť som im to nemienila. Prevrátila som stôl nabok a s lukom, ktorý mával Grungh povesený nad ohniskom, som sa

zaň schovala. Grunghov „lovecký luk“, ak sa tak vôbec dal nazývať, zapadal prachom už niekoľko mesiacov.

„Snád sa tetiva neroztrhne,“ dúfala som a takmer bez dychu vyčkávala. Od dverí sa najprv ozvalo potiahnutie, potom lomcovanie a nakoniec búšenie. Netrvalo dlho a vojaci vetché dvere vyrazili.

Dovnútra vtrhol sir Gérard s taseným rapierom. Napla som luk, vystrčila sa z krytu a než sa stihol spamätať, vystrelila som po ňom šíp. Rýchlo som sa zase skrčila a myslela som si, že buchnutie o zem, ktoré som počula, bolo rytierovo bezduché telo. A hoci to bol ozaj a bol bezduchý, nevyzeral veľmi zranený. Vykukla som spoza stola. Šíp ho zasiahol do nosového krytia jeho prilby. Dvaja ďalší v modrých kabátoch mu pribehli pomôcť na nohy.

„Nedvíhajte ma, hlupáci!“ odstrčil ich, „Dostaňte tamtú suku!“

Vojaci sa rozbehli priamo ku mne. Vystreliť druhý raz som už nestíhala, tak odhodiac luk do rúk jedného z mužov som sa vrhla na druhého. Nestihol vytiahnuť meč, mal čo robiť, aby som mu neprehryzla krk a nevyškriabala oči. Spôsobila som mu len povrchové zranenia na tvári, potom sa jeho druh spamätal a odtiahol ma. Obaja ma pritlačili ku stene. S posmešným úškrnom ku mne prikráčal sir Gérard a ja som neprestávala vzdorovať, však bez úspechu. Tým mužom sa už strach o vlastný život zahryzol do srdca rovnako ako mne, preto nepovoľovali.

Rytier Gérard na mňa namieril rapier, jeho chladnú špičku som cítila na krku.

„Orkská špina,“ opľul ma a chystal sa bodnúť. Syčala som ako zmija.

„Pod', zbabelec! Zabil si orka, orkyňa pre teba nebude žiadny problém!“

„Ono to vie rozprávať,“ zasmial sa rytier, „ako si želaš!“

Potom prišlo niečo, čo napätie v jeho lakti uvoľnilo. Nenasledovala žiadna bolesť a následný pokoj, pravý opak. Do domu vošiel ďalší muž v kyryse a kabáte.

„Čo sa tu deje, Gérard?“ opýtal sa s pevnosťou v hlase.

„Čoby sa dialo, Frederik?“ obrátil sa na neho rytier Gérard, „Táto príšera sa mi opovážila pokúsiť o život. Ja pokusy nerobím!“

Druhý rytier, ktorý práve prišiel, zodvihol zo zeme šíp so stupeným hrotom:

„Týmto?“

„Áno, tým!“ ukázal rozhnevaný Gérard na preliačinu v svojej prilbe, „Mohla ma zabiť!“

Rytier menom Frederik si zložil prilbu, rovnakú, ako mal Gérard, len bez diery na nosnom kryte. Pristúpil bližšie a prezrel si ma od zhora dole. Ukázal mi šíp pred tvár. S vycerenými zubami som naň zavrčala a potom som skúsila opäť skočiť po Gérardovi, pretože vojaci neopatrne povolili stisk. Rytier Frederik ma ale zachytil a držal ma do doby, kým sa ostatní nespamätali.

„Vidíš?“ namieril na mňa Gérard opäť hrot svojej zbrane, „Je to zviera! Čaká na príležitosť, aby nám všetkým skočilo po krku! To nedovolím!“

„Chceš riskovať?“ položil mu Frederik ruku na plece, „Je to náčelníkova žena. Pravda?“ Súhlasne som zasyčala, Gérardov rapier mi viac pohybu hrdlom nedovolil.

„A čo? Nebude ťažšie ju podrezať,“ trval na svojom Gérard.

„Lenže tých orkov je tu vyše stovky. Všetkých ich nezvládneme pobiť, ak sa na nás vrhnú, a ty to vieš,“ s nepochopiteľným pokojom v hlase dohovárал Frederik sirovi Gérardovi. Miestami to až vyzeralo, že ma nechce nechať prepichnúť.

„Nenechám si diktovať podmienky od divej zveri!“ začala sa rytierovi Gérardovi zlostne otriasať tvár.

„Nemusiš, nik z nás nemusí,“ súhlasil Frederik, „tak zlož ten rapier.“

„Hmm,“ vydal zo seba Gérard. Niekoľko sekúnd na mňa zlostne civel, v hlave sa mu isto bili nenávisť a vypočítavosť. „Keď ju nechám žiť, čo bude? Nahucká proti mne celú osadu a pri najbližšej príležitosti ma zoderú z kože!“

„Tak ju vykáž!“ navrhol Frederik.

„Vykázať, vykázať,“ zosmiešňoval jeho slová sir Gérard, „svet nie je placatý, Frederik! Nezvrhnem ju z okraja a nadobro sa jej tak nezbavím. Zabiť ju bude istejšie!“

„Tak ju daj mne,“ navrhol Frederik. Sir Gérard založil meč do pošvy.

„Tohto... neľudského netvora? Nečítal si *Stráň sa orka* alebo čo, Frederik?“ nechápal.

„Čítal – viackrát,“ pritakal Frederik, „ale som si istý, že na kydanie hnoja v stajniach stačiť bude.“ Tak to bolo vonku. Sir Frederik ma ani na okamih tým svojím divadlom nepresvedčil, že mu záleží na inom živote, ako tom jeho. Rovnaký bastard ako ten Gérard, možno akurát väčší zbabelec.

„Heh,“ usmial sa rytier, „koľko za ňu dáš? Je to môj majetok, zadarmo ju nedám!“ Sir Frederik mu podal vrečko s peniazmi.

„Dost' na to, aby si si nechal vyklepať tú svoju prilbu,“ odvetil.

„Frederik, máš dobrý zmysel pre humor,“ potľapkal ho Gérard po chrbte, „i keď myslím, že si preplatil. Za toľkoto sa kupujú nové kone, nie svine do chlieva, ale ujednané. Zviažte ju, chlapi!“

Muži mi spútali ruky a okolo krku mi hodili lano. Sir Frederik ma vytiahol z domu, z môjho domova, ktorý teraz tí chamtivci prehľadávali kvôli bohatstvu, ktoré tam jakživ nebolo. Vonku bolo stále rovnako mrzuté počasie.

„Už som sa o Vás začínal báť, sir de Vertu,“ oslovil lord, stále naduto sediaci na koni, svojho rytiera, „čo to ťaháte za sebou?“

Rytier Frederik si založil prilbu a odvetil:

„Kúpil som ju od sira de Áines.“

„Nehovorte. Ako je na tom on?“ pokračoval lord.

„Stále prehľadáva chatrč, pane,“ odpovedal so všetkou pokorou rytier.

„Jean,“ zavolať lord svojho pobočníka.

„Áno, Vaše lordstvo?“ pribehol k nemu útlý muž s úslužne vyzerajúcimi vlasmi ulízanými nabok ako od psa.

„Zájdite povedať sirovi de Áines, že v tejto diere strácame čas. Je na čase pobrať sa na odchod,“ zavelil lord.

„Ako rozkážete, Vaše lordstvo.“

Sir Frederik ma dotiahol až k svojmu zvierat'ú. Povolil mi lano na nohách, ale ja som sa odmietla ďalej pohnúť.

„Prosím,“ prehovoril na mňa, „nest'ážuj to.“ Urobila som neochotný krok ku koňovi. Nikdy som na ničom podobnom nesedela, ale videla som, ako sa na tých zvieratách vozia iní. Rytier Frederik si myslel, že budem mať problém vyštverať sa a zdalo sa, že tie naučené spôsoby pána z vyššej spoločnosti sa nezaprú, keď sa načahoval, aby mi pomohol do sedla. Bárs spútaná, nebola som neschopná.

Sir Gérard s ostatnými sa vrátil. Po iných orkoch nebolo ani vidu, ani slychu – všetci sa zastrčili k sebe domov.

„Takže takýto rešpekt má náčelníkova žena,“ pomyslela som si. Rytier Gérard si ešte raz nohou nadvihol Grunghovu špinavú tvár zo zeme. Naposledy som sa naňho pozrela aj ja. Gulka mu vystrelila oko a preletela tým prázdny priestorom, kde by mal byť mozog. Sir Frederik vyskočil do sedla a otočiac sa na mňa zašepkal:

„Nepôjdeme rýchlo, neboj sa, nespadneš.“ Pokrčila som nosom a nadvihla hornú peru. Ako keby to mohlo ešte voľačo zhoršiť...

„Muži, odchádzame!“ zdvihol lord ruku, „za mnou!“

Pospolu rytieri cválali akurát z lesa po lúku, tam sa na križovatke ich cesty rozdelili. Drvivá väčšina pokračovala po boku lorda Alexandra, ale sir Frederik sa vydal smerom na juh, celkom sám, ak teda nepočítam moju zviazanú maličkosť. Ani jeden z ostatných mužov mi nevenoval celý pohľad, akurát krátke zagávanie a rýchle odvrátenie pohrdavých očí. Iba Gérard, keď sa lúčil s Frederikom, zavrčal priamo na mňa.

„Nech ťa nepohryzie, Frederik,“ pripadal si sir Gérard neveriteľne vtipný, „mal by si jej dať náhubok. Nejaký ti pošlem od mojich psov.“

„Opatruj sa, Gérard,“ odkývol mu rytier Frederik.

Keď sa v diaľke stratili všetci, sir Frederik zastavil koňa, zo zadnej brašny vytiahol dlhý plášť s kapucňou a prehodil ho cezo mňa.

„Nechceš, aby ľudia videli, aké zviera si si kúpil?“ preťala som ho očami.

„Trasieš sa,“ ukázal na moje odhalené lýtko.

„Čo ťa je do toho?“ Rytier si nadvihol prilbu a poškrabal si hlavu.

„Pôjdeme celý deň a vyzerá to na dážď.“ Nemala som chuť sa s tým mužom ďalej hádať. Nemala som ani chuť rozprávať sa s ním. Obyčajný otrokár, nijaký

gavaliér. Zrejme zbadal, že som stratila záujem, tak zavrel kapsu a opäť naskočil na koňa.

Celou cestou som sa dívala akurát do zeme. Ani nie hodinu po odchode z osady naozaj začalo pršať a k večeru sa dážď menil na lejak. Ani po zotmení ma nepotešila utišujúca tma – blesky totiž pretínali celú oblohu a len, čo jeden skončil, druhý začal. Sir Frederik zrazu pôsobil ako zmoknutá myš, namiesto dojmu neohrozeného šľachtica, ktorým ešte ráno bol. Však vôbec sa na to nesústredil. Zaujímalo ho len udržiavanie koňa v takej rýchlosti, aby sme nestáli, no zároveň ma nemusel dvíhať zo zeme. Zišli sme z lesnej cesty a v dohľade sa začalo črtať to, čo ľudia označujú ako civilizáciu. Neďaleko nás stál hostinec. Rytier popchol koňa a zamieril smerom k nemu.

„Stát!“ vykrikol muž tesne po tom, ako žrebec zastal v dvore. V pravej ruke zvieral drevený mlat a v druhej trasľavo držal skomierajúci lampáš.

„Čo tu chcete v túto hodinu?“

Sir Frederik si odkašlal a pokojne mu odvetil:

„Široko ďaleko nič nie je a v tomto lejaku sa potme ďalej ísť nedá. Chcem ustajniť koňa a zaplatiť za nocľah!“

Nato hodil chlapovi do rúk čosi okrúhle, čo sa v svetle blesku zablysko. Muž s obuchom zbadal, že jazdec nie je nepriateľom, toľko ľudom stačí k presvedčeniu. Rytier zoskočil z koňa. Priečilo sa mi, nechať sa od neho skladať zo sedla, ale nemala som v záujme rozplesnúť sa v tej celodňovej bačorine. Muž skryl obuch, vzal koňa za uzdu a zaviedol ho do zastrešenej stajne.

Vnútri bolo o čosi teplejšie a oveľa suchšie. Plášť som mala celý premočený, rovnako ako oblečenie pod ním. Oboje sa mi mrazivo začalo lepiť na telo.

Hostinský vďaka tomu zistil, že som žena. Hostinec mal prízemie, poschodie a podkrovie. Počula som, že ľudia majú v oblúbe stavať a mrhať priestorom. Pri schodisku horela jedna svieca, asi aby sa neskorí hostia nevytrepali po ceste nahor. Ďalšie svetlo pribudlo do miestnosti až vtedy, keď hostinský otreľ svoj lampáš a položil ho na drevený pult. Po mojej pravici sa nachádzala ďalšia, o čosi väčšia miestnosť so stolmi a lavicami, kde sa zrejme v skorších hodinách zvyklo hrať a popíjať. Teraz zívala prázdnotou.

Hostinský si poškrabal mäsité strnisko.

„Milosťpán si bude želať izbu s manželskou posteľou, pravda?“ naskočil mu na tvári odporne úlisný výraz. „Nie je problém, ihneď vám dám kľúč. Len nebudte priveľmi hlučný, milosťpane,“ naklonil sa hostinský k sirovi Frederikovi, „ostatní hostia sú tiež pocestní, radi by si zdriemli.“ Hostinský sa ani nestihol natiahnuť po kľúč a rytier de Vertu ho už zastavil.

„Chcem izbu s dvoma lôžkami,“ opravil podsaditého muža. Hostinský si ma ešte raz prehladol. Hlavu som skláňala tak, ako to len išlo a v prítmí si isto nevšímol, čo som zač.

„Ako myslíte, milosťpane,“ mykol plecami a podal sirovi Frederikovi iný kľúč, „tretie dvere sprava, prvé poschodie,“ navigoval nás, „a keby ste si to rozmysleli, pokojne ma zobuďte. Izbu vám až do polnoci vymením bez prirážky!“

Sir Frederik na to nereagoval. Na mňa sa ani nepozrel, kým nebolo treba prekročiť prah izbice, ktorú práve odomkol. Následne okamžite zatvoril a sňal zo mňa prevlhnutý plášť. Nepozdávalo sa mi, ako nepríčetne a bezvýrazne sa mu na mne zasekli oči. Chvíľu mu trvalo, kým si uvedomil, že ma z domu vyvliekol prv, než som si vôbec stihla navliecť niečo iné, než nočnú košeľu.

„Ehm,“ striasol sa, „je tu kozub. Rozložím oheň a ty si nechaj vysušiť šaty. Neobávaj sa, nebudem sa pozerat’.“

Pohrdavo som naklonila hlavu na bok a predstrčila spútané ruky. Rytiera zrejme viacej zaujali moje prsia, ktoré som takto zviazaná voľky-nevoľky otrčala, pretože sa znovu zasekol v pohľade. Keď konečne odmrzol, zahľadel sa mi do očí.

„Niečo mi sľúb,“ zdvihol prst, „zložím ti tie putá, no nesmieš začať vystrájať, dobre?“

„Heh,“ odvrkla som.

Sir Frederik to pochopil ako súhlas, a to bola jeho takmer osudová chyba. Len čo ma rozviazal, vrhla som sa naňho. Zvalila som ho na posteľ a začala sa oháňať rukami.

„Prestaň, prestaň, lebo!“ kričal.

„Lebo čo?“ vytreštila som oči, „Nebudem do konca života kydať hnoj! To radšej skapem! Ale ty pôjdeš prvý!“

„Nechcem, aby si kydala hnoj!“ chytil mi rytier obe ruky prv, než som ho stihla vážnejšie zraniť. Vzpierala som sa, i keď som bola zvedavá, čo tými slovami myslel. „Nechcem, aby si kydala hnoj,“ zopakoval o čosi pokojnejšie, hoci stále prekvapene dychčal a búchanie jeho srdca bolo počuť i cez kyrys.

„Pusť ma, pri všetkých svätých!“ Prestala som dorážať. Rytier ma zo seba odsunul nabok a sám sa posadil na posteli. Zložil si rukavice a počúchal si celú tvár, na ktorej sa mu miesila voda a pot. Ukazovák a palec si priložil tesne nad ústa, na svoje hnedé fúzy, a prostredníkom si škrabal briadku.

„Čo teda chceš?“ posadila som sa aj ja.

„Neviem,“ vyfúkol, „sám neviem. Jednoducho som nechcel...“

„Aby ma tvoj priateľ zabil,“ dokončila som.

„Tak je,“ súhlasil sir Frederik.

„To si teda vyberáš naozaj skvelých priateľov,“ obopla som si ruky okolo brucha.

„Odpusť, ale o tom sa s tebou nemienim rozprávať,“ pokrútil rytier hlavou.

„Pche, vy ľudia,“ zagúľala som očami, „keď vás zaženú do rohu, poviete, že sa nemienite brániť.“

„Je to tak možno lepšie,“ odpovedal rytier, „orkovia by sa ruvali do zlámania kostí a potom končia s mečom na krku.“

„Tak už povedz, čo so mnou chceš?“ zamračila som sa. „Nič. Zajtra dorazíme na moje léno. Tam ťa prepustím a môžeš si ísť kam chceš,“ odsekol rytier.

„Vrátim sa domov, zbytočne sa unúvaš.“

„Nesmieš,“ pohrozil mi rytier, „Gérard nemá vo zvyku zabúdať na tých, čo ho ponížili. Choď si kam chceš, ale zaprisahám ťa, choď smerom na juh!“

Nemala som mu na to čo ďalej povedať. Že ma nechcel nechať kydať hnoj? Aké šľachetné po tom, čo bez mihnutia oka nechal Grungha zastreliť len preto, že prvý raz v živote použil chrbticu. Nedalo mi uveriť predstave o rytierskej cti, zostávala som radšej v tom, že ma sir Frederik považuje za nehodnú zašpiniť čepeľ sira Gérarda či kydať hnoj v jeho stajniach. A zase sa na mňa díval, ale hneď, ako som sa pozrela ja naňho, odvrátil zrak. Presne ako ostatní. Nedokázal si priznať, čo od začiatku zvažoval, i keď sa nemal komu z toho spovedať. Čo mu mohlo brániť spríjemniť si noc pretiahnutím jednej ženskej navyše. Jedine holý odpor.

„Je neskoro,“ prehodil do prázdna.

„To bolo, už keď sme prišli,“ odvetila som. Sir Frederik moje slová tentoraz ignoroval. Začal si radšej skladat' najprv zbroj, potom kabát, až ostal len v košeli a nohaviciach. Zmoknuté kusy dôkladne rozložil na zem a z dostupných polien zapálil oheň. Ja som ostala na posteli.

„Hovorím ti, vyzleč sa,“ ozval sa po chvíli. V kozube už poskakoval plameň. „Nepôjdeš zajtra pol dňa v mokrom. Prisahám na moju česť, môj pohľad ťa ťažiť nebude!“

„Tvoja česť je mi úplne ľahostajná,“ povedala som. Rytierovi v rukách pristálo moje oblečenie. „Ale v mokrom naozaj nepôjdem.“

Zahrabala som sa do periny. Ak z tejto situácie malo aspoň čosi dobré vziť, tak istotne to, že akákoľvek posteľ bola pohodlnejšia, než tá, ktorú som musela zdieľať s Grunghom. Rytier Frederik si vyzliekol aj košeľu. Obzrel sa na mňa. Po oku som ho sledovala, no nevšimol si to, takže si stiahol aj spodky a zaliezol na svoju posteľ.

„Dobrá noc,“ prehlásil. Odpovedala som mu jedine nemým prevrátením na druhý bok. Rytier si vzápätí začal čosi šomrať popod nos. Spočiatku som si myslela, že je to pohoršenie nad mojou nevďačnosťou k jeho veľkorysosti, ale keď som sa lepšie započúvala, spoznala som v tichých slovách modlitbu. Prakticky hneď po nej rytier zazíval a za zvukov praskajúceho dreva zaspal.

Bodaj by som dokázala vytuhnúť aspoň z polovice tak rýchlo ako on. Bok ma od ležania už začínal omieľať. Prevrátila som sa preto na druhý. Spánok na chrbte i na bruchu bol od mojich štrnástich nepríjemný, a od šestnástich nemožný. Popri otáčaní som zazrela čosi na protil'ahlom stole. Od jeho kovovej časti sa odrážalo svetlo ohňa.

„Pozrime sa,“ v duchu som sa potešila a začala som opatrne vstávať. Z vedľajšej postele sa ozvalo zamrmlanie. Stuhla som. Sir Frederik sa zrejme potreboval zo spánku vyrozprávať. Užil si tú chvíľku, keď ho všetci nablízku vypočuli a potom sa bezstarostne prevrátil na chrbát.

„Ešte chvíľu počkám,“ rozhodla som sa, „nech mám istotu.“

Neskoro v noci, alebo veľmi skoro ráno, oheň dohorel a v miestnosti ostala absolútna tma. Rytier stále odfukoval a ja som bola zlostná už len preto, že som doteraz nezažmurila oko. Vytiahla som sa spod periny a zaostrila som na nôž, ktorý ešte stále ležal nehybne na stole. Dva rýchle kroky a bol môj. Potom ďalšie štyri k posteli sira Frederika. Ležal bokom na ľavej strane, prešla som k nemu teda odzadu. Lahla som si na posteľ a s nožom pevne v pravej ruke. Pretočila som sa k rytierovi a ten sa zase začal mrviť. Asi sa mu snívalo, že horí kdesi v pekle, v izbe bolo i bez šiat poznateľne horúco. Ako dieťa sa odkopal spod prikrývky až po pás. Fajn, o to viac mi všetko uľahčil. Zodvihla som nôž a dlaň som priblížila k rytierovmu krku.

Nestihla som sa ho dotknúť ostrím, namiesto toho mi ruka nešikovne zavadila o jeho odhalené rameno. Ani to našťastie spiaceho rytiera neprebudilo. Znova som obmedzila pohyb, čo ale znamenalo, že ruku som nechala položenú na tej jeho.

„HmMMM, Lucia,“ ozvalo sa opäť rytierovo spiace vedomie, „príjemne hreješ, miláčik.“

Jediná moja istota bola, že sa nevolám Lucia, inak som si nebola istá ničím. Ruku som stále nenadvihla, no ani nedokončila, čo som zamýšľala. Zvažovala som moje možnosti. Hnev ma síce podnecoval, ale z dlhodobého hľadiska by to na nič dobré nebolo. Odtiahla som sa od rytiera a zaliezla naspäť do svojej

postele. Nôž som si predsa len strčila pod vankúš pre prípad, že by rytierove sny nabrali rozmer námesačnosti. Ak sir Frederik dodrží slovo, zajtra budem voľná.

Kapitola 2

„Pudy materstva, pre ľudí prirodzené a vrodené, sú orkom spravidla cudzie. Materské povinnosti rodičiek pozostávajú hutne z dvoch činností – kŕmenia ratolestí a ich ochrany pred vlastnými otcami v čase ruje. Čo sa materského mlieka orkýň týka, samice sú ním oproti ľudskej miere hojne zásobené, aby ich deťom čo najskôr mohli vyraziť rezáky. Žiaden človek zdravého umu ho dieťaťu dať napiť nesmie, pretože odpornej degenerácii potomstvo svoje tak dozaista vystaví.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 207

Ráno ma zobudilo otrasné dupanie po schodoch. Už sa mi vracala nádej, že si po mňa môj klan prišiel, že ma predsa len nenechá v takomto stave. Chyba úsudku. Dvere do miestnosti rozrazil zadychčaný hostinský. Tých desať schodov utrpenia mu vážne dalo zabrať. Fľochol na mňa pohľadom a zmeravel, no inak, ako sir Frederik. Uistila som sa, že som poriadne prekrytá a vlasy som si rukou odtiahla pred tváre. Podsaditému mužovi táto nová skutočnosť, ktorú večer akosi prehliadol, k nabratiu druhého dychu vôbec nepomohla. Rýchlo položil na stôl to, čo tak krvopotne vyniesol až sem, pričom ma celý čas nespustil z očí. Následne sa zvrtol na päte a trielil ostošeť von z miestnosti.

Dvere sa za ním zabuchli a ja som mala šancu pretrieť si oči.

„Čo mi to priniesol?“ zazívala som. Sir Frederik nebol nikde nablízku, tak som stiahla perinu a poprezerala si obsah taniera. Chlieb, obyčajný chlieb, no zdalo sa, že je určený pre mňa. Navliekla som si nočnú košeľu a všimla som si, že rytierove veci už pri krbe neležali. Chlieb som vzala do rúk a okamžite sa

ním začala pchať – už deň som nič nejedla. Potom sa ozvalo zaklopanie na dvere.

„Ďalej!“ povedala som zvučne, hoci trochu neisto. Do dverí vošiel sir Frederik a na rukách niesol keramický lavór.

„Dobré ráno,“ pozdravil. Odsunula som sa od stola spolu s chlebom a on položil lavór na naň. Pozrela som sa na rytiera. Nejako priveľmi ceril zuby.

„Čo sa tak hlúpo škeríš? Vyraboval si cez noc ďalšiu osadu? Budem mať konečne spoločnosť?“

„To síce nie,“ vrátil sa sir Frederik na chodbu a priniesol krčah s teplou vodou, ktorý tam nechal, „ale myslím, že som hostinského zaskočil. Alebo presnejšie, zaskočila si ho ty.“

„A to už ako?“ zamračila som sa.

„Keď sa dovalil dole, príšerne dychčal – akoby išiel dušu vypustiť,“ popisoval rytier s dojmom, že by ma to mohlo zaujímať, „a ja som sa ho spýtal, či je v poriadku a ohrial tú vodu, čo som mu kázal. On iba ukázal prstom na tento lavór a zvalil sa na zem. Zatriasol som ním. Otvoril oči a vytreštené ako ropucha ich valil na mňa. Postavil sa, oprášil a ťarbavo odišiel do kuchyne.“

Rytier sa neprestával smiať a bárs som to nedala najavo, pobavila ma predstava omdlievajúceho hostinského.

„Keď doješ, môžeš sa trochu opláchnuť, no potom musíme vyraziť,“ oboznámil ma rytier s programom. Chlieb som do seba už natlačila, tak som podišla k lavóru, odliala si vody a očistila som si tvár od neduhov spánku. Sir Frederik mi podal uterák.

„Vyspala si sa dobre?“ naklonil hlavu nabok. Mala som sto chutí mu na to poriadne štipľavo odvetiť, ale dostala som zo seba iba:

„Lepšie ako včera.“ Síce išlo o pravdu, ale sir Frederik sa do toho v prvom rade nemal čo starať.

„To rád počujem,“ prikývol rytier, „dnes musíme totiž pridať tempo.“

Predstrčila som mu ruky.

„Nezabudnite ma potom pripevniť aj k sedlu, sir de Vertu,“ preniesla som s výrazom určitej ľahostajnosti k poníženiu.

„Hm,“ pozrel sa Frederik na povrazy v kúte a namiesto nich mi podal plášť, „stačí, keď sa budeš poriadne držať.“

Rytier de Vertu naozaj nepreháňal. Hnal svoje zvieria oveľa mocnejšie, no nie na hranice možností. Uštváť ho by znamenalo nedostat' sa nikam. Cesta bola zväčša fádna – lúka, les, dedina, lúka, les, dedina – toto sa opakovalo niekoľko hodín. Až nakoniec, keď sa okolo obeda slnko zatiahlo za mraky, dorazili sme na pôdu sira Frederika. Prechádzali sme dedinou. Miestni sa venovali svojim povinnostiam, no keď im utkvel zrak na ich zemepánovi, usmiali sa a pozdravili. Sir Frederik v obývanej oblasti spomalil a svojim poddaným opätovoľ zdravenie odkývnutím. Usadlosť nebola priveľká a na jej konci sa vo vyhryznutom oblúku ihličnatých stromov týčilo sídlo.

Už hostinec mi prišiel neúmerne veľký, ale táto budova bola prinajmenšom dva razy taká. Celý pozemok bol obohnaný asi siahovým kamenným múrom. Presne v strede múru sa otvárala drevená brána, nad ktorou visel akýsi modrý znak v tvare štítu. Za plotom stáli na pozemku okrem tej ozrutánskej barabizne ďalšie hospodárske budovy – stajňa, chliev, kurník. Štrková cesta vedúca z dediny až sem sa tu delila na dva prúdy – jeden išiel popri stajni – a znovu sa spájali pred hlavným vchodom. Samotný dom bol vystavaný z dreva na kamenných základoch. Materiálom sa teda vôbec nelíšil od ktoréhokoľvek

iného príbytku na okolí. Strecha škridlová a stúpalo z nej niekoľko krytých komínov.

„Pán Frederik, pán Frederik!“ vybehol zo stajne akýsi zafúľaný mladík. Tvár a bradu mal celkom holú, bez jediného chlpu. Rytier zosadol z koňa a ja s ním. Junák vzal koňa za uzdu a pohladil ho po tvári. „P-pán Frederik, už je t-to tu!“ ukázal chlapec prstom smerom na dom, „R-r-rýchlo, choďte! Ve-vezmem Herkula do-do stajne, nech sa po-po-po-po ceste tro-trochu upokojí, a v-vy choďte!“

„Ďakujem, Pierre, idem!“ súhlasne odpovedal rytier a rozbehol sa ku dverám. Schmatol kľučku a vbehol dnu. Ja som sa držala v tesnom závese za ním, i keď som nemala tušenie, kam tak trieli.

Znútra sídlo vyzeralo až hriešne prepychovo, ale nebol čas obdivovať zariadenie. Rytier vyletel po drevených schodoch v strede spodnej miestnosti a skoro v rýchlosti narazil do vypchatého medveďa, ktorý stál pri stene nad schodiskom. Z dverí izbice celkom naľavo na neho zavolala žena v bielej šatke. Nestihla mu nič povedať, už ju odtlačil nabok a vbehol do izby, div, že ju nezrazil na dlažbu. Žena v šatke sa oprášila a vošla za sirom Frederikom. Z miestnosti vychádzali prevažne ženské hlasy, ktoré sa mi zlievali do jedného. Nemusela som sa o to starať, ale bola som patrične zvedavá, čo na svete mohli vyvolať takéto povyk. Nik mi v ceste nestál, pomalým krokom som prekročila prah.

Obišla som chrby rytiera Frederika a ženy v šatke, skladajúc si kapucňu plášťa z hlavy. Na opačnej strane miestnosti boli ďalšie dve ženy – jedna čupela pri posteli v strede a druhá mladšia stála hneď vedľa nej. Pod dekou v polosede zhlboka a ťažko dýchala spotená hnedovlasá žena. Ruky sa jej triasli ako v nich

zvierala dve zavintú plachty, z ktorých na ňu vykukovali dve plačúce detské tváre. Presnejšie – plakalo jedno z detí, druhé sa len mračilo a snažilo sa napriek svojmu hlučnému súrodencovi ako tak dospávať. Ženy na druhej strane posteľe si ma prezreli behom okamihu, hneď vrátili svoje pohľady tej na posteli.

„Lucia, som tu, prišiel som,“ zložil si sir Frederik rukavice a nahmatal ruku svojej ženy. „Prepána, si ľadová ako smrť,“ zhrozil sa. V miestnosti bolo tepla dost, v krbe so železnými mrežami sa kúrilo najskôr od rána, na základe horúčavy, ktorá sa izbou prelievala.

„Frederik,“ usmiala sa na manžela Lucia, „prišiel si... včas.“

„Samozrejme, Lucia, sľúbil som ti to,“ dušoval sa rytier, „ako sa cítiš?“ Lucia jeho otázku zanedbala.

„Frederik,“ oslovila ho znovu o čosi tichšie, „zoznám sa. Toto je tvoj prvorodený syn, Victor.“ Rytier si vzal dieťa a začal sa opäť usmievať i on, hoci inak, než predtým. Taký pohľad som občas vídala v tvárach našich mužov, keď ich potomkovia skolili prvého diviaka alebo sťali prvý strom. Nikdy sa k nemu však nepridávali toľké slzy.

„Victor... syn môj,“ objal ho rytier. Dieťa zrazu prestalo nariekať.

„A toto, Frederik,“ pohľadila Lucia rytierovi roztrasenou dlaňou tvár, „toto je tvoja dcéra, Gabrielle.“

„Gabrielle,“ natiahol sa sir Frederik i po druhé dieťa, „krásne meno. Vždy si vedela vyberať tie najkrajšie veci, Lucia.“

Lucia mu neodpovedala.

„Lucia, deje sa niečo? Chceš ich zobrat' do rúk?“ ustarostene ju oslovil rytier. Lucia otočila hlavu na mňa. Pozorovala ma v tichosti a každý nablízku nedočkavo vyčkával jej slová. Mne sa nedalo inak, ako pozeráť sa na ňu. Videla

a zažila som už dosť utrpenia, aby som vedela, koľká bije. Lucia svoje bolesti maskovala úsmevom, ale jej sklené oči ju prezrádzali. Prvý raz som vtedy cítila ľútosť k nejakému človeku. Lucia zaťala zuby a zastonala.

„Čo sa deje, Lucia? Hovor so mnou!“ naliehal sir Frederik.

„Môj pane,“ prehovorila staršia žena, pravdepodobne pôrodná babica, „pani Lucia mala veľmi ťažký pôrod. Len tak tak sme zachránili obe deti bez toho, aby sa udusili.“

Rytierov úsmev ovädol. Pritúlil si svoju ženu k sebe, ale ona zo mňa nespustila zrak. Jej pohľad teraz hovoril: „Pod' sem, pod' bližšie.“ Počúvla som.

Rytier sa preľakol, ale Lucia, opäť držiaca deti v náručí, ho upokojila.

„Ako ti hovoria?“ spýtala sa vyhasínajúcim polohlasom.

„Fedareka,“ odvetila som nevediac, čo si myslieť.

„Fedareka,“ pokračovala Lucia, „môžem na teba mať prosbu ako žena na ženu?“ Prikývla som. Lucia opatrne položila deti vedľa seba a natiahla ku mne ruky.

„Pani moja, čo to robíte?“ ozvala sa žena v bielej šatke. Zo zvyku som odtiahla tvár, ale k tej Luciine ruky nesmerovali.

Odhrnula mi plášť a rozopla niekoľko horných gombíkov z košele. Priložila mi dlaň medzi prsia – vážne bola studená ako smrť.

„Srdce ti bije ako o závod, Fedareka,“ skonštatovala. Natiahla sa po spiaceho Victora a Gabrielle začala plakať. Pobožkala svoje dieťa na čelo a načiahla sa s ním ku mne. Pochopila som, o čo jej ide. V tej chvíli som nemyslela na moju nenávisť k ľuďom. Medzi orkami vždy platilo, že každý má nárok na posledné želanie, bárs by to bol nepriateľ. Podobným spôsobom sa Lucia rozlúčila aj s Gabrielle. Na rukách som držala obe deti a tvár ich matky sa zaliala úľavou.

„Lucia, si unavená,“ začal ju hladiť sir Frederik, „odpočíň si.“

„Frederik, miláčik,“ vybehla Lucii z oka posledná slza, „odpočiniem si, odpočiniem. Lúbim ťa...“

Nám ženám bola skutočnosť jasná – Luciin odpočinok práve začal. Rytier de Vertu, hoci z nás ako jediný niekedy vzal život inému, nevedel sa zmieriť s pravdou.

„Lucia, aj ja ťa ľúbim!“ nedokázal sa premáhať, „vždy ťa budem ľubiť, tak tu ostaň so mnou! Vychováme spolu Victora a Gabrielle, vysadíme kvety do záhradky, ako sme si sľúbili. Ruže, narcisy, tulipány – deti sa tam budú hrať a my dvaja si sadneme na lavičku do tieňa. Lucia...“

Sirovi Frederikovi došli slová. Babica sa prežehnala, spolu s ňou aj zvyšné dve ženy. Obišla posteľ a položila smútiacemu rytierovi ruku na rameno.

„Môj pane, musíme zaopatriť deti. Pôjdem za farárom, on zvolá chlapov a prídu...“

„Mlč!“ vykrikol sir Frederik, „Tvoja pani si potrebuje oddýchnuť!“

Victor a Gabrielle zrejme vycítili náhly odchod ich matky, pretože sa súčasne pustili do úporného kvílenia. Začala som ich hojdať na rukách, nič lepšie mi nenapadlo. Po chvíli stíchli, ale stále sa tvárili nevrlo.

„Deti budú čoskoro hladné,“ riekla babica, „nechajme tu pána o samote.“

Babica nás všetky tri vytlačila z miestnosti a pomaly zavrela dvere. Sir Frederik sa mi strácal z dohľadu a čím menej ho bolo cez medzeru dverí vidieť, tým zúfalejšie vyzeral.

„Ďakujem, že si tak včas prišla, sestra“ oslovila žena v šatke pôrodnú babicu.

„Nedalo sa viacej urobiť,“ pokrútila hlavou babica, „dúfajme, že sa pán Frederik zotaví.“

„Prísť o tak veľmi milovanú ženu,“ prehovorila najmladšia.

„Pán Frederik je citlivý chlap,“ zhodnotila žena v šatke, „no je aj rovnou mierou silný. Nebude to hneď, ale verím, že toto preňho nie je koniec, i keď mu to tak teraz určite pripadá.“

„Na čase ísť za dôstojným pánikom,“ napravila si babica sukňu.

„Vyčkaj, sestra, pôjdem ja,“ ponúkla sa žena v šatke, „ty zaved'... nášho host'a tam do tej izby. Je pripravená pre malé.“

„Ako povieš, sestra,“ súhlasila babica, „poď, dievka moja.“ Babica hovorila na mňa – bez odporu, bez pohrdnutia. Nechcela zneuctiť pamiatku svojej pani Lucie, alebo ma vnímala ako len ďalšiu ženu? Možno jej pre vysoký vek už zlyhával zrak. Pozrela som sa na deti. Boli smiešne malé a ružové ako prasiatka. Victor sa vážne podobal na otca – od líc dole sa mu tvár takmer rovnomerne zužovala. Gabrielle zase mala na diet'a príliš veľké mihalnice. Vypadalo to, ako by jej ich niekto zo žartu prilepil. Hneď ako som sa v duchu zasmiala na grotesknosti potomstva ľudského plemena, začal si Victor cucat' palec a Gabrielle sa odula ako dáma z vyššej spoločnosti. A ako správna dáma z vyššej spoločnosti si potom nahlas a honosne prdla.

„Ja pôjdem za Pierrom, povedať mu, čo sa stalo,“ nadvihla si mladšia slúžka suknicu a vydala sa dole schodmi.

„Nie aby si si z toho robila dobrý deň, Marianna,“ pohrozila jej žena v šatke.

„To by mi nenapadlo!“ zatajil sa Marianne dych, „pani Lucia bola dobrá žena, jakživ na mňa nekričala a na Pierra už vôbec nie.“

„Tak bež,“ pustila ju konečne žena z dverí von, „len pozor, čo mu povieš. Vieš, aký je Pierre.“

Marianna prikývla a zašla za roh. Žena v šatke za sebou zavrela predné vráta a v dome ostalo nepríjemné ticho, prerušované len nárekmi sira Frederika, ktoré i cez hrubé dubové dvere unikali do celého domu. Pripadala som si kvôli tomu ako kus kameňa. Môj manžel prišiel o život ani nie dva dni dozadu, a doteraz to so mnou vôbec nepohlo.

„No pod', dievča,“ zamávala na mňa pôrodná babica. Odrhla som zrak od detí a myseľ od mojich úvah, stála som znovu v trpkkej realite. „Pod', tadiaľto,“ vydala sa babica smerom k dverám na opačnej strane poschodia. Druhé poschodie bolo vystavané tak, aby ostal čo najväčší priestor v strede. Chodby, ktoré spájali jednotlivé miestnosti na poschodí neboli vlastne chodbami, skôr jedným vnútorným balkónom podopretým hrubými stĺpmi z opracovaných kamenných tehál. Nasledovala som babicu. Táto izba bola o čosi menšia, než tá, v ktorej teraz prebýval sir Frederik. Nachystaná tu bola len jedna postieľka s ohradou, ale široká bola dosť aj pre viacero detí. V pravom hornom rohu menšia železná piecka, z ktorej vychádzala surovo vyzerajúca čierna kovová rúra na odvod dymu. Tesne vedľa dverí stôl s dreveným kreslom otočený do steny. Naľavo od neho jedna posteľ, na dosah detskej postieľky. Vprostred miestnosti ležal koberec a z výšky zľava naň namyslene zízali almara s knižnicou.

Ludia majú knihy podľa všetkého v obľube, kupujú a hromadia ich ako prestíž, i keď ich v živote nemuseli otvoriť. Vtedy som sa nehanbila za svoju neznalosť písma – bola mi milšia nevzdelanosť, než pokrytectvo. Posadila som sa s deťmi na posteľ a babica si oproti mne pritiahla kreslo. Chcela začať rozprávať, ale vyrušilo ju vzlykanie rytiera Frederika, ktoré doliehalo až sem.

„Vyčkaj, zavriem, nech to nevyruší deti,“ zodvihla sa zo sedu a zatlačila na dvere. Keď sa zacvakli, vrátila sa na svoje miesto. Deti som nepustila z rúk, len ich nežne vykrúcala do strán, aby sa náhodou nezobudili. Ako som hovorila, vypočítavosť nebola moja silná stránka. Navyše, dieťa si nezaslúži niešť bremeno svojho rodiča.

„Takže, Fedareka, mám pravdu?“ natiahla sa babica v kresle. Nečakala som od nej príjemný tón, ale tento bol aspoň neutrálny.

„Áno, to sedí,“ odpovedala som jej.

„Aké máš skúsenosti s deťmi?“ počúvala si vráskavé čelo.

„Asi také, ako vy s orkami,“ odvetila som.

„Pravdivá odpoveď,“ zašomrala, „rovnako pravdivá ako fakt, že stavaná si na to dobre. Rozopni sa.“

„Čože?“ ohradila som sa.

„Snáď sa nebudeš pred starou babou ošívaj,“ zalomila babica rukami. Tvár sa jej pritom zahľadela do stropu, akoby sa chystala o pomoc prosiť všetkých svätých. Podala som jej Gabrielle na okamih do rúk a rozopla si košeľu až po brucho. Babica roztvorila starobou zúžené oči a uznanlivo prikývla.

„Nemal by to byť problém,“ usúdila a zodvihla sa z kresla.

„Necháš ma tu len tak?“ zapochybovala som o jej príčetnosti.

„Nie,“ odvetila a vrátila mi Gabrielle do náručia, „najprv zakúrim. Deti potrebujú teplo.“

„Necháš ma tu s nimi?“ Berúc do úvahy predsudky, ktorých som doteraz bola svedkom, sama by som sa na jej mieste s deťmi nenechala.

„Pani si to želala,“ pokrčila babica pleciami, „a pani sa vždy vedela múdro rozhodnúť.“ Žena bola už na odchode, i tak mi jej neopatrnosť nedala neopýtať sa.

„Ach,“ pošúchala si kríž, „takto preháňať starého človeka.“

Usadila sa nazad v kresle a spustila:

„Hoci som len babica, robím to dobre už roky. Pani Lucia, Boh ju ochraňuj, sa završene zaujímalala o moje postupy – pritom to nebolo nič svetoborné, iba to, k čomu ma mater s babkou vychovali. Pani Lucia tiež veľmo rada čítala. Manžel, pán Frederik, jej po knižniciach a ktovieakých čertoch-diabloch nazháňal hŕby kníh, mnohé veľmo poučné. Pripravovala sa na rolu matky viac, než ktorákoľvek iná dievka, čo poznám. V tých svojich bystrých textoch načítala, že aby sa medzi matkou a dieťaťom vytvorilo puto, musí ho ženská prijať, pritúliť si, takéto záležitosti. Spytovala sa ma onehdá, či také môže vôbec jestvovať, aby žena cudzie dieťa nadájala. Prečo nie? Vtedy to z jej strany snád len zvedavosť bola. Hovorila som jej o dojkách, ktoré som postretávala – ženy, čo im do vienka Pán Boh štedro mlieka nadelil, by v milosti i deti druhých chovať mohli, keď matky nevládali.“

„Ja som ešte deti nemala,“ prešla som zrakom opäť po dvoch malých hlavičkách.

„Dočkaj a čuj ma, Fedareka,“ vykladala babica, „stalo sa, bárs ojedinelo, že žena cudzie novorođeňa k sebe prijala. Podľa všetkého len musela dieťa pritúliť, sama ho hriať, spievať mu a láskat ho. Žena si prisvojuje dieťa, ale i dieťa si prisvojuje matku. Včul nie si rozhodená jak my ostatné. Naša pani Lucia nám všetkým vrástla hlboko do srdca, tebe bola cudzia. Vidiš naše slzy, no nezdieľáš ich.“

„Nemáš tušenia, prečo som vôbec tu, nemáš tušenia, či nemám vlastné starosti, vlastné záujmy,“ krútila som hlavou a popri tom pohupovala deti, aby ich môj zúfalý tón nevyrušil. Obe sladko spali.

„Mám istú predstavu, dievka moja,“ poklepala babica prstami po drevenom operadle kresla, „pán Frederik toho rána vravel, kam sa chystá. A že rozkaz lorda je rozkaz lorda, nehľadiac na okolnosti. To, že si ešte tu, je tvoj nemý súhlas. Keby si chcela, dávno si mohla byť za horami, za dolami.“

Ostala som celkom nemá. Prestala som hojdať Victora a Gabrielle a premýšľala som sama nad sebou. Roky s Grunghom ma utvrdzovali v tom, že život treba brať taký, aký je nám pridelený. Nenvyberáte si. Nie som vypočítavá, ale kam ísť, keď vás nikde nechcú? Pôrodná babica sa počas môjho rozjímania z miestnosti vyparila a nechala za sebou otvorené vráta.

Azda posledná príležitosť. Keby teraz odídem, naozaj by som do večera bola za kopcami. Mohla by som sa slobodne potulovať lesmi a spať tam, kde sa mi zachce hlavu zložiť. Pridať sa k nejakému inému klanu, vydať sa, začať nanovo prinajhoršom taký istý život ako doteraz. Opäť som si prehliadla deti – urobila som to doposiaľ asi desaťkrát a stále som nemohla uveriť tomu, aké sú chutné. Victor, ktorého otec sa teraz potreboval vyplakať, sa naň ponášal príliš na to, aby ostal zabudnutý. A Gabrielle – dievčatko so smiešne dlhými mihalnicami. Orkovia si bežne dávajú na ľudské pomery nepekné, hanlivé mená, ako napríklad „Grungh“ a „Fedareka“. Pre človeka musia pri všetkej jeho namyslenosti znieť ako zhuk písmen stlačený dokopy akurát silou vôle a pästí.

Gabrielle bolo ozaj krásne meno. Sir Frederik mal šťastie, že jeho žena také vybrala. Moja mať ma vytlačila z lona a otec si jej vydýchnutie musel splieť s výberom mena pre potomka. Deti sa začali znovu mrviť, asi im vadilo, že nie

sú v neustálom pohybe. Rytier de Vertu bude mať veľa starostí, aby ich ohliadol, zvlášť, keď začnú behať po svojich.

„Behať po svojich,“ zopakovala som si sama pre seba. Sídlo ostalo takmer prázdne – v jednej izbe deti a ja, na opačnej strane šľachtic plačúci nad stratou manželky. Deti som párkrát ponatriasala a keď stíchli, uložila som ich vedľa seba do postieľky. Podišla som k dverám a ohliadnuc sa cez rameno riekla:

„Takýto život by som si nevybrala.“ Nato som dvere zavrela znútra, kým západka uspokojivo nezapraskala. Priložila som do kozuba, ktorého teplo deti vraj tak nevyhnutne potrebujú. A budem ho potrebovať aj ja, keď tu mám do rána sedieť s košeľou spustenou k pásu.

Bude nepohodlné tu stráviť noc bez večere a spánku, ale čo ja viem o pohodlí? Po toľko čase strávenom na práchnivej slamenej posteli bola radosť, čo i len usadiť sa na niečo z vlny. Deti som si prichytila čo najbližšie k hrudi a nemyslela som na nič iné, než na to, čo potrebujú – ostať v teple a dôležitejšie – starostlivosť. Victor trochu zavrteľ hlavou a Gabrielle sa odtiahla, keď som jej prstami pošúchala líce. Takýto život by som si nevybrala, ale orkovia si život nevyberajú. Berú ho taký, ako je, a snažia sa držať zuby zaťaté.

Kapitola 3

„Ork, jeden z najpreradnejších výtvorov diabla samotného, je oproti iným predátorom tesne pod úrovňou psiska. Psisko sa totiž svojej vlčej náтуры zriekne, ak v ohrození života nachádza sa z nedostatku žrádla či pre blízkosť väčšej dravej zvery. Menovite v prípade orka, ktorý ďalšieho prirodzeného lovca od človeka v prírode nenachádza, platí prvý bod. Nie je radno sa s ním však zahrávať a so stravou kupčiť, lebo na konci, keď dosýta ork naje sa, začne si viac, než potrebuje, brať.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 172

Komu by som mala vysvetľovať svoje konanie? Pred kým by som ho mala obhajovať? Ten, kto by sa neveriacky pýtal, ako sa orkská žena vôbec opováži dotknúť ľudských detí, by musel byť ďaleko väčší netvor než ja. Z počiatku sa nedialo nič. Victor a Gabrielle spali, sem tam sa prebudili, aby sa mohli postázaovať, ako zle je im v prvých hodinách života. Potom, s pribúdajúcou večernou tmou, som začala pociťovať v hrudi akýsi doposiaľ nevídaný tlak. Prišlo mi voľáko horúco v tvári a nemohlo to byť od ohňa, pretože ten mi doteraz neprekážal.

Držala som sa rád, ktoré mi babica dala – priblížiť si dieťa čo najbližšie, pohliadť ho. Len ten spev akosi zaostával. Nikdy som nespievala a nikoho v mojej mladosti som spievať nepočula. Naše deti sa uspávali jedine cez príbehy o krviprelievaní, a to už od postieľky. Okolo polnoci sa mi oči už krížili a deti nariekali sústavnejšie, pretože ich začínal kváriť hlad.

„Vydržte, prosím,“ recitovala som im s určitým rytmom, takže to aspoň trochu pripomínalo spev, „ja si vás nachovám, ja si vás pochovám, lebo vás rada mám.“

Prílišné uvažovanie sa pre orkyňu nehodí, ale zamyslela som sa, kedy som naposledy niekomu povedala, že ho mám rada, a myslela som to aspoň z polovice takto vážne. Vlastne, ani som poriadne nevedela, ako to myslím – vyšlo to zo mňa, asi preto, že mi lepší rým nenapadol. Nikdy som od matky nepočula „mám ťa rada“ alebo nebudaj od Grungha. Ktovie, kde som to slovo vôbec pochytila. Určite mi akosi vkĺzlo do úst z toho, ako sa dnes rytier de Vertu rozcítil. Dobre vidieť, že okrem plienenia dedín má aj iné záujmy. Či skôr – mal.

Keď je reč o ňom, podozrivo stíchol. Od obeda sústavne smútil, až ho smútok nakoniec uspal. Podvečer niekto dorazil, ozývali sa tri či štyri mužské hlasy. Pod vedením staršieho, trochu chrapľavého, sa pár minút modlili, následne zabalili telo do plachty a odniesli ho. Starší muž, zrejme farár, prízvukoval, že ešte zajtra odslúži smútočnú omšu a nebohú pani Luciu uložia do zeme. Odpoveď sira Frederika som nezachytila. Možno žiadna ani neprišla.

Už to, ako mi žalúdok nariekal za jedlom, mohlo deti prebudiť. Ale aj ony nariekali, čiže ma úžasne dopľňali. Pár hodín nad ránom to bolo na nevydržanie. Noc predtým som toho tiež veľa nenaspala a Victor neustále mrnčal. Gabrielle sa na neho prinajmenšom doťahovala, jej hlások bol trochu vyšší a o poznanie drásavejší. Po dome som za celý čas nezačula iný krok než tie, ktoré som už spomenula. Nárek detí ostatných buď nebudil, alebo i tak nevedeli zaspať.

Čo ešte som mala urobiť? V zúfalstve som si spomenula, že ráno som si predsa umyla tvár a ústa. Bozky boli pre mňa neprebádaným územím, no

pristúpila by som na čokoľvek, aby som deti konečne utíšila. Hneď ako sa moje pery dotkli Gabriellinho líca, stíchla a otvorila oči. Zatvárala sa veľmi zarazene a ja som sa bála, že zase spustí. Gabrielle naozaj rozťahla bezzubé ústa, však namiesto kriku vyšlo zívnutie. Odľahlo mi. Victor sa určite chcel vyrovnáť sestre, takže prestal aj on a čušal.

Prisunula som sa bližšie k stene, môj chrbát sa začal nebezpečne nahýbať a v prípade, že by som zaspala, chcela som mať istotu, že mi deti nespadnú na zem. Hlavu som o drevo hodila rýchlo, dosť to zaboľelo. Victor a Gabrielle zatvárali a otvárali dlane a v nich stláčali moje prsia. Ruky novorodenca nedokázali vyvinúť silný tlak, to len inštinkt im hovoril, že práve tu by mali dostať potravu. Ach, moje trávenie a tá jeho neznesiteľná rýchlosť – presne som si vedela predstaviť ich hlad. Môjmu druhu všetky životné procesy fungujú rýchlo, spracovanie potravy prednostne.

„Heh, tučný ork,“ vzdychla som si, „takého som mohla nájsť naozaj len ja.“

Oslpil ma prvý ranný lúč slnka. Hlava sa mi sama od seba zvalila na bok, chrbát ma príšerne tlačil a bolo mi ľúto detí, ktorým som nemohla dať ani úbohú kvapku. Pomaly sa mi zatvárali viečka, až sa úplne zaklapli. Horúčava z tváre zo mňa zrazu opadla a cítila som sa neuveriteľne ľahko. Deti mi nástojčivo stláčali bradavky a vždy po pár potiahnutiach sa odlepili, aby sa zbavili vzduchu v ústach, ktorý ako jediný prežúvali.

„Pospite si, aspoň na chvíľu,“ spustila som z polospánku, „zabudnete na hlad.“

Takto, v pravej ruke dievčatko Gabrielle, v ľavej mladý sir de Vertu, takto som temer zakončila deň. Zrazu mi prišlo čosi veľmi zvláštne. Deti sa jedno po druhom prestali odtráhať. Pootvorila som jedno oko a zdalo sa, že ich mrzuté

výrazy opadli. Preverila som si to dôslednejšie, obe bábätká sa konečne začali kŕmiť. Pripadala som si trochu ako krava, no v tom najlepšom zmysle slova. Konečne a predsa. Zlial ma zvláštny pocit zadosťučinenia. Spánok musel počkať a únava ustúpiť. Okolnosti sa rázom zdali byť zanedbateľné a pestrejšie.

„Chvála Bohu,“ usmiala som sa po dlhej noci a ešte dlhšom dni, „chvála Bohu za tú rýchlosť.“

Deti museli byť poriadne vyhladnuté. Dozerala som, aby moje prsia uchopili správne, nebudaj sa nepridusili. Nič také sa však nestalo. Spokojne si pochutnávali. Zadávala som sa na ich strapaté a krátke vlasy, s ktorými prišli na svet. Najedli sa vskutku do sýtosti. Ani som nerátala čas, oči mi klipkali hrdosťou. A možno v tom bol aj úlomok citu, nie len nebadaný výsmech ženám, ktoré si na mňa za tie roky ukazovali prstom.

Hovorievali:

„Fedareka, tá tam isto nosí jedu, kde inde by ho schovávala?“

Býť to pravda, Grunghovi by nikto hlavou guľku prehnať nemusel. No dávať jed deťom? To by odo mňa chceli, tú radosť im nespravím. Vôbec netrpím pocitom menejcennosti, ale i tak to, že mi reči ostatných orkýň boli voľné, bolo len zbožné prianie. Naschvál sedávali na priedomí so svojimi potomkami, keď som išla okolo. Teraz by som sa mohla ukázať, popýšiť sa. Má to len dve nedokonalosti – pred kým? Hm, možno aj tu by sa publikum našlo. Len či by ma nehnali vidlami a motykami.

Druhým faktom bolo, že vonku z rána teploty výrazne klesali a malé deti potrebujú teplo. Musíte ma chápať, že som bdela veľmi dlho, takže sa budem trochu opakovať.

„Nebudete mať už aj dost?“ prihovorila som sa dvojičkám. Keby upíri existovali, nepochybne by Victorovi a Gabrielle závideli ich apetít. „Nepoviete, však? Tak si len dajte. Zaslúžite si, že ste to so mnou pretrpeli.“ Vedela som, že deti po jedle treba nechať odgrgnúť, ale ony si dávali dôstojne načas, takže to miestami vyzeralo, že ma budú musieť za vlasy škutovať, keď náhodou zaspím.

Neviem ako je to s rodom človeka, ale okrské deti bývali v ranom stravovaní veľmi nedočkavé. Zvykli sa tlačievať a keď sa konečne dostali na rad, pokúšali sa do úst nabrať čo najviac, lebo nevedeli, ako dlho si pozíciu zachovajú. Pre ženy sa to tiež zdalo priaznivé – nemuseli dlho vysedávať a mohli sa rýchlo vrátiť k práci. Či sa pri tom nikdy necítili tak dobre ako ja teraz? Už len ten pocit, že vás niekto potrebuje. To neodstríte kvôli tomu, že musíte vyprať bielizeň. Moja myseľ sa akoby rozdelila na dve polovice – jedna si vychutnávala každú sekundu a tá druhá sa nechápavo prizerala s otázkou, kam som podela svoju náтуру, svoj temperament.

V duchu som jej odpovedala:

„Temperament počká, deti potrebujú jesť.“

Druhá polovica si udrela rukou po čele a potom meniaca farbu od pohoršenia odišla. Iste nie naveky, ale asi si šla ľahnúť, keď som ju teraz nepotrebovala.

Do miestnosti vošiel sir Frederik. Od včerajška sa čo do tváre poriadne zmenil. Oči mal skleslé, ústa ovisnuté a do toho sa trochu hrbil. Vyzeral zničený, tak zničený, ako by som mala vyzerat' najskôr aj ja. Zahliadol prázdnu postieľku a mňa s deťmi na rukách. Usadil sa v kresle a zhlboka vydýchol. Venovala som mu len krátku pozornosť, aj tak hľadel prevažne na holú stenu.

Victor sa na okamih odtiahol, aby mohol vyjadriť, že je konečne spokojný. Sira Frederika to trochu prebralo. Prisunul si kreslo bližšie a pretrel si oči. Bolo

vidieť, že naspal rovnako málo ako ja. Usmial sa na svojho syna. Ten ho však nevidel, lebo očka mal stále zatvorené. Po slepiačky rozospatý nahmatal ústami bradavku a pil ďalej. Rytier nebol ani učesaný, dokonca si ešte nezložil ani len krys. Jazdecké rukavice mu trčali z vreciek kabáta, rapier mal stále pri sebe.

„Ja... sa ti chcem poďakovať,“ začal, „neviem ako. Nevedel by som ani, čo si počať s deťmi. Úplne som na ne zabudol.“

„To tak býva,“ odkývla som mu hlavou, „keď sa starosti nakopia.“

„Na takéto veci myslela vždy Lucia. Keď som sa vrátil domov, vždy tu bolo niečo inak, tak rada sa o veci starala,“ oprel sa rytier laktami o kolená, „teraz bude inak asi celkom všetko.“

„Nie všetko je vždy tak, ako sme si to predstavovali,“ odvetila som. Sir Frederik sa postavil, otvoril železné dvierka piecky a priložil ďalšie poleno. Potom chvíľu stál a pozoroval plameň.

„Neexistuje spôsob, akým by som ti to mohol oplatiť,“ obrátil sa tvárou na mňa, „dnes doobeda bude pohreb. Mal by som tam ísť – všetci tam pôjdu. Len neviem, ako udržím smútok na uzde.“ Ostala som mlčať. Sir Frederik zrejme od otázky neočakával odpoveď. „Po obrade sa popýtam dievčat z dediny, či niektorá nie je v očakávaní, nech sa má o deti kto starať. Nechcem ťa tu držať dlhšie, než bude treba. Splnila si, na čom sme sa dohodli, i keď si nemusela. Urobila si ešte viac. Zoženiem ti na cestu, čo budeš potrebovať. Dám ti peniaze, voz s koňom, jedlo, šaty – čokoľvek! Premysli si to, všetko ti dám!“

Sir Frederik opustil izbu a potichu za sebou zavrel. Dá mi vraj všetko, čo budem chcieť. Prijemná zmena. Zdalo sa, že deti sú konečne plné. Zapla som si košeľu naspäť a ani som nevedela, kam som odhodila plášť. Postupne som dvojičky nechala uľaviť si. Keď potichu ležali v postieľke, mala som čas

premýšľať, čo je to všetko, ktoré by som si od neho mala vyžiadať. Sedela som na posteli a zvažovala. Vtom vošla pôrodná babica, celá v čiernom a keď videla, že deti spia, prisadla si ku mne.

„Papali?“ ukázala na ne.

„Nakoniec áno,“ odpovedala som len, čo bola pravda.

„Tak je dobre,“ súhlasila, „zvládla si to na jednotku, dievka moja. Ani to nebolelo a máš to za sebou. Čo budeš teraz robiť?“ Popri odpovedi sa mi do hrudníku vrátil ten náhly tlak.

„Čoby som robila?“ zasmiala som sa, „Pozrite na ne, aké sú krásne. A materské mlieko by ma po ceste aj tak len ťažilo. Zostanem.“

„Sir Frederik už o tom vie?“ spýtala sa babica. Vôbec ju neprekvapovalo, ako som sa rozhodla, ani nevyzvedala prečo. Naozaj pragmatická žena.

„Zatiaľ som mu to nepovedala,“ priznala som.

„Nemyslím si, že bude proti a na výber tiež veľmi nemá,“ tleskla mi po stehne. „Idem na ten pohreb, vzdať úctu pani Lucii. A potom poprosím Annu, nech ti dá nejakú posteľnú bielizeň.“

„Ďakujem,“ prikývla som.

„To nestojí za reč, my všetci sme vďační tebe. Milost'pán sa istotne začne prvšie usmievať, keď zbadá, jak sa jeho ratolesti do výšky ťahajú!“ Skôr, než opustila izbu, zvrtila sa. Stará dáma, zrazu plná života vyhŕkla:

„Mimochod, Fedareka, mne vravia tetka Bernadeta.“

Tetka Bernadeta ma prišla navštíviť neskôr toho dňa, spolu s jej sestrou Annou, ktorá na panstve sira Frederika robila už dlhé roky kuchárku. Priniesli mi čosi pod zub a na pitie. Celé sa to samozrejme nemohlo zaobísť bez nakláňania sa nad detskou postieľkou a mierne nahlúplych rečí, aké sa

novorodencom hovoria. V medzičase som mala aspoň priestor najesť sa, keď boli ženy príliš zaujaté malými.

„No povedz, Bernadeta, chlapec je celý po otcovi, pravdaže?“ pošťuchla Anna svoju sestru. Bernadeta si napravila smútočný čepiec a uznala, že rodinná podoba sa nezaprie.

„Isto aj dievča vyrastie do takej krásy ako naša pani Lucia,“ zhodnotila.

Sestry Bernadeta a Anna sa podobali ako vajce vajcu. Nebyť medzi nimi dva roky rozdiel, povedala by som, že na svet prišli súčasne. Či i postoje mali rovnaké, to som doposiaľ nevedela určiť. Pri jednoznačnej téme, akou sú deti, sa toho veľa našpekulovať nedá. Obe mali vráskavé, ale milé tváre a trochu väčší nos, zahnutý nadol. Boli patrične odeté na rozlúčku, ktorej sa zúčastnili, teda aspoň tak to vyzeralo. Aby ork mal iné oblečenie než každodenné a lovecké, to nebývalo zvykom. Medzi ľuďmi sa však čierna spájala so smútkom. Ja osobne som ju považovala za celkom bežnú, keďže som ju nosila na hlave.

Ženy si už odbili svoje „prach si a na prach sa obrátiš“. Za ich paňou isto niekde vnútri stále smútili, ale obe boli vo veku, kedy so smrťou jednoducho počítať museli. Snažili sa sústrediť na budúce vyhliadky, ktorými boli práve Victor a Gabrielle. V izbe sa k nám pridala najmladšia slúžka Marianna, ktorá mala na starosti predovšetkým poriadok v dome. Tam, kde sa ocitlo zrníčko prachu, tam bola aj ona. Na mladé dievča bola dostatočne uzrozumená s tým, že poriadok musí byť. V istých srdcových záležitostiach však bola trochu pochabá, ale to sa nikomu v jej veku zazlievať nedá.

„Ahojte, dievčatá!“ nakráčala do miestnosti.

„Psst, Marianna!“ zasipeli na ňu sestry súčasne. Deti dlho spať aj tak nevydržia, bolo načase, aby sa prebrali.

„Ježiškove husle, Marianna,“ zakývala Anna rukami, „hlasnejšie by to nešlo?“

„Prepáčte, mrzí ma to,“ stiahla sa Marianne tvár do poníženej grimasy. Podišla som k postieľke a zodvihla deti. Trochu som s nimi pochodila po miestnosti, ponadhadzovala ich a upokojili sa. Marianna si pričupla a sledovala ma, ako som sa s deťmi usadila na posteľ.

„Óch, aké sú rozkošné,“ spojené dlane si pritlačila na líce. „Ale čo s nimi teraz bude?“

Anna hodila očkom na Bernadetu a tá jej odvetila:

„Čo by s nimi bolo? Fedareka sa ponúkla, že tu ostane, kým bude treba.“ Dievčina sa zatvárila čudne. Mladí si často nevedia pomôcť a svoje emócie nezamaskujú tak, ako starší a skúsenejší.

„To mi odľahlo,“ vyfúkla si, „videla som pána Frederika sa po omši spytovať dievčat z dediny, či by mu s deťmi nevedeli vypomôcť, ale žiadna nebola dostupná. Celkom som sa bála, čo s detičkami bude.“

„Už sa bát nemusíš, dievka moja,“ prichytila si ju kuchárka Anna, „kam sa vlastne vyparil pán Frederik?“

„Po pohrebe prišiel domov a zavrel sa vo svojej pracovni,“ ukázala Marianna na vedľajšiu miestnosť.

Takto sme všetky štyri stáli alebo sedeli v izbici, ktorej stredobodom zostávali rytierove deti. Ženy mi rozprávali o tom, ako to v tejto domácnosti chodí, či skôr chodilo.

„Tento dom nechal vystavať už milosťpánov praotec,“ vysvetľovala Anna, „tu som prišla do prvej služby a straším tu dodnes.“

„A ako je to s varením?“ spýtala som sa. „Nuž, po večeri ti ukážem kuchyňu a zvyšok domu,“ zamyslela sa kuchárka, „čo mi pripomína, že večeru bude niekto musieť urobiť. Ospravedlníte ma?“

„Aj ja už budem musieť,“ zdvihla sa Bernadeta.

„Tak sa opatruj, sestrička,“ objala ju Anna, „a nezabudni čoskoro prísť navštíviť!“

„Veruže prídem, aj pozrieť sa na deti,“ odvetila súhlasne, „keby čosi zle sa ti s nimi zdalo, Fedareka, povedz a ja vstanem a dobehnem aj z cmitera!“

„Marianna, dones ešte Fedareke dáku deku a vankúš, nech si môže i ona pospať,“ inštruovala kuchárka mladú slúžku.

„Donesiem, donesiem,“ pritakala Marianna.

„Čo sa zas robí, dievča? Spiš postojacky?“ nedočkavo jej rukou pred tvárou zamávala Anna.

„Nezdá sa vám, že tu čosi smrdí?“ zaňuchala Marianna.

„Smrdí, smrdí, ach,“ spojila ruky Anna, „dievča v tvojom veku by nemalo používať slovo smrdí.“

„Ale ozaj tu niečo smrdí, teda, zapácha,“ opravila sa Marianna.

„Hybaj mi ty... Ozaj tu čosi smrdí!“ natiahla do seba kuchárka Anna okolitý vzduch. Aj ja som to cítila a presne som vedela, odkiaľ to ide.

„Myslím, že by si okrem tých diek mala priniesť i zopár plienok,“ prižmúrila Bernadeta oči.

„Pán Boh odpusť, to je sila,“ vírila si Anna vzduch pred nosom, „nechaj deky dekami, rýchlo po tie plienky!“ Marianna sa rozbehla, presne vedela kam,

pretože Lucia mesiace pred pôrodom nič iné nerobila, len obstarávala veci k deťom.

„Matka Svätá,“ začala sa Anne krútiť hlava, „čím si ich to chovala, Fedareka?“

„To nie je ništ také strašné – iba si pozabúdala, ako deti občas páchnu, sestra,“ utešovala ju Bernadeta.

„Pozabúdala či nie, opatrujte sa tu!“ zapchala si nos, „Ja sa poberiem radšej do kuchyne, tam ma čakajú vábivejšie vône!“

„Naozaj je to také nepríjemné?“ otočila som sa na Bernadetu, ktorá jediná nevybiehala ani nezamdlievala.

„Tož,“ pošúchala si tri chlpy na brade, „trošičku mocnejšie, než býva, ale to zaraz neznačí, že by si ich chovať nemala. Stačí, keď potom na chvíľku odchýliš oblok.“ Pachy a puchy boli po dvoch dekádach medzi mojimi príbuznými vlastné. To skôr sídlo bolo prazvláštne. Nič, len vôňa dreva – z lesa alebo priamo z nábytku a stien. Služobníctvo udržiavalo dom v nevidanej čistote.

„Konečne,“ zasmiala sa Bernadeta, keď Marianna doniesla hrbu bielych plienok, ale aj šatočiek, periniek a čiapočiek.

„To... bude... myslím... všetko... čo pani... Lucia... poschraňovala,“ zhlboka dýchala, „pánabeka, už to cítim celé. Kde je Anna?“

„Odišla,“ odvetila som jej a do toho som sa pustila do prebaľovania detí.

„Vážne si to nikdy nerobila, Fedareka?“ čudovala sa Bernadeta.

„Nie, prečo?“ spýtala som sa, „Robím to zle?“

„Práveže nie,“ uznala Bernadeta, „trochu opatrnejšie s tou plnou a hlavne dôkladne poutierať zadoček, nech sa im nezapará.“ Marianna otvorila skriňu a vložila do nej všetko potrebné.

„Ešte ti prinesiem tú deku a vankúš,“ zapotácala sa. V jednom momente to už nevydržala a otvorila okno, vystrčiac z neho hlavu.

„Dievka pochabá, zavrieš to?!“ okríkla ju Bernadeta.

„Prečo?“ nesúhlasila Marianna, „Vonku je teplo... a čerstvo.“ Dula sa jej radšej ďalej nevenovala.

„Plienku treba poriadne vykydať a potom vodou a mydlom preprať,“ prizvukovala. Rozumela som, len som ešte nevedela, kde tu čo nájdem.

„Ukáž, dievča, ja tieto dve vezmem, vyčistím a zas ich niekedy prinesiem,“ vzala tetka Bernadeta do rúk bohato naložené plienky, „Marianna! Ty potom Fedareke ukážeš, kde a ako tu periete!“ Mladá slúžka vybrala hlavu z okenného rámu, zavrela oblok a išla po moju novú posteľnú bielizeň.

Deti, bárs dajú zabrať seabaviac, nevyžadujú takto malé veľa rôznorodých činností. Po vyprázdnení im netrvalo dlho, kým sa opäť dožadovali stravy. Nakrmila som ich a Marianna mi medzitým priniesla, čo som potrebovala. Medzi povlečením na mňa vykukli hnedé pracovné šaty.

„Vyskúšaj si ich,“ ponúkla mi Marianna, „nemôžeš tu predsa celý čas sedieť v nočnej košeli.“ Na prvý pohľad pôsobili šaty jednoducho, no prakticky. Na nohách a bokoch neboli ani príširoké, ani príúzke. Rukávy tiež svojou dĺžkou zodpovedali, jediný problém bolo zapínanie na krku.

Šaty držali pokope drevené gombičky na čiernej niti. Celkovo ich na šatách bolo šesť, od krku až po pás. Marianna mi pomohla nasúkať sa do nich. Orkovia veľmi krajčírstvo nepestovali – vlastne, nepestovali veľa vecí. Prakticky všetko, od číziem až po kabanicu, nosili zo zvieracích kožušín. Na dotyk boli tieto šaty neuveriteľne mäkké.

„Myslím, Marianna, že viacej to nepôjde,“ uzniesla som sa, keď sme s ťažkosťou zapli štvrtý gombík. „Niečo už vymyslím,“ založila si dievčina ruky vbok, „ukáž sa!“ Urobila som v šatách neobratnú piruetu.

„Nehnevaj sa na mňa za tú zlomyseľnosť, Fedareka, ale od závidi sa červenám,“ poťahala ma dvakrát za voľný rozťahnutý golier.

„Nezávid', čo neskúsiš, Marianna,“ zarovнала som si šaty, „keď musíš lietať po celom dome s vecami, hore a dole po schodoch, naozaj nieto čo závidieť.“

„V tom máš asi pravdu,“ usadila sa Marianna na posteľ, „ale aj tak ti to nesmierne pristane. Nosila si niekedy podobné šaty?“

„Popravde nie,“ sadla som si vedľa nej, „orkyne na mojom mieste zvyčajne šaty nenosia. Skôr nohavice.“

„Fíha, chodiť v nohaviciach,“ zasnívala sa Marianna, „nepripadáš si v nich potom ako chlap?“

„Nohavice sú len nohavice, nech ich má na sebe, kto chce,“ pokrútila som hlavou, „je to o zvyku.“

„A čo vlasy?“ vyzvedala.

„Čo s nimi?“ nepochopila som jej záujem.

„Či majú všetky... orkyne čierne vlasy?“ spojila ukazováky v neistote, či príliš nevyzvedá.

„Čierne, hnedé, ryšavé,“ vymenovala som, „a niektoré, čo sa živia mečom, si ich strihajú nakrátko alebo nosia hlavy celkom oholené.“ „Takže ty k nim nepatríš? Nie si bojovníčka?“

„Veru nie, bojovníčky si málokto chce zobrať,“ zažartovala som nad osudom odvážnych žien.

„Aha,“ pokývala Marianna hlavou. Ešte raz si ma prezrela a zhíkla:

„Fedareka!“

„Pssst!“ priložila som si prst na pery.

„Prepáč,“ stiahla Marianna hlavu medzi ramená, „ale ja sa tu vybavujem a celkom som ti zabudla doniesť topánky.“

„Nič sa nestalo,“ ukl'udnila som ju, „dlho som sa s nikým nerozprávala, chcem povedať, takto.“

„Ja sa väčšinou vždy rozrozprávam, keď som s Pierrom,“ veselo zamávala Marianna rukami, „on sám toho veľa nenahovorí, lebo trošku kokce, ale dokáže výborne počúvať. Len do šiat ho veľmi obliekať nemôžem.“ Slúžka mala k chlapcovi zo stajni očividne blízko.

„Vieš, čo urobím s tými šatami?“ rozhodla sa, „Moja tetka je krajčírka, naučila ma čo to o jej práci, keby ma vraj slúženie prestalo baviť. Ale to neprestane, lebo ja sa tu cítim veľmi dobre, vieš? Určite aj ty budeš! Pravda, občas je to námaha, a to skoré vstávanie, ale aspoň sa človek nemusí namáhať na poli, takže je to vlastne... o čom so to hovorila?“ Neustrážila som sa a vyprskla som od smiechu.

„O mojich šatách,“ pripomenula som jej.

„Jáj, jasné,“ poľukala si po čele, „vidíš? Keď sa zaroprávam, vždy skončím niekde v tramtárii. Chcela som povedať, že ti môžem trochu skrátiť – vieš, odstrihnúť ten golier, aj tak ti bude akurát zavádzať.“

„Nenamietam,“ pokrčila som plecami, „ale nebude to niekoho poburovať? Toľko holej zelenej kože a ešte na žene.“

„Čoby,“ mávla Marianna rukou, „počula som, že je to teraz najnovšia veľkomestská móda. Vraví sa tomu „dôraz na dekolť“ alebo tak nejak. A ak by

ti to malo vážne prekážať, môžeš si cez seba vždy hodiť šatku alebo šál. Hoci skôr šatku, šál sa k tomu nehodí. Čo teda povieš?“

„Povedala by som, nech mi najprv nájdeš nejaké topánky,“ vrátila som ju nohami na zem, keďže tie moje na nej boli, a boli bosé.

„Jáj, vidíš, zase a znova!“ zachichotala sa. „Už idem, už trielim! Prinesiem ti ich a potom ťa prídem zavolať na večeru, dobre? Môžeš tam pánovi Frederikovi povedať, že si sa rozhodla ostať.“

Marianna sa rozbehla ktovie kam. Nebudem klamať, bolo trochu smiešne načúvať, ako zasnívane a nedočkavo hovorí o všetkom, čo jej príde na jazyk. Pritom nebola toľko mladšia odo mňa. Bud' som ja stratila iskru, ktorú som možno nikdy nemala, alebo ona bola rečami prepchatá ako sud s rybami. Nestíhala som sa ani pozastavovať nad otázkami, ktoré mi pokladala. Bud' by som jej odpovedala, alebo by to od samého nadšenia nebola vydržala a odpovedala si na všetko sama. Stručne povedané, zhovorčivé dievča. Hajdúcha Pierra som síce ešte nespoznala, ale už teraz som dokázala pochopiť, prečo ju asi počúva. Z každého jej slova bolo cítiť čistú radosť. Nevadilo jej, s kým sa rozpráva, len pociťovala potrebu hovoriť.

Keď mi priniesla topánky, prehodila ešte dve či tri vety a odobrala sa najskôr pomáhať s večerou. Tá začala časom rozvoniatvať po dome. Takmer sa zotmelo a ja som ešte raz skontrolovala deti pred tým, než som zišla po schodoch na prízemie. Marianna mi ukázala, kde majú kuchyňu a jedáleň. Bola to miestnosť napravo od hlavného vchodu. Po okrajoch mala pec, hromadu skriniek a regálov a v strede obdĺžnikový stôl asi pre desať ľudí. Preto pôsobil ako poloprázdny. Za jeho vrchom mal stoličku pán domu, po jeho pravej ruke ostalo po Lucii prázdne miesto. Na jej strane sedávala ešte kuchárka Anna. Naproti Lucii si

zvykli spolu jedávať Pierre s Mariannou. Ja som si prisunula stoličku z rohu miestnosti a usadila sa na tretie miesto sprava.

Kapitola 4

„Pre tvora, akým je práve ork, je stolovanie terra incognita. Potravu vníma len ako čosi natoľko nevyhnutné pre svoje vlastné bytie, že je za ňou ochotný hnať sa i celé dni. Ak narazíte na vyhladovaného jedinca, najlepšie pre vašu dušu a život je vziať nohy plecيا. Horší od orka je totiž už iba ork hladný.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 170

„Mám ju!“ vynoril sa víťazoslávne Pierre z tmy pivnice.

„Tak to môžeš asi rovno vrátiť, chlapče,“ uzemnila ho kuchárka Anna a zahrešila, keď ju oprskol hrniec, od ktorého sa len na pár sekúnd odvrátila.

Pierre sa zatváril prekvapene:

„P-p-prečo?“ Anna ukázala varechou na prázdne miesto za vrchom stola a druhé po jeho pravici.

„Nebudeme piť na zdravie detí bez ich rodičov,“ preniesla skleslo.

„No, dobre,“ ponaťahoval si Pierre hlavu zo strany na stranu, „ale tentokrát si ve-vezmem sviečku. Ta-tam dole je príšerná tma.“

„Nik ti v tom brániť nebude,“ pretočila kuchárka očami, „hlavne pridaj do kroku, čochvíľa to bude.“

Anna nemala dost' času ani na slávnostnú, ani na smútočnú večeru. V hrnci na ohni pripravovala pre nás všetkých šošovicovú kašu.

„Pierre koktá vždy, keď je nesvoj,“ ozvala sa Marianna, „raz, keď mi chcel povedať, že ma má rád, trvalo mu to celé tri minúty. Ale ja som si rada počkala, stálo to za to. Rovnako, ako keď...“

„Večera!“ prerušila ju Anna a zložila z ohňa hotové jedlo, „Chvála Bohu,“ otrela si pot z čela. V pivnici to zadunelo, akoby sa voľakto s koňom zrazil a ďalej bolo počuť už len rýchle kroky na každý druhý schod. Pierre sa vrátil do kuchyne bez fľašky, tak ako sľúbil.

„Počúvaj, Pierre,“ pohrozila mu Anna stočenou utierkou, „dúfam, že keď tam dole nabudúce pôjdem, netrafi ma šlak.“

„Eeeee,“ očervenel Pierre, „ra-radšej choď po-potom po tme.“

Kuchárka sa po ňom zahнала utierkou:

„Hneď zajtra to pôjdeš upratať, rozumenó? Prv, než sa pustím do obeda a nebudaj si tam ruky a nohy dolámem!“

„D-dobre,“ súhlasil hajdúch, „mal b-by som sa radšej držať svojho kopyta.“

„Chlap v kuchyni,“ položila predó mňa Anna drevenú misu a krajec chleba, „aj splašený kôň by narobil menej neporiadku.“

Nemohla som než súhlasiť. Splašený kôň má aspoň silu doniesť niečo, čo sa dá v kuchyni použiť. Chlap sa v nej akurát potlíka a snaží sa tváriť, že vie, čo robí. Pierre sa oprášil a posadil sa na svoje miesto vedľa Marianny. Opatrne ju pobožkal na líce a potom sa zahľadél pred seba, aby si ma mohol premerať. Keď som ho ja zbadala prvýkrát, celkom ma prehliadol, ale to sa dalo čakať. Začal sa predstavovať, ale opis od slúžky Marianny a situácia s vínom úplne stačili. Pierre bol zhruba rovnako starý, ako ona. Myslím Mariannu, nie fľašku – tú mohol zobrať aj čert, nik nebol v nálade ju otvoriť.

Anna naložila aj ostatným za naberačku a porozdávala im pečivo. Potom si sadla i ona a začala s modlitbou.

„Nepočkáme na sira Frederika?“ obhliadla som sa, či sa dvere kuchyne zrazu neotvoria.

„Milost'pán vie, kedy večeríme,“ prehltila Anna za lyžicu šošovice, „sám takýto režim zaviedol.“

„A na-na-navyššie vrael, ž-že ho s ve-ve-večerou nemáme č-čakať,“ poznamenal Pierre, „v-vraj na jedlo v-vôbec ne-ne-nemá chuť.“

„Ty sa mu čuduješ, Pierre?“ osopila sa naňho Marianna, „Pán Frederik stratil milovanú ženu. Ako by si sa ty cítil, keby si prišiel o mňa?“

„P-p-pravda,“ uznal Pierre, „bolo by mi p-p-príšerne smutno. Asi by som už nikdy n-n-nič nezjedol.“

„Tak vidíš,“ zdôraznila Marianna, „a tak sa teraz cíti pán Frederik. Ved' aj tebe pani Lucia chýba, či nie?“

„Ch-chýba, i-isto,“ zahľadel sa Pierre do taniera, „ch-ch-chudák p-pán Frederik.“

„Preňho to ale nekončí,“ prízvukovala Anna, „milost'pán sa bude musieť postarať o potomstvo, čo mu ostalo.“

„Kým sa dostane z najhoršieho, dohliadne na malé tuto Fedareka,“ ukázala na mňa Marianna vyrezávanou lyžicou.

„To ich b-budeš a-a-aj k-krímiť?“ otriasol sa.

Prikývla som:

„Ved' už som aj začala.“

Pierre očervenel od rumenca.

„Čo sa ti robí, chlapče?“ zneistela Anna, ktorá sa chcela akurát v pokoji najesť. Marianna tiež nevedela, čo Pierra trápi, ja som to vzdialene tušila.

„Ne-ne-nebojíš sa, že im narastú o-ostre z-z-zuby a špicaté u-u-uši?“ Kuchárke zabehlo.

„Chlapče,“ riekla, keď vykašliavala z hrdla šošovicu, „čo ti to zas napadá? Vari ťa Herkules nakopol? Alebo si si predsa len z toho vína za náprstok potiahol?“

„Anna, nechaj ho!“ zahriakla ju Marianna, „Povedz, Pierre, ako si na to prišiel?“

„S-s-starý otec vravievali, že keď o-o-orkyňa na-nadája ľ-u-ľ-u-ľudské dieťa, p-premení sa na o-orka,“ vyhabkal zo seba. Takto roztrúsene podané obvinenie ma nemalo šancu uraziť. Navyše, Pierre dozaista nechcel, aby jeho slová vyzneli zle, proste mu rozumnejšie neprišli na um.

„A kde sa to tvoj starý otec dopočul, Pierre?“ pohľadila ho Marianna po roztrasenej ruke.

„V šenku, keď ka-karty h-h-hrávali,“ vysvetlil Pierre.

„Tak to by som sa ničoho nebála, chlapče,“ zasmiala sa Anna, „kartárovi nemôžeš ani nos medzi očami veriť. Navyše, milost'pán je sčítaný až na strechu. Myslíš, že keby to pravda bola, nezakročí?“

„Keď sa na to s-s-spätne po-pozriem, n-niečo na t-tom b-bude,“ poklepal si prstom po holej brade.

„Tak už sa netráp, Pierre,“ pritúlila sa k nemu Marianna, „Fedareka sa o deti postará. A my jej budeme všetci pomáhať.“

„Počuješ, chlapče?“ pridala sa Anna, „Najedz sa, kým ti to nevychladne.“

„D-dobre,“ prikývol, „p-p-prepáč, Fedareka, ne-nechcel som ť-ť-a u-uraziť.“

„Sú aj horší a občas neostanú len pri urážkach,“ odpovedala som mu, „nič sa nestalo.“

„To-to rád p-počujem,“ rozťahol Pierre ústa a pustil sa do kaše.

Po večeri mi Anna s Mariannou ukazovali dom tak, ako sľúbili. Prvou zastávkou bola pivnica, do ktorej sme len nakukli. Anna sa zaprisahala, že keď tam zajtra bude upratané, prevedie ma. Marianna v hlavnej hale na prízemí poukázala na tehlový krb, ktorý bol údajne najväčší v dome. V ľavom krídle sídla, tak sa tomu hovorilo, mali všetci traja vlastnú komôrku. Marianna si nemohla odpustiť dodať, že čas od času sa s Pierrom podelia o jednu, keď sa chcú v noci porozprávať. Keby sa Pierre opäť nezačal červenat' s'a rak, uverila by som jej.

Na poschodí zostali štyri miestnosti. Úplne naľavo zatiaľ prázdna hosťovská izba. Izba pre deti, a teda aj pre mňa, sa nachádzala hneď vedľa nej. Smerom doprava bola pracovňa, kde teraz rytier odpočíval. A celkom v rohu, kde sa chodba zatočila, tam bola jeho spálňa, priamo nad kuchyňou.

„Je to neuveriteľne veľa priestoru,“ uznala som. Pri podrobnejšom prehliadnutí domu som si uvedomila, že hoci tu bolo priestoru viac než dost', nešlo vôbec o plytvanie.

„Je to trochu väčšie než dedinská chalupa,“ súhlasila kuchárka Anna, „keď som sem nastúpila, ešte k milosťpánovmu dedovi, cítila som sa presne takto.“

„Kto tento dom vlastne staval?“ spýtala som sa.

„Kto by ho mal stavať? Praotec, starý pán de Vertu, si pozval z miest vychýrených kamenárov, tesárov a murárov, aby dozerali na stavbu. Pri robote však vypomáhali i ľudia z okolia, takže postavili celý dom vskutku rezko.“ Stavať takéto sídlo pre jedného človeka.

„Nevytáčalo ich, že sa lopotia na cudzom?“ vyjadrila som svoj postoj.

„Dievka moja, každý čas od času jednoducho musí robiť aj na cudzom. Naši predkovia mali to šťastie, že starý pán de Vertu bol rozumný zemepán. Keď bol dom hotový, s každým si potriasol rukou a dal mu za hrst' mincí.“

„Za hrst' mincí za toľkúto robotu?“ zabúchala som po stene. Nezdalo sa mi to fér.

„Joj, mladí a tá vaša túžba hnať sa, ako srdce diktuje,“ usadila sa Anna do kresla na chodbe, „väčšina zemepánov by nedala nikomu ani za odrobinku, nie to si so sedliakmi ešte potriasala rukou. Nemožno súdiť modrú krv pritvrdo. Musíme byť vďační, že rod de Vertu je spravodlivý a o svoje má starosť.“ Anna mala v podstate pravdu. To, čo som po ceste sem videla, nevy povedalo o tom, že by sa poddaní sira Frederika báli alebo ho nenávideli.

„Zaklopeme?“ ukázala Marianna na dvere.

„Zaklop,“ pritakala Anna, „len počkaj, kým sa ozve vstúpte, dobre?“ Marianna zaklopala a nedočkavo chmatla po kľúčke do rytierovej pracovne. Stlačila ju, no stihla sa ubrzdiť a dvere neotvorilo. Znútra vyšlo skoro nezreteľné „ďalej“. Jediné svetlo do pracovne teraz prenikalo z chodby. Sir Frederik sedel potme sám za stolom. Doposiaľ sa nevyzliekol z šiat, ktoré si na pohreb navliekol. Proste len vysedával v kresle a rukami si podopieral hlavu, aby sa mu neudrela o tvrdý dubový stôl.

„Pán Frederik, chýbali ste nám pri večeri,“ začala Marianna.

„Mne tu chýba moja Lucia,“ odsekol rytier, „ak nemáte lepši dôvod ma rušiť, odoberte sa, prosím. Želám si ostať sám.“ Mladá slúžka stíchla. Pierre tiež nevedel, čo povedať, a kým by pospájal slová, možno by sir Frederik stratil záujem úplne.

Ujala sa toho teda kuchárka Anna:

„Milosťpán, ideme za vami kvôli vašim deťom.“

„Budem musieť poslať kuriéra po okolí, nech nájde ženu, čo sa o ne bude starať. Povedzte orkyni, nech to vydrží ešte deň a vyplatím ju.“

„Ja som tu,“ urobila som krok dopredu.

„Tak si počula,“ riekol rytier a ani brvou nepohol.

„Milosťpán, vec sa tak má, že nemusíte nikam kuriérov rozposielať,“ pokračovala Anna, „Fedareka sa ponúkla, že s deťmi ostane, kým bude treba.“

Sir Frederik sa zhlboka nadýchol a rovnako pomaly vyfúkol.

„Budiž,“ s nezáujmom preniesol, „usteľte jej pri deťoch a dajte jej nejaké šaty, nech tu nepobehuje v nočnej košeli.“

„Už sa stalo, pane,“ odpovedala kuchárka. „Tak čo tu potom ešte robíte?“ nahnevane sa na ňu pozrel. Anna ostala tiež zarazená. Rytier posunul zrak na mňa, či skôr moju siluetu, a potom sa znova zahľadel do stola.

„Prepáč, Anna,“ ospravedlnil sa, „nechcel som byť hrubý. Prosím, ak nič ďalšie nemáte, nechajte ma odpočinúť si.“

Potichu ale plynulo sme opustili rytierovu pracovňu.

„To tam pán Frederik chce aj nocovať?“ opýtala sa ustarostená Marianna.

„J-je t-to m-možné,“ odvetil neisto Pierre.

„Milosťpán by si mal odpočinúť, to áno,“ prikyvovala Anna, „ale najlepšie v posteli. Takto sa človeku, keď mu dôjde sila trúchliť, akurát udrie hlava a bude o to nešťastnejší z hrče na čele.“ Ja som ostatným síce prikyvovala, ale bolo pre mňa ťažké cítiť ľútosť za cudzieho človeka. Napriek tomu som neskôr skontrolovala obe deti a až potom sa uložila na spánok.

Počas noci ma párkrát zobudili, ale len raz z toho išlo o niečo vážne. Zo spánku som sa strhla aj vtedy, keď sa dvojčičky začali o čosi viac prevaľovať. Lhký spánok na jedno oko. Keď čakáte, kto z nich vás v noci chytí okolo krku, veľa toho nenaspíte. Snažila som sa nikomu z nich nedať zámienku, ale ľudia si ju vždy nájdu. Nemôžem s istotou povedať, či mi veria, ani či verím ja im. Skúsím aspoň na chvíľu zaspáť. Ak sa ráno nezobudím mŕtva, mám zrejme vyhrané.

Prečo ma vždy po večeroch napádali takéto myšlienky? Samozrejme, že som ráno bola úplne v poriadku. Vstala som, nachovala Victora a Gabrielle, nechala ich odgrgnúť, vymenila im plienky. Do izby nikto druhý nezavítal. Obliekla som si šaty a zamierila rovno do kuchyne, kde to už celkom žilo. Vo dverách som sa minula s Pierrom, ktorý ma nestihol riadne pozdraviť, pretože do seba čosi pchal a ponáhlal sa starať o zvieratá. V kuchyni zostali akurát Marianna s Annou, rytiera stále nikde.

„Sir Frederik sa tu neukázal?“ vošla som dnu.

„Dobré ráno aj tebe, Fedareka,“ odkývla mi kuchárka prehrabujúca policu.

„Ešte neprišiel,“ odvetila Marianna, „akurát Pierre tu bol. Pred malým okamihom odišiel na dvor.“

„Viem, videla som ho,“ posadila som sa oproti nej na miesto, ktoré mi najskôr na nejaký ten čas prischne, „mal celkom naponáhlo. Upratal tú pivnicu?“

„Ále, upratal,“ prehodila Anna, „našťastie tam toho včera veľa neporozbýjal. Akurát sa pošmykol na fľaši a z police zhodil zavarené čerešne.“

„Dám ti niečo pod zub, Fedareka?“ uvedomila si Anna, prečo som asi v kuchyni.

„Môžeš niečo malé vybrať, ja idem ešte s plienkami.“

„Tak to ja ti pomôžem,“ vyskočila Marianna, „ukážem ti, kde je kaďa. Vlastne, aj tak som dnes chcela prať, tak môžeme prať spoločne.“ Nenamietala som. Trocha tej spoločnosti predsa nemohlo nijako uškodiť.

„Keď budete hotové, zastav sa tu, Fedareka,“ mykla Anna hlavou, „ukážem ti tú našu slávnú pivnicu.“

Vyšli sme von. Slnko už svietilo, ale od zeme bolo stále cítiť ranný chlad.

„Pranie tu je jednoduché. Pri stajni je studňa, takže sa nemusí chodiť až na potok. Občas sa pri nej s Pierrom stretieme,“ vysvetľovala slúžka. Statok okolo domu bol ozaj pozoruhodný. Pásli sa tu husi, sliepky, kôň a ešte i zo dve kravy. V chlieve sa stranou od toho všetkého spokojne váľali vo vlastnej špiny kvičiace prasce. Na ľavej strane záhrady, ohradenej múrikom, rástli hospodárske stromy – pár jabloní, hrušiek a dáka ta čerešňa. Pripravovali sa, ako čochvíľa s jarou vykvitnú a na jeseň budú znova obraté.

„Vyspala si sa dobre?“ vyzvedala Marianna popri tom, ako spúšťala vedro do studne.

„Podľa možnosti,“ odvetila som, „akosi mi to nešlo.“

„Chápem ťa, nové prostredie, nová posteľ,“ vymenúvala Marianna do radu. „Tým to nebude,“ prerušila som ju, „skôr som spala veľmi ostražito. Na deti treba dať pozor.“

„V tom s tebou absolútne súhlasím, Fedareka, na deti treba dať pozor. Aj na tie veľké – ako napríklad Pierre. Hovorí sa, že vlastne každý chlap je večne dieťaťom. Čo myslíš, Fedareka?“

„Myslím, že vedro je už tu,“ kývla som hlavou na nádobu, ktorá sa neustálym točením kľuky pomaly začínala pretáčať a vylievať.

„Máš pravdu,“ uvedomila si Marianna a preliala vedro do druhého. Znovu načrela do studne a hovorila ako najatá:

„Neodpovedala si mi, Fedareka.“

„A na čo?“

„No predsa na to, ako je to s tými chlapmi,“ prízvukovala.

„Čo ti na to povedať,“ odfrkla som si, „nie je to vždy tak, i keď to tak občas býva.“

„Je to podľa teba dobré alebo zlé?“ Mariannina chuť rozprávať sa bola nepremožiteľná.

„Ako sa to vezme,“ odvetila som, pretože som túto tému chcela mať čo najskôr za sebou, „ide o to, čo od života chceš. Ak sa chceš vydať za chlapca, počítaj s tým, že bude chvíľu trvať, kým vyrastie, ak vôbec.“

„A keby som si ho nechcela zobrat?“

„Tak buď ostaneš na ocot, alebo si vezmeš nejakého starého capa,“ zasmiala som sa.

„Keď sa nad tým zamyslíš, je možno lepšie vydať sa za chlapca,“ zauvažovala Marianna, „keď si zoberieš starého psa, novým kúskom ho nenaučíš.“

„Na tom niečo bude,“ prikývla som, „a zas máš plné vedro.“ Marianna mi jedno z vedier podala a išli sme s nimi na rovnú plošinku na slnku. Keď tam už stála pripravená spolu s valchou. Vliali sme vodu dovnútra a Marianna vybrala zo šatky, ktorú mala previazanú cez chrbát ako batoh, potrebné mydlo.

Mydlo som poznala ako pojem, no v praxi mi toho veľa nehovorilo. Marianna mi vysvetlila, ako ho správne použiť a nemohla sa zdržať ďalších pripomienok, ako napríklad toho, že jej ktorási tetka rozprávala o sviatočných

trhoch v hlavnom meste, kde sa predáva také mydlo, čo vonia po bylinkách a kvetoch. Toto bolo len obyčajné biele, aby látku zbavilo špiny. Vydrhla a vyžmýkala som obe plienky a zavesila ich na šnúru, nech sa sušia. Deti mali na sebe zatiaľ jedny čisté a v skrini ich zostali ešte tri páry.

„Hned' som naspät', Marianna,“ zakývala som na ňu, „len skočím za malými.“

Vonku sa celkom príjemne oteplilo. Ešte zopár týždňov a budem do záhrady môcť chodiť aj s deťmi. V duchu som si predstavovala, ako sa s nimi prechádzam po dvore a vysvetľujem im, ktoré zviera sa ako nazýva a čo za zvuk vydáva. Deti boli zatiaľ v poriadku. Trochu som v izbe prevetrala a vrátila som sa za Mariannou, nechávajúc oboje dvere odchýlené pre prípad, že by sa dvojčičky začali ozývať. Marianna si medzitým priniesla horu bielizne a veselo si pri robote pospevovala:

„Povedz mi, slniečko, môžeš mi to sľúbiť, či ma ten milý môj, či ma bude ľúbiť...“

„Mám očakávať zostup banskou šachtou?“ nakukla som dolu do pivnice.

„Nebud' hlúpa, Fedareka, nepristane ti to,“ uškrnula sa Anna, „hlavne si daj pozor, nech sa nepotkneš na schodoch. Sú celkom strmé.“

„Až po tebe,“ nechala som jej to potešenie, aby ma mohla predviesť. Anna sa oprela o stenu a opatrne zišla dole. Zvesila z háčika lampáš s napoly vyhorenou sviecou a zažala plamienok.

„Drž sa pri mne,“ vystríhala ma, „potkany ani myši tu síce nemáme, ani žiadnu inú háved', len o nič nezakopni.“

„Nevravela som, že mám nahnané z myši,“ odsekla som, „a po tme vidím dobre.“

„Nevravela som, že ťa z toho obviňujem,“ opáčila kuchárka.

„Ideme sem po niečo konkrétne alebo je to len prehliadka?“ spýtala som sa.

„Keď už sme tu, vezmem trochu soli do polievky, v kuchyni už žiadnej niet,“ odvetila s prirodzenou cieľavedomosťou. Pivnica, hoci trochu rozsiahlejšia, bola stále pivnicou. Drevené debne, sudy, demižóny, drevo, police a truhly – to všetko, akurát v rozsiahlejšom meradle, pretože veľkú časť skladovaných potravín tvorili práve tie, ktoré vypestovali rytierovi poddaní. Anna mi podala lampáš a pritiahla si trojnožku, pomocou ktorej dočiahla na vyššie položenú soľ.

„Toto si zapamätaj, Fedareka, tu hore nechávame soľ,“ ukázala kovovou lopatkou na vrece, z ktorého práve načrela, „je to totiž tá najdôležitejšia časť potravy. Vieš, ako sa hovorí – soľ nad zlato.“

„Soľ nad zlato?“ zopakovala som.

„Áno, tak,“ prisvedčila Anna odsúvajúc trojnožku na miesto, „ako v tej rozprávke.“

„O rozprávkach toho veľa neviem,“ priznala som, „žeby ale ľudia ocenili niečo nad zlato? Ibaže by tú soľ namleli z drahokamov.“

„To budeme musieť napraviť, dievka moja,“ pokrútila hlavou kuchárka, „nejestvuje, aby pestúnka nevedela ani jednu rozprávku.“

„Máš v úmysle mi ju rozprávať?“ vykročila som smerom k východu.

„Budem musieť, pre malé je to nevyhnutnosť,“ napravila si Anna zásteru, „tak poď hore, kým dovarím, aj rozprávku budeš vedieť.“

Čím dlhšie kuchárka rozprávala, tým viac mi vítalo hlavou, prečo podobnými príbehmi nečastovala svoje vnúčence. Počúvanie bolo taký nový

zvláštny zážitok, vytrhnúť ma z pozornosti dokázalo len, keď som išla skontrolovať deti do izby. Príbeh bol vo svojej podstate naivný, ale mal šťastný koniec a ponaučenie. To si z toho vraj deti mali predovšetkým odniesť. Opýtala som sa kuchárky, ako je na tom s rodinou, či aj im rozpráva vymyslené príbehy.

„Dievka moja, ty si poriadne neuvedomuješ, aká som ja stará,“ zasmiala sa Anna.

Čoby som si neuvedomovala? Zelená koža tiež vráskavie a vlasy šedivejú rovnou mierou každej žene.

„Nemáš nejaké vnúčence?“ prekrížila som nohy.

„Ešteže čo!“ schytila sa kuchárka za brucho, „kde by som ich nabrala? To by som najsamprv musela mať decák, až potom prichodia vnúčatá.“

„A Bernadeta nemá?“

„Bernadeta má rada deti, len mužských veľmi neoblubuje,“ oprela sa kuchárka o kuchynský pult, „nuž a čo sa mňa týka, mohla som sa veru vydať. Za tie roky sa tu hojne mládencov v službe prestriedalo. Podaktorí i chceli oprobovať, no márne.“

„A čo starý zemepán alebo jeho syn, nebodaj vnuk?“ podpichla som Annu.

„Starý páno boli starý, už keď som nastúpila, a jeho syn už s inou zasnúbený. Načo bych sa ja pchala do vecí pánom? Nech si páni panie berú a nám ostane viac normálnych mužov,“ vysvetlila Anna.

„A teraz ťa to neľahá?“ vyzvedala som po krátkej odmlke ďalej.

„Bisťu ho, tak rýchlo si zvedavosť od našej Marianny pochytila?“ nadvihla kuchárka pokrievku z hrnca. „Keď sa pýtaš smelo, spýtam sa i ja a veruže na to isté!“

„Muža som mala,“ odpovedala som jej, „dobré, že je po ňom.“

„Silné slová volíš, Fedareka,“ uznala Anna, „no nebudem sa ti do toho miešať, nech sa každý Pánu Bohu zo svojho spovedá!“

„Takto ti poviem,“ vrátila sa k rozhovoru, keď už sa zdalo, že nemá záujem, „stará som, ale uhundraného starca nechcem. To by sme potom na staré kolená akurát dvaja hundrali a čo z takejto zväzku? Nuž a mladí, tí zas nechcú mňa, lebo som už koza stará.“ Holt, starká asi bola na dotieravé otázky zvyknutá a ja sama som sa už zarážala, aké jalovosti sa to pýtam.

„Nie je hlúposť sa opýtať, ale hlúpe je potom nevedieť,“ riekla Anna a mala nepochybnú pravdu. Pred spaním som si rozprávku o soli a zlato niekoľkokrát v hlave preopakovala a ani potom som sa nedokázala nesmiať na jej naivite.

„Heh, počkám a pošetrím ju,“ rozhodla som sa, „hádám sa ešte zide.“

Kapitola 5

„Ako sa had na zmiju a vretenicu delí, tak i ork prarôzne odnože vytvára. Ork južný, človeku vzrastom príbuzný, sa vyskytuje takmer na celom území Conqueairu a i ďalej na juh i západ. Severný ork, zviera väčšieho vzrastu, nemá problém dorásť i jednej siahly. Pretože mu od diabla nebolo toľko ako jeho južnému príbuznému preradného umu darované, spolieha sa na nadľudskú silu svojho svalstva.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 49

Už to bolo pomaly vyše mesiaca a pol. Na deťoch bolo cítiť i vidieť, ako im zdravo pribúda váha. Všetci si na moju prítomnosť už celkom zvykli a ja som rovnako privykla vídať ich. Podaktoré časti ich životov mi doposiaľ pripadli smiešne či čudné, ale navzájom sa to stalo akurát predmetom priateľských rozhovorov. Bernadeta sa tu párkrát tiež zastavila, aby obhliadla deti a vyzerala viac než spokojne. Neraz prišla práve vtedy, keď som deťom dávala jesť, a keď bola dostatočne presvedčená, že to robím správne, začala chodievať o čosi neskôr, pretože si lepšie než ktokoľvek uvedomovala, že deti potrebujú pri kŕmení pokoj.

Anna sa tu a tam niečo na Victora a Gabrielle opýtala, zato Marianna ich prišla pozrieť vždy, keď mala i útržok času. Deti boli našťastie ešte primalé na to, aby rozoznali grimasy, ktoré na ne robila, pretože keby nie, zaručene by sa chichúňali aspoň tak ako ja. Pierre za deťmi síce veľmi nechodil, ale mal možno živší obraz ako ja, toľko mu o nich Marianna vykladala. Deti si síce vyžadovali svoju starostlivosť, ale keď som mala čas, pomohla som ženám, s čím som

vedela. Okrem prania som sa teda venovala aj upratovaniu, vareniu a iným domácim prácam.

Marianna so mnou rada trávila čas, dokonca mi, samozrejme ako tajomstvo, prezradila, že sa so mnou výborne rozpráva. Vraj som ako kombinácia Pierra a Anny – dokážem načúvať a nechýbajú mi ani uštipačné poznámky. To druhé bola bezpochyby pravda. Bola som zmierená s tým, ako teraz žijem a pravdupovediac som sa vlastne cítila dobre. V noci mi viac nebývala zima, hoci na tom sa pričinil aj príchod jari. Spala som na poriadnej posteli, jedla poriadne jedlo a nosila poriadne šaty.

Začali ma dokonca zaujímať i police plné kníh. Keď na niečo celý deň zízate, ťažko nad tým nezačnete premýšľať. Netvrdím, že by som ich s chuťou všetky prelistovala, ale niektoré vyzerali zaujímavo. A i keby som chcela, nevedela by som ich prečítať. Orkom bolo písmo úplne cudzie a medzi ľuďmi vedeli podľa Anny čítať len tí, ktorí si mohli dovoliť tým strácať čas. Ľudia ako sir Frederik.

V podstate nič o ňom nebolo známe. Po našej poslednej návšteve v jeho pracovni trvalo ešte deň, kým vyšiel von a to len preto, aby mu niekto priniesol krčah vody a nejaký chlieb. Potom sa zas uzavrel a trávil tam celé dni. Mal tam podľa všetkého ešte väčšiu zbierku výtlačkov, ako bola v mojej izbe. Či ich čítal alebo iba zízal do prázdna, to nik nevedel s presnosťou povedať. Vždy len Marianna prišla, zaklopala, podala mu táčnu s jedlom a keď sa azda len opýtala, ako sa cíti, zavrel jej rytier dvere pred nosom.

Hovorím, trvalo to asi mesiac a pol. Potom raz skoro z rána voľakto prišiel a začal vybl'akovať pri bráne. Tá sa pochopiteľne na noc zatvárala a väčšinou to bol až Pierre, kto ju ráno odomkol. Ešte ani poriadne nezačalo svitať a od brány prichádzal krik a búšenie. Ja som vtedy bola náhodou hore, pretože

deťom bolo treba vymeniť plienky. Zvyšok osadenstva tvrdo spal a možno aj keby nie, nezachytili by z domu, že niekto pred múrom sa dožaduje otvorenia. Chcela som tam ísť sama, ale ani som nestihla zísť na prízemie, už hlas ustal. Vrátila som sa nazad do izby a povedala som si, že ak ten muž chcel čosi dôležité, vráti sa v rozumnejšiu hodinu.

Ozaj sa vrátil, akurát nie v rozumnejšom čase, ale tak o štvrt'hodinu neskôr. Kráčal veľmi odhodlane a rezko, zatiaľ čo za ním sa v gatiach s trakmi navlečenými na voľnú bielu košeľu ťahal rozospatý starší muž. Pozorovala som ich z chodby cez okno v hlavnej hale. Tesne pred bránou sa mi stratili z dohľadu, ale opäť sa ukázali už na štrkovej ceste k domu. Ten nabudený muž, ktorý sa tu rozkrikoval, bol neznámy mladík v modrastom kabáte s hnedou koženou kapsou krížom cez hrud'. Nevenoval žiadnu pozornosť dvoru, proste len kráčal hore k domu.

Vbehla som nazad do izby k deťom a prichýlila som dvere, ponechávajúc v nich akurát malú medzeru na sledovanie. Najprv sa dvaja muži za dverami o čomsi dohadovali a následne jeden z nich začal búchať na drevo. Z postele to v prvom rade vytiahlo Pierra, ktorý vybehol na chodbu ešte bosý a už stál pri dverách.

„K-ko je?“ opýtal sa a pritisol si k hlave drevenú bakoľu, ktorú si najskôr vzal na obranu.

„Pierre, otvor,“ ozval sa hlas patriaci bezpochyby staršiemu z mužov. Pierre sa spamätal a poslušne otvoril.

Dvaja muži vošli dovnútra – starší sa na hajdúcha usmial a mladší len zasalutoval. Rozospatý Pierre ho odzdravil podobne, aj keď v armáde nikdy nebol. Preto jeho salutovanie vyzeralo tak, ako vyzeralo.

„Odlož tú bakuľu, Pierre a nešaškuj tu,“ ohriakol ho starší z mužov. Pierre skryl palicu za chrbát a odhodil ju za seba nehľadiac na to, čo asi rozbije.

„Č-čím vám m-môžem p-poslúžiť, p-p-pán richtár?“ rukami si učesal vlasy do strany.

„To sa opýtaj tuto milosťpánka,“ pretrel si richtár ešte spiace oči a trocha sa poťahal za bradu, nech ho bolesť preberie.

„Mám tu list pre sira Frederika de Vertu,“ vyštekol muž, „od lorda de Saint-Marque.“

Odskočila som od dverí. Lordov titul mi síce vypadol, ale meno som si vybavovala dobre. Zavrela som oči a akoby stál predou mnou – muž na koni s bradou sivou ako krysa a vráskavým čelom. Čokoľvek mohol tento muž chcieť, nemohlo to pre mňa byť nič dobré. Pierre ukázal na dvere rytierovej pracovne.

„T-t-tam ho n-nájdete,“ vysvetlil. Vojak zasalutoval ešte raz a vydal sa po schodisku priamo k dverám pracovne. Zaklopal a po ďalšom nechotnom „ďalej“ vošiel dnu. Dvere sa za ním zatvorili a Pierre sa venoval druhému mužovi.

„Č-č-čo ch-chce od p-pána F-Frederika?“ opýtal sa.

„Viem ja?“ pokrčil richtár plecami, „začal trieskať na dvere, žena mi vraví, nech sa idem pozrieť, koho to takto skoro čerti nesú. Otvorím a tam tento pajác v uniforme. Ani zdravíčka nezaželal, len zasalutoval a ihneď sa spytoval, či som richtárom.“

„A-a čo ste mu p-povedali?“ otriasol sa Pierre. „Čoby som mu mal povedať?“ ponaprával si richtár košeľu, „Len to, čo je pravdou. A vari nie som richtárom?“

„S-ste, p-pán richtár, n-no p-p-prečo je t-tu?“ vyzvedal Pierre, „V-vari len p-p-prišiel dom h-hore n-nohami o-o-obrátit?“

„Ved' si ho čul mládenca, nie?“ vložil si richtár ruky do vreciek, vytiahol šnuptichel a vysniakal sa.

„Č-čo m-môže p-pánovi Frederikovi n-niest' za li-list?“ vykocktal Pierre.

„Očúvaj, synak,“ položil mu richtár ruku okolo krku a pritiahol si ho, „toto isté sa ma dneska prinajmenšom ešte žena bude spytovať, ak nie rovno celá obec. Myslíš, že je mi z rána takéhoto výsluchu po vôli?“ Celkom som s richtárom súhlasila. O tomto čase bol každý, koho svedomie nechalo spať, ešte v pohodlí posteľe.

„A d-dobre sa v-vám inak v-vodí, p-pán richtár?“ zdvorilo sa spýtal Pierre.

„Raz tak, raz tak, taký je zo život,“ povolil richtár zovretie, „a čo Marianna? Tot' som ju v dedine zazrel, po čosi k starej tetke Bernadete išla a i za velebným pánikom sa stavovala. Azda svadbu chystáte?“

Pierre zmeravel. Marianna mu dovtedy svadbu ani raz nespomenula. Nespomenula ju vlastne nikomu, čo bolo samo o sebe zvláštne.

„Čo je ti, chlapče? Zapadlo ti?“ potrepal ho richtár po chrbte.

„Ja l-len toľko, ž-že o ni-nijakej s-svadbe n-nič n-n-neviem,“ nervózne si Pierre poškrabal ruku.

„Nuž, azda ťa pozveme, patrilo by sa,“ usmievavo ho upokojil richtár, „povedz radšej ty, čo tu nové. V dedine sa neustále o milost'pánových deťoch drmolí, že kedy krstiť ich budú a také veci.“

„I-isto čo chvíľa,“ odvetil Pierre, „te-teraz sú hore, spia.“

„Čo tá ich pestúnka, Pierre?“ zaujímal sa richtár a bolo jasné, že hovorí o mne.

„Č-čo by s ňou b-bolo?“

„Také i onaké, chlapče. I ľudia už sú zvedaví. Pamät' mi občas uchodí, ale marí sa mi, že milosťpán ešte keď milosťpani pochovával, hľadal voľakoho k deťom. Jak ich to 'zývate? Gábor a Viktorka?“

„N-n-naopak,“ opravil ho Pierre, „Vi-Victor a Ga-Ga-Gabrielle.“

„Joj, tá moja hlava deravá,“ pobúchal si richtár po čele, „ako to teda je s tou dievkou, čo ich varúva? Nebude z osady, povráva sa, že to je tá, čo toho nešťastného dňa milosťpán priviezol.“ Pierre prikývol. Netušil, čo viac by mal richtárovi odpovedať.

„A čo?“ pošuchol ho stavec lakt'om, „Marianna nežiarli?“

„P-prečo b-by mala?“ nechápal Pierre.

„Tak vieš, nová sliepka vo dvore, starú Anku ani nerátam,“ pošepol mu richtár, „šumná je?“

„D-dá sa t-tak p-povedať,“ potvrdil Pierre, „a-ale o-ona sa s-s-stará o d-deti, nie o-o-o mňa. A s Ma-Mariannou si ce-celkom ro-ro-rozumie.“

„Tak to je potom dobre,“ potľapkával si richtár brucho, „pri deťoch je?“

„K-kde inde b-by b-bola? A-ak ešte ne-nespí, b-bude ich s-strážiť.“

„Hádám neuškodí, keď sa na ne zájdem pozrieť, nech mám muníciu, keď ma babky jak husi klebetami zasypú,“ prehodil richtár. Pierre naňho nedbal. Rozlúčil sa a išiel si znova ľahnúť.

Trochu ma nahnevalo, že hajdúch nezastavil richtára, ktorý už sa ťahal hore na poschodie, alebo ho aspoň neupozornil, čo nájde. Hodila som cez seba deku, šaty mi stále viseli v skrini, ved' som teraz vstala. Richtár sa na chvíľu zastavil a obdivoval vypchatého medveďa nad schodiskom. Prešiel si dľaňou po jeho kožuchu a zasmial sa:

„Mať ja takú bradu...“

Urobil ešte zopár pomalých krokov a zaťukal na moje dvere.

„Vstúpte!“ odkašľala som si a pozvala ho dnu. Stála som od neho chrbtom, pozerala som sa cez okno dozadu do záhrady.

Richtár vošiel a úslužne pozdravil:

„Prepáčte, že takto skoro vyrušujem, slečna. Hovoria mi Vernier, som tu v dedine richtárom. Povedali mi, že vy sa staráte o deti pána Frederika.“

„Nemusíte toľko kričať, pán Vernier,“ odvetila som mu, pričom moja tvár bola stále mimo jeho dohľad.

„Prepáčte, pozabudol som sa,“ poškrabal si strapatú hlavu. Bolo to nesmierne zábavné. Richtár Vernier si zrejme myslel, že som nejaká dvorná dáma, ktorú si pre tieto vznešené účely sir de Vertu vyhliadol. Každým okamihom som mala väčšiu a väčšiu chuť otočiť sa.

Richtára by mohol ľahko trafiť šľak, stačilo sa obrátiť. Nepotrpím si na škodoradosť, ale ako jeden zaseje, tak aj žne. Keby sa ľudia na orkov nepozerali zvrchu, neťažilo by ich toľko pri srdci. Podľa hlasu ma nemal šancu rozpoznať a dekou som si prekryla všetko zelené od uší až po päty.

„Nebolo by vám proti vôli, keby si decká poprezerám? Viete ako, ľudia sa pýtajú, sú ani blchy zvedaví.“

Otočila som sa a podišla k postieľke:

„Prečo by ste nemohli? Ale opatrne, nech ich nezobudíte.“ Nežne som nadvihla Victora a podišla s ním k Vernierovi.

Očakávala som, že zbledne ako stena a namiesto to s ním sekne. Richtár však akurát tak prižmúril oči a poťazkal si chlapca na rukách. Prešiel mu prstom po tvári a povedal:

„Vskutku, špicatá ako klinec. Celý pán otec. Keď som jeho na ruky po prvý raz zobral, jeho pán tato mi takto povedal:

Vernier, dobrým si mi richtárom a dobrým budeš i pre môjho syna. Škoda, že ho už nieto, a škoda aj starého pána, radosť by mali z harantov, nepochybne.“ Napokon som ostala zaskočená ja. „A dievčatko môžem?“ uistil sa richtár.

Vymenila som mu deti a Victor akurát začal plakať.

„Joj, aj ten plač je presne taký,“ zaspomínal Vernier, „presne ako pán Frederik, keď si ešte plienky sám špinil!“ Richtár sa s Gabrielle usadil do kresla a ja som si sadla na rozostlanú posteľ. Kadejako sa na ňu škeril a kvôli strapatej brade vyzeral ako čert. Gabrielle, zdá sa, mala tuhší korienok, prebudila sa a zatvárala sa skoro urazene, že si ju niekto dovoľuje pri spánku rušiť. Ja som zatiaľ Victora hompáľala a keď neprestával, začala som spievať pesničku, ktorú som sa naučila od Marianny.

„Povedz mi, slniečko, môžeš mi to sľúbiť, či ma ten milý môj, či ma bude ľúbiť...“ Spev mi stále veľmi nešiel, ale pieseň bola v pokojnom tempe, čiže ju mohol zanôtiť prakticky bársko. Victor sa utíšil a začal naprázdno natáľhovať rúčky nahor. Nedalo mi to a musela som jednoducho pohľadiť tú rozkošnú paprčku. Victor obchytil môj prst a hneď si ho začal tlačiť do úst. „Zase by si papal?“ zasmiala som sa. Vernier začul, čo chlapcovi hovorím a iba prikývol. Napravila som si deku a dala som sa do kŕmenia.

Richtár sa ani neskúšal obzerať si ma, vedel, že sa to nepatrí. Ešte trochu ponadhadzoval Gabrielle, kým sa aspoň raz nútene nezasmiala, aby mohla znova čo najskôr spať.

„Tú spievanku, tú máte isto od Marianny, pravda?“ oslovil ma, kladúc dievčatko do postielky.

„Áno, často si ju spieva,“ súhlasila som.

„Bodaj by nie,“ vzdychol si uvoľnene richtár, „veď sme sa jej so ženou tejto pesničky naspievali.“ Spomenula som si. Marianna mi raz hovorila, že jej otecko robí tu na dedine richtára, lenže to bola asi desiata vec, čo mi behom tej minúty prezradila, takže sa to akosi stratilo.

„Bola Marianna od malička taká urozprávaná?“ spýtala som sa.

Vernier sa zazubil:

„Že či! Len, čo sa hovoriť naučila, už sa jej ústa viacej nezatvorili.“

„Nemyslíte si, že niekedy prestane?“

„Ale čo,“ mávol richtár rukou, „len nech rozpráva, kým jej to radosť robí. Pierre si s ňou ešte svoje užije, slečna... mrzí ma, asi som meno vaše prepočul.“

„Fedareka,“ odvetila som.

„Nevšedné, ale vskutku krásne, hodí sa k vám,“ uznal richtár, „hlavne, aby s tými rečami vás a deti priveľmi nerušila.“

„Neruší,“ ubezpečila som ho, „naučila sa, že keď deti uspávam, musí chvíľu počkať. Potom vždy idem s ňou a porozpráva mi všetko, čo jej príde na um.“

„Tak aj ja už idem,“ rozlúčil sa Vernier, „snáď sa čoskoro na krstinách stretneme.“

„Istotne áno,“ lúčila som sa aj ja, „opatrujte sa!“ Richtár vyšiel na chodbu a vtom sa otvorili dvere rytierovej pracovne. Posol sa so sirom Frederikom rozlúčil a svižne opustil pozemok. Rytier sa zastavil na chodbe. Dupot a buchot okolo toho prebrali aj zvyšok služobníctva, i tak sa už pomaly chýlil čas vstávať. Marianna s Annou pribehli v nočných šatách a ospalo si spod schodov premeriavali sira Frederika, ktorý bol náhle prebratý až-až. Pierre dobehol až za nimi a ja som sa postavila za richtára s dekou cez plecيا.

„Anna, nachystajte raňajky, Pierre, bež osedlať Herkula, Marianna, priprav vodu na kúpanie! Ešte dnes musím byť na ceste!“

„Kde na ceste, pán Frederik?“ spýtala sa Anna.

„Všetko vysvetlím, no nie je čas. Príkaz lorda je príkaz lorda, nesmie ostať nevypočutý!“ odsekol jej rytier. „Prosím vás, a hlavne rýchlo,“ pokračoval, „a ty, Vernier...“ zarazil sa, „Čo tu ty robíš, Vernier?“

„Dobrého rána, milosťpane,“ uklonil sa richtár, „ja som sem vpustil toho junáka s listom. Ráno mi na dvere búšil, inak sa nedalo.“

„Nuž, dobre, Vernier,“ prikývol sir Frederik, „tak utekaj dole do dediny, zobuď dôstojného pána a nech ste s ním čo najskôr tu!“

„Smiem sa spýtať, čo milosťpán od otca Camilla si žiada?“ zamyslel sa Vernier.

„Odchádzam, nik nevie, na ako dlho. Deti treba pokrstiť, kým majú aspoň otca,“ vysvetlil rytier, „a teraz pohyb!“

Všetci v sídle sa rozutekali plniť rozkaz sira Frederika. On sám podišiel ku mne a premeral si zrakom mňa i jeho raňajkujúceho potomka.

„Dúfam, že som ich krikom nezobudil,“ uvedomil sa.

„Nie, boli už hore a ja s nimi,“ odvetila som.

„Tak je dobre,“ pritakal rytier, „deti treba pripraviť, nech sú čisté a oblečené.“

„Rozumiem,“ prikývla som. Rytier zrejme nemal ďalších slov a už sa chcel vrátiť do pracovne, aby si zbalil na cestu všetko potrebné. Nemohla som ho len tak nechať zabuchnúť dvere.

„Počkaj,“ zarazila som ho, „kam odchádzaš?“ Frederik sa zatváril čudne.

Trvalo mu, kým sa rozpomenul, že ani predtým som mu nikdy nevykala. Otočil sa a zložil ľavú ruku z dverového rámu.

„Som ti vďačný, že sa staráš o deti, Fedareka,“ spustil, „ale táto vec sa ťa netýka.“

„Pokiaľ sa to týka tvojich detí, tak sa to týka aj mňa!“ trvala som na svojom. Rytier nebol v nálade dohadovať sa, za ten čas strávený osamote nebol v nálade na nič. I preto som chcela vedieť, do čoho sa tak ženie. „Čo od teba lord chce? Ide o mňa?“ pýtala som sa nástojčivo.

Frederik pristúpil bližšie, nepovedal ani slovo. Pohladil Victora po vlasoch a on sa o to mocnejšie pritisol k mojej hrudi.

„Privykli si na teba,“ usmial sa rytier, „Lucia vybrala dobre.“

„Kam teda ideš?“

„Lord nechce nič od teba, ani o tebe, Fedareka,“ odvetil nakoniec sir Frederik, „volá mňa. Začala sa vojna. Vojna na severe. Lorda a jeho mužov povoláva sám kráľ. Stačí ti to ako odpoveď?“ Odpoveď to bola dostatočná, lenže vo mne vyvolala ďalšie otázky. Na tie však naozaj nebol čas. Sir Frederik za sebou zavrel a bolo na mne prichystať obe deti.

Vrátila som sa obriaďiť ich. Najsamprv som sa sama musela navliecť do šiat a trochu učesať hrebeňom, ktorý mi Marianna darovala. Jednoduchá, no užitočná vecička s vyrytým vzorom na strane. Ostatné ženy sa tiež chytro obliekli a už kmitali po dvore a kuchyni. Marianna trochu vody odliala i mne, takže som sa mohla prebrať, hoci teraz už to nebolo nutné. Prehrabala som veci, ktoré Lucia nechala deťom. Myslela ozaj na. Postupne som ich obliekala, keď zrazu do miestnosti vošiel upravený sir Frederik.

Neplytval časom, už bol nahodený v jazdeckých čižmách a kabáte. Stačilo pripnúť kyrys, nasadiť prilbu a mohol vyraziť.

„Sú pripravené? Otec Camille už čaká dole,“ mykol rytier hlavou smerom na schody. „Čochvíľa,“ odvetila som, „len Gabrielle bude ešte treba nachovať, ráno vôbec nejedla.“

„Urob, čo musíš,“ povzdychol rytier a zobral syna do rúk, „prines ju potom dole.“ Odkráčal a ja som privrela dvere, nech máme trochu toho súkromia.

„Ďakujem, že ste tak skoro prišli, otče,“ poďakoval sa rytier kňazovi v čiernej sutane, „nechcel som vás tak surovo zobudiť, ale rytierska povinnosť volá.“

„Rytierska povinnosť je predsa pánom na osov a všemohúcemu Bohu na radosť,“ odvetil honosne páter. Bol to tiež starší pán. Žiadne fúzy, žiadna brada, iba krátke biele vlasy. V spodnej hale sa okrem rytiera s kňazom zišli aj ostatní z domácnosti, plus richtár, ktorý si takúto udalosť jednoducho nemohol nechať ujsť.

„Pýtam sa Vás, sir Frederik,“ začal obrad, „aké meno dávate svojmu synovi?“

„Victor,“ odvetil priamo. Potom sa ho farár pýtal niekoľko otázok, na ktoré nasledovali veľmi jednotvárne odpovede.

„Victor, ja ťa krstím v mene Otca, Syna i Ducha Svätého,“ vyriekol otec Camille. Všetci na prízemí sa jednotne prežehnali. Sir Frederik si pritúlil syna, ktorého voda na čele nijako neprerušila v jeho odpočinku.

„Ako milostivý Boh s láskou otca i matky svoje dieťa prijíma, tak aj vy budete musieť byť svojim deťom vždy oporou,“ doplnil otec Camille. Richtár

ako jediný zatlieskal, možno mu to prišlo vhodné. Rytierovi vošli slzy do očí. Až teraz si uvedomil, že pre svoje deti tu ostal sám. Zaprisahal sa, že sa vráti a nespôsobí im rovnakú bolesť, ako jemu náhly odchod ich matky.

„Pane,“ ozval sa znova kňaz, „je najvyšší čas odovzdať do Božích rúk i Vašu dcéru. Kde sa teda nachádza?“ Vyšla som s malou Gabrielle z izby. Podarilo sa mi ju nakŕmiť, takže by pri obrade nemala veľmi vystrájať. Kto ale začal vystrájať bol otec Camille. Myslela som si, že ho richtár Vernier upozorní, ale i on ostal zarazený z toho, ako sa tváril farár. Ruky sa mu začali triasť, džbán s vodou mu vypadol a bol by sa aj rozbil, keby ho Pierre včas nechytíl. Otec Camille uskočil za sira Frederika a skríkol:

„Dobry Bože, pane! Ratujte svoje dieťa!“

„Čo sa vám robí, otče?“ nechápal stále richtár, „Veď to je len Fedareka, stará sa o milosťpánove ratolesti.“

„Panenka Mária mi odpusť: Vernier, vy ste celkom oslepli?“ skríkol kňaz ešte väčšmi a krčil sa za rytierovým plášťom, „Nevidíte, že je to stvorenie diablovo?“ Prebudil sa vo mne obranný inštinkt.

„Mlčte!“ zrevala som, „chcete vidieť diablovo stvorenie? Tak skúste tým svojim bedákaním Gabrielle zobudiť a na moju dušu a vášho stvoriteľa ho uvidíte!“ Kňaz sa od strachu stíšil, ale nezmlkol.

„Pane, pane,“ narietal, „prosím, robte niečo?“

„Čo by som mal robiť – ponáhľam sa,“ odsekol rytier, „pokrstite moju dcéru, rovnako ako môjho syna, nech môžem v pokoji odcestovať!“

„Vy by ste dokázali v pokoji odcestovať?“ zhrozil sa farár.

„Dôstojný, čo sa vám robí?“ chytil ho Vernier za plece, „Prečo kričať na to dievča, veď nikomu nič nespravilo.“

„Och, Vernier,“ zalomil kňaz rukami, „zabudol by som, aký si slepý, keby mi to v jednom kuse nepripomínaš!“

„To si vyprosím, otče,“ urazil sa richtár, „jak bych mohol byť richtárom, kebych bol slepcom?“

„Tak, ako si mi to povedal, Vernier!“ odvetil mu znepokojený farár.

„Fland'ák jeden prašivý!“ zahromžil Vernier a pohrozil kňazovi päťou, „Spovedné tajomstvo ti nič nehovorí?“

„Nerúhaj sa, Vernier, a pozri sa sem!“ urobil otec Camille krok ku mne.

S tým svojím vychrnutým ukazovákam vyzeral ako kostra. Neznášala som starcov. Boli ako chodiace mŕtvolky, takí kostnatí a protivní, neustále sa pletúci do životov ostatných. Keby som chcela, uhryznem ho, no nemohla som. Nie pred deťmi... a sirom Frederikom. Priveľmi mi dvojvičky prirástli k srdcu na to, aby som sa ich takto ľahko zriekla.

„Pozri sa, Vernier,“ zopakoval farár.

Richtár prižmúril oči a povedal:

„Nič zvláštne nevidím.“

„Prestaň už predstierať a postav sa sem vedľa mňa,“ dupol si kňaz. Vernier teda pristúpil.

Síce si cez košeľu hodil vestu a vlasy si trochu sčesal, nestihol si od rána vypláchnuť ústa čistou vodou. Jeho kyslý dych sa mi usadil v nose, až som sa zamračila. On sa zamračil tiež. Chvíľu stál predklonený a pozoroval ma, pohľad očí však svedčil o tom, že v mysli bol celkom inde. Následne odstúpil a konštatoval:

„Nič zvláštne. Nič, čo by som predtým nezbadal.“

„Veď je to orkyňa!“ zasyčal farár, „To ti vôbec neprekáža Vernier?“ Richtár si zahryzol do jazyka a mykol plecami.

„A vy ostatní?“ krútil sa otec Camille dookola. „Nikomiu z vás to nevadí?“ Služobníctvo reagovalo rovnako. „A vy, pán Frederik?“ obrátil sa kňaz k svojej poslednej nádeji.

„Jediné, čo mi už voľáko lezie krkom, je toto nekonečné vystúpenie, otec Camille,“ odvrkol rytier.

„Prosím?“ zneistel farár.

„Dobre ste počuli, otče,“ založil si rytier ruky, „orkyňa Fedareka patrí na moje panstvo. Rovnako ako Vernier, rovnako ako moji sluhovia a rovnako ako vaša maličkosť. Rytierska česť by mi nedovolila nedodržať slovo a už vôbec nie znesvätiť poslednú vôľu mojej milovanej ženy. Ak niečo také nedokážete pochopiť, možno by ste tu a tam mohli vytiahnuť nos z písma a skúsiť ho praktikovať.“

Otec Camille zostal naozaj zaskočený.

„Čo si želáte, aby som urobil, pane?“ ozval sa napokon. Sir Frederik si z mojich rúk zobral Gabrielle a nemohol si nevšimnúť, ako potuteľne sa usmievam. I on sa usmial. Zrejme sa sám po tom všetkom potreboval na niekom vyvíšiť a otec Camille so svojou všetečnosťou mu prišiel vhod.

„Pokrstite moju dcéru, otče,“ povedal rytier, „a zdržte sa ďalších pripomienok.“

Sfučaný kňaz sa zamračil a precedil pomedzi zuby:

„Staré múdro hovorí, že kde nie je žalobca, nie je ani sudca.“

„Tak len smelo,“ prikývol rytier.

Otec Camille vykonal, čo musel a potom len so skromným rozlúčením odišiel. Richtár Vernier sa rozlúčil o čosi dôstojnejšie a pobral sa tiež.

„No, to by bolo,“ vrátil mi rytier opatrne obe deti a oprášil si ruky, „Anna, ako sú na tom raňajky?“

„Sú hotové, milosťpane,“ riekla kuchárka.

„Tak nakladajte na stôl, Anna,“ zamával, „ešte niečo dokončím v pracovni a hneď som tam!“ Sir Frederik vybehol po schodoch a zabuchol dvere. Už to však nebolo skrúšené zabuchnutie, bolo z neho cítiť akúsi zvláštnu energiu.

Posadili sme sa so zvyškom služobníctva v kuchyni. Deti som, samozrejme, vrátila do postieľky, nech sa z tohto zážitku môžu vyspať. Anna nám rozdala jedlo a ja som si nemohla odpustiť nevypichnúť richtárovo čudné správanie.

„To je tak, dievka moja,“ zafilozofovala kuchárka, „richtár Vernier je už starý, nevidí dobre do diaľky. A odmalička, čo som ho ja poznala, mal problém rozpoznať všetko červené a zelené. Je to však človek nesmierne pyšný na svoju pozíciu. Skôr, než by ju riskoval, povie, že všetko videl a so všetkým súhlasil.“

„Párkrát som ho tak ešte ako dieťa nachytala,“ zasmiala sa Marianna na účet vlastného otca, „chybu si naozaj nikdy neprizná, aj keď to o ňom dávno vie celá dedina!“

Sir Frederik vošiel do kuchyne a sadol si za vrch stola. Anna pred neho položila raňajky a on, ako pán domu, znovu na svojom právoplatnom mieste, začal ďakovnú modlitbu. Ihneď ako skončil, spustila Marianna:

„Kam sa teda chystáte, pán Frederik?“ Rytier sa každému hlboko pozrel do tváre a z nejakého dôvodu na tej mojej nechal oči najdlhšie. To, čo ale potom povedal, vysvetlilo ten „nejaký dôvod“.

„V severnej časti monarchie došlo k príšerným nepokojom. Niekoľko stanovísk našej armády bolo údajne vypálených do tla. Chceli to ponechať na miestnych posádkach, aby to prešetrili, ale tie jednoducho zmizli. Rovné dve stovky chlapov jednoducho zmizli.“

„To je príšerné,“ prekryla si Marianna dlaňou prekvapené ústa. Anna, ktorá zrejme zažila už niekoľko podobných momentov, iba nahlas vydýchla. U Pierra bolo zase badať mierne chvenie. Pokynula som, aby rytier pokračoval. Sir Frederik položil obe ruky na stôl a nasledujúcou vetou nás upozornil, že to, čo povie, nesmie opustiť miestnosť. Marianna sa na matku a otecka zaprisahala, že nepovie, ale Anna ju i tak radšej vyviedla a ostala s ňou vonku. Vojna nebola nič pre ženské uši a dievčaťu sa už tak dvíhal žalúdok.

„Si si istá, že to chceš počuť aj ty?“ utvrdil sa pri pohľade na mňa.

„Chcem,“ odvetila som, „ak to môže znamenať, že deti zostanú sirotami, musím vedieť čo najviac.“ Pierre bez slov prikývol. Od neho ako od muža sa očakávalo, že na vojnu bude mať vnútornosti.

„Naši zvedovia tvrdia, že za útokom stoja orkovia,“ s vážnou tvárou riekol rytier, „chápete, prečo sa táto informácia nesmie dostať medzi ľuďi, zvlášť tu na okolí?“ Bolo mi to nad slnko jasné. Tak ďaleko, kam sir Frederik popisoval, že až pôjdu, náš druh nežil. Či skôr, náš poddruh, naša sorta.

Pre nás boli tieto reči rovnako chýrom ako aj pre ľudí. Nikto totiž naživo ešte nevidel severného orka. Ak sme my boli strašní, o nich sa hovorilo, že sú ako nočná mora. Dokonca i naši sa ich báli. Keď sa občas z lesa ozývalo silné vytie, naše matky strašili deti s tým, že naokolo pochodujú severní orkovia. Mali byť vraj dávno vyhynutí, ale povrávalo sa, že našli nejaký pekelný spôsob, ako sa za odpornú cenu ďalej množiť. Prebehli mi po chrbte zimomriavky

a Pierrovi drkotali zuby. Dúfala som, že je to len fáma, a nejakí nespokojní sedliaci sa natreli na zeleno a za tmy prepadli mužov v uniforme.

Rytier nič viac nepovedal. Napchal do seba raňajky a nás nechal, nech sa len prizeráme. Čo sme mu na to mali povedať? Že list od lorda hovorí hlúposti? A keby nie, že ide na istú smrť? Zdalo sa, že sir Frederik ani o jednom slove zo správy nepochyboval. Pierre opatrne vstal a privolať k stolu Annu s Mariannou. Marianna sa čudovala, prečo mňa a Pierra prešla chuť do jedla, ale Anna chápala. Ako som vravela, nebola to jej prvá vojna. Od toho dňa sa za sira Frederika vždy pred jedlom modlila a prosila o jeho bezpečný návrat.

Zo stajní vyrazil ešte doobeda. Rozlúčil sa so všetkými po svojom, Victora a Gabrielle dokonca pobozkal na čelá a prisľúbil im, že ich uvidí vyrastať. Nemusím hádam vysvetľovať, v akej situácii som sa ocitla ja. Otec Camille na seba isto nedá dlho čakať, kým správu o milost'pánovej novej dojke rozšíri. Klebety sa vždy šíria rýchlo, rýchlejšie, než pravda. Sir Frederik vo svojej neprítomnosti zveril správu statku Pierrovi a dodal, že sa nemusí ničoho obávať, Anna ho aj tak nasmeruje.

Kapitola 6

„Ork vo svojej prirodzenej tuposti a nadmernej váhe nedokáže pohybovať sa v tichosti. Preto sa spolieha na násilný spôsob lovu, kedy na svoju korisť nestriehne, ale uštvie ju, kým sama nepadne. Jeho sluch sa však prispôbil vlastnému dupaniu a pri chôdzi ho temer celkom prehliada.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 15

„Čo sa stalo, Frederik, uleteli ti včely, že sa tak tváriš?“ pýta sa jazdec pomojom ľavom boku.

„Že ťa huba nebolí,“ zahriakava ho Gérard, „sir de Vertu má za sebou ťažký mesiac!“

„V poriadku, Gérard, viem, že sa tvárim kyslo,“ odpovedám bez nadviazania očného kontaktu, „to je vojnou. Doma ma čakajú deti a ja viaznem tu.“

„Koho z nás nečakajú doma deti?“ smeje sa jazdec. „Ja mám štyri a piate je na ceste. A všetko chlapi! Žena ma najskôr uškrtí, keď ani tentoraz nebude mať koho obliekať do sukni.“

„Však aj teba tak mamka obliekala, nie?“ žartuje Gérard.

„Drž hubu, Gérard, keď nevieš, o čom hovoríš!“ tvári sa jazdec urazene.

„Ja dobre viem, o čom hovorím,“ pokračuje Gérard, „a myslím si, že proces výroby detí je zábavnejší než výchova a šatenie.“

„Tak môže vravieť len ten, čo vlastné nemá alebo nechce mať,“ smeje sa jazdec. Trochu sa pousmievam aj ja. Zdá sa, že Gérard je zahnaný do kúta, no potom sa zase vynájde.

„Nemám, ani nechcem,“ hovorí, „budiť sa každé ráno vedľa tej istej mátohy, to už len ja k šťastiu potrebujem!“

„Keď už reč o mátohách, Gérard,“ zasmeje sa znova jazdec, ktorému stále neprichádzam na meno, len viem, že sa odniekiaľ poznáme, „ako sa má tvoja pani sestra? Už je vydatá?“

„Hubu drž, dobre ti radím,“ hrozí mu Gérard.

„Nech radšej tuto Frederik povie, ako mu doma odsýpa hnoj,“ postrčí ma Gérard lakťom, na čo mu len s nechutťou odpovedám.

„Prišiel som o Luciu, Gérard,“ hovorím, „nejaký hnoj ma nezaujíma.“

„No tak, veď vieš, že som to nemyslel zle,“ mávne Gérard rukou. V tomto s ním súhlasím. Gérard má vo zvyku chovať sa neempaticky, no málokedy to myslí naozaj zle, keď sa rozpráva s priateľmi. Škoda, že je tak ťažké vysvetliť to tým, čo ho nepoznajú.

Pošúcham si pištoľ za opaskom. Herkules si odfrkne – zrejme i on má Gérardových rečí dosť. Poškrabem ho na hlave a z dlhej chvíle kontrolujem zvyšok výzbroje. Karabína na chrbte je nabitá a pripravená vystreliť, rapier v pošve naostrený a špicatý. Stojíme čelami k poľu, na ktorom sa chystá odohrať bitka. Našu jednotku o sile dvanástich kanónov, sedemdesiatich jazdných karabiniarov, dvadsiatich štyroch ľahkých húfnic, päťdesiatky mušketerov a asi stovky pikanierov má na povel sám lord Alexander. Kráľ na čele väčšieho jazdeckého oddielu obišiel pozíciu nepriateľa a zatláča ho naším smerom.

Pár míľ od nás oboma smermi stoja ďalšie podobné jednotky zhruba rovnakých počtov. Gérard hovorí, že neočakáva masaker. Ihličie smrekov, ktoré nám kryjú chrbty sa v bezvetrí vôbec nehýbe. Ani v diaľke pred nami nie je

vidieť nijaký pohyb. Delá sú rozložené na svahu. Tesne pred nimi stojíme my a pod pármetrovým zrázom pešiaci rozdelení do troch šíkov, aby sme pomedzi nich dokázali včas prejsť. Kedykoľvek sa môžu zraziť dokopy a zase rozostúpiť. Počujem, ako sa húfničiarri špičkujú s muškietiermi o to, kto zastrelí viac nepriateľov. Pikanierom toľko do smiechu nie je. Aby mohli nepriateľa zraniť, musia stáť blízko neho.

Asi štrnásti z nás na koňoch sú titulovaní rytieri. Zvyšok tvorí cvičená ľahká jazda – dragúni. Bez modrej krvi, bez titulu, obyčajní vojaci, no cvičení sú rovnako dobre ako my a odvaha im nechýba. Väčšina z nich sú mladí muži. Starci sa na koňa boja nastúpiť bez zbroje. Premýšľam, či aj ja už som starcom. Keď sa porovnam s mužom, ktorým som bol pred necelým rokom, pripadám si naozaj starý.

„Dávajú si na čas,“ vraví Gérard, „žeby ich Jeho Výsosť dohnala a zadupala do zeme už dávno?“

„Severného orka len tak nezadupeš konským kopytom,“ skáče mu jazdec do reči.

Gérard sa znova načertí:

„Akože nezadupem, keď uteká, zadupeš každého!“

„Títo nemajú vo zvyku utekať, Gérard,“ upozorňujem ho, „nie, kým majú zlomok šance na víťazstvo.“

„Pozri sa naokolo, Frederik,“ rozpažuje Gérard, „čo vidíš?“

„Hromadu mužov,“ odpovedám, „hromadu mužov, ktorá proti orkom nikdy nebojovala.“

„A ty vari hej?“ smeje sa.

„Nie,“ uznávam.

„Jediný z nás, kto tu s nimi kedy bojoval, je sám lord,“ konštatuje Gérard, „keď to prežil on, zvládneme to i my.“

O lordovi de Saint-Marque sa tiež povrávalo kadečo. Medzi vojakmi sa šíril chýr, že orkom sám čelil pri nečakanom prepadnutí v severných lesoch, ešte počas vojny. Otec mi o tom rozprával. Bol tam, spolu s dedom. Orkovia ich vraj obkľúčili zo strán a od chrbta. Radi používajú na naše vnímanie zastarané zbrane – vrhacie oštepky a ťažké sekery. Píky pre nich nie sú žiadny problém – jednou rukou ich dokážu zlomiť.

V mysli sa mi vybavuje Fedareka a deti. Po ceste som nad tým premýšľal a nemám poňatia, čo ju u mňa drží. Paul Jean Baptiste Allé nebol renomovaným autorom ani učencom, ale jeho zväzok je jediný svojho druhu. Možno preto mu takí ako Gérard bezostyšne veria, i keď podľa mňa autor orka nikdy nevidel. Žeby sa však mýlil až takto? Popisuje orkov ako zelené obludy bez citu, splodencov diabla a ktovieakých iných démonov. A predsa, tá jedna orkyňa sa teraz niekde doma stará o tú jedinú radosť, čo mi na svete ostala.

Znovu si vizualizujem deň, keď sme vtrhli do tej osady. Tak veľmi sa od tých našich nelíšila, akurát jej obyvatelia vyzerali inak.

„Nad čím dumáš, Frederik?“ vytrháva ma Gérard z mojich myšlienok, „Premýšľaš, kam pôjdeme po bitke hýriť?“

„Nie,“ odpovedám krátko, ale myslím si svoje. Tento konflikt môže prerásť z povstania do ozajstnej vojny. Veď tie týždne, čo sme tu, akurát tápeme. Orkovia niečo vyplienia a neostane tam živá duša, ktorá by niečo vedela popísať. Všetci sa vždy vyparia.

„Prestaň sa už konečne tváriť ako ovca pred porážkou,“ poklepáva ma po zozadu po pancieri, „možno čochvíľa dorazí posol a povie, že môžeme rozpustiť formáciu.“

Tak rád by som s tebou súhlasil, priateľu. Pýtam sa Gérarda na jeho sestru, o čosi v dôstojnejšom duchu, než jazdec vedľa mňa. Mirabella de Áines, jeho jediná krv. Má slušnú povest' dámy a čistý štít, čo sa nápadníkov týka. Je to však preto, že zdieľa bratovu nepríjemnú povahu. Čosi také sa chlapovi tolerovať dá, ale žiadny šľachtic, sebväčší potentát, si ju nevezme, ani keby mal byť do roka čo i len týždeň doma a zdieľať s ňou posteľ. Gérard ju kedysi núkal aj mne. Našťastie som sa v tom čase už dvoril Lucii a ona moju náklonnosť opätovała.

„Mirabella sa má dobre,“ ponat'ahuje sa Gérard, „stále na vydaj, ale na krásu jej neubudlo.“ Spomínam si na ňu. Nedá sa povedať, že by Mirabella de Áines bola nepekňá. Vlastne, kým som ju nepočul rozprávať, prišla mi naozaj pohľadná. Potom však otvorila ústa a predstava bola stratená. Jej škreľ'avý hlas ma doteraz budieva zo spania. Keď som ju na našej svadbe predstavil Lucii, začala sa tak smiať, že si poliala svadobné šaty vínom.

„Chceš sa znova ženiť, Frederik?“ vypustil Gérard z úst tie obávané slová.

„Ešte je trochu priskoro, nemyslíš?“ úctivo ho utínam, než povie niečo, z čoho sa ťažko vykrúca.

„Máš pravdu, je priskoro,“ pretrel si Gérard oči, „ale keď ti to začne po rozrehoce, lebo nás už dlhšie pozoroval a možno aj on pozná slečnu Mirabellu. Úsmev mu tváre veľmi rýchlo mizne, keď mu zozadu hrudníkom prelietava hrot oštetu. Takto spadne asi polovica dragúnov.“

„Pre Boha!“ zreve Gérard, „útočia odzadu!“

„Otočiť formáciu!“ velí lord Alexander, „obrátiť delá! Pohyb, pohyb!“

Kavaléria sa snaží zamerať nepriateľa. Už sa na nás rútia spomedzi stromov a pri behu dupocú. Ťažko uveriť, že sme ich doteraz nezaregistrovali. Delostrelci sa namáhajú. Musia kanóny najprv odistiť, obrátiť a znova zabezpečiť. Musíme udržať delovú líniu, nablízko budú zbytočné.

„Jazdci, vpred!“ zakričí lord. Rútime sa smerom k lesu v takmer polovičnom počte. Na miesta za nás sa už šplhajú pikanieri a tvoria kľáčiacu líniu. Za nimi sa rozostavujú muškety a húfnice. Orkovia zúrivo máchajú sekerami. Preletíme pomedzi nich a odnesie to len pár ďalších jazdcov.

Gérard berie do ruky karabínu a preháňa jednému z nepriateľov guľku cez hlavu. Má v tom už prax. Ja strieľam tiež, ale netrafím. Siaham po rapieri, ale jedna z príšer chytí Herkula za bok. Kôň erdží, ale ja ju včas udieram pažbou do brady. Ona ustúpi a ja ženiem koňa nabok, urobiť ďalší nájazd. Pušku nabiť nestíham. Vyťahujem meč a sledujem, ako sa ostatní rútia dopredu. Na bojisku sa všetko mihá na tak žalostne malom priestore. Zvesti sú však pravdivé – medzi severným plemenom nevidím ani jedného muža. Chvíľu váham, ale mierim napred.

Orkyne nedbajú na svoje straty a bežia dopredu. Kým ich nezasiahnete guľkou, nepadnú. Rapier ich poreže, ale majú prisilné svalstvo a priveľké telá na to, aby ich dostal do kolien. Musím mieriť na krky. Bojovníčky majú krúžkové košeľe prevešané kožušinami a na hlavách prilby s nosovými krytmi a spustenými krúžkami od spánkov dozadu, ale krky si nechávajú nechránené. Pretnem takto niekoľko krčných žíl. Orkyne za mnou dostávajú prvú várku olova. Zrútia sa na zem, ale za nimi pribiehajú ďalšie a ďalšie.

Pikanieri zatínajú zuby a snažia sa držať piky v dostatočnej výške. Tesne pred postupom nepriateľa ich stiahnu a prudko bodnú dopredu, čím dosahujú požadovaný účinok. Robím na koni už moju druhú otočku a pretínam miechu príšere predou mnou. Skupinu asi desiatich, ktoré mi blokujú návratovú cestu rozprášia húfnice. Hovorí sa o nich, že majú silné kosti. Guľa ako päť však nedbá na to, koľko mlieka denne pijete a do kríkov pod korunami stromov pristávajú ruky, prsty i zo dve hlavy. Mám voľný priechod, nabíjam karabínu.

Pred časom velenie armády zvažovalo, či je brnenie vôbec ešte potrebné. Každý moderný národ predsa používa strelné zbrane, ktorým je prítomnosť kusa plechu na hrudi úplne ukradnutá. Upustili sme od štítov pre pechotu a vymenili ich za piky s väčším dosahom. Kyrusy pešiakom pomáhajú prežiť. Tam, kde dostane mušketer šíp, pikanier vstáva a oklepáva sa. Zabudli sme však na naše verné kone, ktoré bolesť vojen po stáročia nesú s nami. Pri mojom treťom nájazde sa z lesa vynorí orkyňa v plnej plátovej zbroji a v rukách zvierá masívnu obojručnú sekeru.

Jej čepeľ je snád' pol metra dlhá. Rozbieham sa na ňu, ale menšia obluda pred ňou natiahne tetivu luku a vystrelí na mňa. Zasahuje mi zospodu pravé koleno. Šíp preletel čižmou a zasekol sa mi v kosti. Zrevem od bolesti, ale nepadám z koňa. Zamierim karabínou, vystrelím a lukostrelkyňa umiera. Orkyňa za ňou zdvíha sekeru. Bolestivo popoháňam Herkula, obraciam karabínu a udieram ju po prilbe, až to zaduní. Kôň trochu spomalí pokračuje ďalej, no iba dva metre. Orkyňa sa napriahne sekerou a sťahuje ma ňou zo sedla ako obrovským hákom na otriasanie konárov.

Dopadám na tvrdú zem a v kolene neprijemne zapuká. Kryjem sa ručnicou a orkyňa v zbroji tlačí, až kým ju nezlomí napoly. Snažím sa nahmatať rapier,

ale bezúspešne – ležím si na ňom. Orkyňa si náhle skladá prilbu a vracia. Konce jej gaštanových vlasov sa farbila od zvratkov. Krížom cez nos sa jej tiahne jazva. Prudko nadskočím a vyťahujem meč. Orkyňa sa však rýchlo uhýba. Vycerí zuby a zavrčí. Z ľavého líca sa jej spúšťa krv a tečie jej do rozgníavených úst. Schmatla môj rapier a rukou ho zahýba.

Púšťam svoju zničenú zbraň a orkyňa nadvihuje sekeru.

„Bože,“ dychčím a bolesť ma pomaly premáha, „Fedareka.“ V poslednej chvíli sa mi objavila myšlienka na ženu, ktorá sa ujala Victora a Gabrielle. Victor a Gabrielle, moje dve deti. Naše deti, Lucia. Už idem za tebou. Orkyňa zastrešuje ušami. Na moment stojí so sekerou nad chrbtom, zatiaľ čo ja sa zúfalo kryjem rukami.

„Bud' teraz, alebo nikdy,“ nezreteľne si mrmlem sám pre seba, ale orkyňa to i tak zachytáva. Zaháňa sa sekerou. V tom istom momente vyťahujem záložnú pištoľ a strieľam len tak naslepo.

Orkyňa ustúpila, sekera jej padla dozadu. Drží si pravé koleno a zlostne vrčí. Znovu sa stavia na zadné, však v tom počujem znelý hlas lorda Alexandra:

„Kanóny – páľte!“ Delové gule zasviestia bojiskom. Húfy orkov po stranách sa rozlietavajú na kusy. Zakláňam hlavu, ako to len ide. Z muškiet a húfnic vystrelí krycia salva a zasahuje nepriateľových vojakov, ktorí sa vyhli delám. Pikanieri dostanú rozkaz a postupujú dopredu. Jazdci ženú kone po bokoch a striedavou paľbou zasahujú jednotky vystupujúce z lesa. Orkyňa stojaca nado mnou reve na ústup.

Orkovia dobehli do polovice poľa a už sa otáčajú, niektorí z nich trpkosť ostávajú napichnutí na ostnatej hradbe pík. Hnedovlasej veliteľke sa zalesknú čierne oči. Opiera sa o svoju sekeru a načahuje sa po mne päšťou. Z boku na ňu

dopadne guľka, ktorá jej uviazne v ramene. Obluda zachrčí a s bolesťou sa krívnym behom pridáva k svojim. Gérard zastavuje pri mne a zoskakuje z koňa, aby ma postupujúci vojaci neušliapali. Tí prejdú bez povšimnutia a zastanú až tesne pred lesom. Mušketeri, pohyblivejší od mužov s húfnicami sa hojne stavajú do predného radu a triafajú orkov na ústupe.

Gérard mnou trasie.

„Vydrž, Frederik, vydrž,“ hovorí mi do tváre. Pozriem sa naľavo. Leží tam ďalší mŕtvy jazdec.

„Nedívaj sa naňho, kamarát, tu sa pozeraj!“ Gérard zo mňa sťahuje opasok a natesno ho pod nohavicami upína na mojom stehne. „Lež, len lež,“ opakuje, „už utekajú, prašivci! Poriadne ich preženieme! A ty budeš v poriadku! Felčiar!“ Hlavu som narovnal a podložil si ju rukou.

„Hlavne pokoj,“ tak to vravieval otec, „nezomrieš, keď ťa Pán Boh ešte pri sebe nechce. Tak zomrú len tí, na ktorých si diabol brúsi zuby.“

* * *

„Pierre,“ začervenala sa Marianna.

„Á-áno?“ spozornel Pierre.

„Chceš vedieť tajomstvo?“

„Ch-chcem, ale i-iba ak n-nie je desivé,“ zľakol sa Pierre.

„Nie,“ zasmiala sa Marianna, „nie je, je to niečo milé.“

„M-máš v zástere ja-jahody?“ pohladil ju Pierre po jej pravej nohe.

„Nie, hlupáčik, ale je to rovnako sladké,“ zachichotala sa Marianna.

„Ta-ta-tak povedz!“ prosil ju nedočkavý Pierre. Marianna sa k nemu naklonila a dala mu pusu na líce.

„Lúbim ťa,“ zašepkala a začala sa smiať.

Vonku bol teplý májový podvečer. Zadná záhrada začala kvitnúť, i keď vyzerala akosi polovičato. Pierre s Mariannou sedeli na lavičke za domom a pozorovali včely, ako obletujú kvetiny a stromy. Všade naokolo vietor roznášal vône a bolo ťažké sa ich nenadýchať a nenechať sa nimi opojiť, obzvlášť pre mladých zaľúbencov. Drevenú lavičku mali hneď pod oknom, takže som ich mohla pozorovať, kým som vetrala v detskej izbe. Victor s Gabrielle boli obaja hore. Mrvivo polihovali vedľa seba a škerili sa na seba navzájom. Šťastné to deti.

„M-máš pravdu,“ opreli si Pierre s Mariannou navzájom hlavy o seba, „j-je to sladké. A-ale nie t-tajomstvo. V-ved' mi to ho-hovoriš ka-ka-každý deň.“

„To aby si na to nezabudol, Pierre,“ zašuškala mu Marianna do ucha, „A vieš, čo ešte?“

„Č-čo?“

„Veľmi ťa ľúbim!“ Mládež sa k sebe tisla ako tie dve hrdličky, čo sa uhniedzili v lese za pozemkom a celú jar si čvirikali. Dostala som nápad. Vzala som deti do náručia a vyklonila sa s nimi z obloka. Prerušila som obom ich ľúbostné štebotanie trochu nahlúplym hlasom.

„Marianna!“ povedala som akoby hlasom Gabrielle, „Pierre,“ pridala som aj Victora. Zaľúbenci sa otočili nahor a zamávali nám. „Nejako príliš sa tam k sebe tisnete,“ pokračujem hlasom Victora, „Pierre, už si obriadil prasiatka?“

„Áno, p-pán Victor,“ zasmial Pierre. Smiala sa aj Marianna, a tej som sa menom Gabrielle spýtala:

„A ty Marianna? Kedy ma prídeš trochu pohojdať a niečo mi porozprávať?“

„Kedy budete chcieť, pani moja,“ uklonila sa, „a čo by ste chceli počuť?“

„Rozprávku o Červenej čiapočke!“

„O Červenej čiapočke?“ zachichúňala sa Marianna, „Ved' tú vie aj Fedareka!“

„Ale nie tak, ako ty,“ striedala som teraz hlasy oboch detí, „Fedareka ju vždy dopletie!“

„Dopletie? A ako?“ založila si Marianna ruky vbok.

„Vždy povie, že babička zožrala vlka!“ odpovedám za Victora.

„A k-k-kto vraví, ž-že nie?“ ozval sa Pierre. Ďalej sme nedokázali pokračovať s vážnymi tvármi. Deti sa očividne tiež bavili, i keď zrejme netušili, o čom je reč, len boli rady stredom diania.

Vrátila som ich na svoje miesta a obe ich poštekľila na nožičkách. Deti zaprskali a ja som sa im prihovorila:

„To je smiešne, čo? Pierre a Marianna sa radi stískajú a my im nedáme pokoj. Postískam aj ja vás.“ Naklonila som sa k deťom a pritúlila si ich. Rástli stále ako z vody a čo o sebe začali dávať vedieť, bolo s nimi o to viacej radosti. Posledný týždeň sme dokonca mali súťaž, kto si po nakŕmení silnejšie odgrgne. Zatiaľ s veľkým odstupom viedla Gabrielle.

Znovu, už bez detí, som vykukla z okna a normálnym hlasom zavolala na Pierra a Mariannu:

„Anna sa po vás zháňa po celom dome a bola slediť už aj v stajni, no a vy sa zašívate tu!“

„Čuduješ sa nám?“ odvetila Marianna veselo.

Nečudovala som sa im. Miesto, ktoré si sir Frederik chcel s manželkou upraviť na svoj obraz, bolo vážne útulné.

„Na večeru neprídete?“ zdôraznila som.

„Nám tu nič nechýba,“ zaborila Marianna hlavu do Pierrovho ramena. Tomu žalostne zaškvákalo v bruchu.

„J-ja b-by som aj d-dačo zjedol,“ priznal sa.

Zavrela som okno a oni sa pobrali tiež naspäť do domu. Pierre mal povinnosť pred večerou vždy zavrieť na noc bránu, kým bolo vonku ešte vidieť. Podišiel k nej a vyťahujúc kľúčenku zbadal na obzore prichádzajúci krytý voz. Na kozlíku sa viezol Vernier a kočiš, ktorý poháňal dva zapriahnuté kone. Otvorila som dvere domu a sledovala, ako voz vchádzal do dvora. Jeden kôň sa od druhého výrazne líšil svojim vzrastom a tvarom tela. Pierre to zviera spoznal, tú hrivu predsa česával od nepamäti. Zviera zapriahnuté do voza bolo jednoznačne Frederikovým Herkulom.

Zakričala som na Annu do kuchyne.

„Čo sa tam deje?“ pribehla za mňa, utierajúc si pot z čela. Keď zbadala povoz, vybehla so mnou na dvor. Kočiš zastavil a spolu s richtárom zoskočili z kozlíka.

„Tato, čo sa robí?“ dobehla Marianna.

Vernier sa na dcéru obrátil a skleslo jej povedal:

„Pána Frederika vezieme.“ Marianna si prekryla ústa a nos. Pierre ju musel chytiť, lebo by nezvládla stáť na nohách. Annu a mňa richtárove slová zaskočili tiež. Obišli sme voz a Anna zalomcovala Vernierom.

„Čo sa mu stalo?“ zisťovala.

„Viem ja? Ja som voz iba do dvora naviedol, nešiel som s ním celú cestu,“ odvetil nervóznym richtárom. Kočiš si smrkol do rukáva a sklopil drevenú priehradku vzadu na voze. Neisto som nazrela dovnútra, odkiaľ už nedočkavý sir Frederik dvíhal hlavu. Vyzeral príšerne slabý, bol prekrytý dekou a ležal na

nosidlách. Prilbu i všetku výstroj mal naukladanú vedľa seba. Len čo ma uvidel, spustil hlavu a s vydýchnutím zadriemal.

„Pán Frederik, vy žijete!“ zaradovala sa Anna a jej radosť sa preniesla i na Mariannu a Pierra. „Že vám hanba neni, pán richtár, takto strašiť vlastnú dcéru a nás všetkých!“ dala Vernierovi pohlavok po ježatej gebuli.

„Nebite ma ešte, Anna, musíme milost'pána do schodov vyniesť.“ Kočíš si čosi zahundral a spolu s Vernierom vyložil sira Frederika z voza a poďho s ním po schodoch. Doniesli ho doprava hore, do jeho spálne. Pierre medzitým ustajnil Herkula a i keď mal opäť o robotu okolo zvierat'a viac, chýbalo mu česanie hrivy a rozprávanie žartov a konín tejto pretiahnutej nemej tvári.

My s Mariannou sme sa chopili rytierovej výzbroje. Bolo ju treba zaniest' do pracovne tam, kam patrila. Pre mňa to boli len kusy plechu, ale mladá slúžka nedokázala prestať pohadzovať rapierom sem a tam, nechýbalo veľa a bola by si vypichla oko.

„V živote si niečo také nedržala?“ spýtala som sa jej.

„Vari ty áno?“ doberala si ma.

„Keď sa žena musí celý deň v kuchyni nožom oháňať aby čo-to navarila, prejde ju chuť pozerať po mečoch. To chlapi nevedia, čo by z dlhej chvíle robili.“

„To teraz hovoríš už aj za Annu?“ zasmiala sa Marianna.

„Radšej sa tým prestaň oháňať, kým si ublížiš a pod' mi otvorit' dvere!“ zastavila som s plnými rukami pred pracovňou sira Frederika. Marianna otvorila a vstúpili sme dnu. Keď som tu bola naposledy, sir Frederik sedel za stolom a okolo neho panovala tma. Teraz tu bolo vcelku dobre vidieť, dokonca aj na tie pavučiny a prach, čo sa tu od rytierovho odchodu nahromadili. Všetci

v dome pristupovali k Frederikovej pracovni s veľkou úctou, pretože táto miestnosť ukrývala množstvo učebných textov, okolo ktorých sa muselo jednat ozaj opatrne.

Medzi knižnými regálmi na pravej strane izby stál drevený panák, slúžiaci ako stojan na rytierovo brnenie. Obliekli sme ho do vecí, čo sme z voza vybrali a do držiakov povedľa neho uložili čepel' a pištoľ.

„Pozri, aký je ten meč zahnutý,“ ukázala Marianna na rapier. Čepel' mal stále ofarbenú trochu na červeno. Zbraň bola vážne zahnutá, temer sa otáčala nazad na nositeľa.

„Ešteže má ďalšie dva,“ poznamenala som sucho. Po ceste nazad mi nemohol uniknúť druhý stojan na brnenie v protiľahlej časti miestnosti.

Knižnice okolo neho boli nižšie, pretože panák mal nad sebou asi v štyroch bodoch ku stene prichytenú jazdeckú kopiju. Bez mála by mala dva a pol metra. Zbroj na figuríne bola zbrojou v pravom zmysle slova. Nešlo len o kyrys a prilbu, z ocele bolo všetko, čo z nej byť mohlo – ramená, rukávy, nohavice, palčičky a ešte aj topánky. Prilba mala sklápací kryt na tvár v tvare psieho ňufáku a spredu pár drobných otvorov na dýchanie. Na hrudnom pláte bol vytvarovaný erb rodu de Vertu. Poctivá platnérska robota, len škoda, že to muselo slúžiť na boj. Kto by sa v takej plechovici promenádoval po ulici.

„To je brnenie starého pána de Vertu. V ňom bol vraj zabitý,“ pošepkala mi Marianna.

„Keď je to tak, kde má dieru?“ spýtala som sa. Brnenie vyzeralo nepoškodené spredu a i odzadu, žeby jeho nositeľ umrel na starobu?

„Neviem, nepýtala som sa,“ priznala Marianna, „asi ho pán Frederik nechal opraviť.“ Brnenie pôsobilo majestátnym, ale zároveň hrozivým dojmom.

Predstavila som si, ako vtedy na bojovom poli vyzeralo. Muž zavretý v tomto na okovanom zvierati sa rútil na nepriateľa, ktorý mohol byť len nejaký chlapec, čo predtým nikdy nedržal zbraň. A než sa nadial, ležal zadupaný v prachu s dierou po kopiji.

„Poďme, pozrieme sa radšej, čo je s pánom Frederikom,“ navrhla som, keď sa mi pohľad na zbroj začínal viac priečiť než páčiť. Marianna počúvla a išla so mnou. Kočíš sa odobral po svojom a richtár mu vybavil podkrovnú izbicu v miestnej krčme, aby nemusel vyrážať po tme. Vernier sa do dediny zviezol s ním, a keď Pierre zatvoril bránu, zišli sme sa všetci nad posteľou rytiera Frederika, ktorý teraz ležal na chrbte.

Anna priložila rytierovi ruku na čelo a v zapätí ju odtrhla.

„Bisťu, pán Frederik je žeravý ako pec!“ zahromžila, „Pierre, dones vedro vody a Marianna zbehní po nejakú čistú handru, dáme mu obklad. Zajtra zavolám Bernadetu, nech sa na neho príde pozrieť.“ Keď sa nám rytiera podarilo uložiť pod vlastnú perinu, všimli sme si, čo mu je. Jeho pravá noha bola na kolene zafačovaná obväzmi. Rozhodli sme sa ho nechať odpočívať, kým nenaberie síl rozprávať o tom, čo sa mu stalo.

Marianna mu na čelo priložila obklad, ktorý mu s Annou striedavo každú hodinu chodili vlhčiť. Rytier skoro vôbec nereagoval na dianie okolo seba. Tu a tam zo spania niečo zadrmlil, zväčša len spleť slov a mien, v ktorých každý z nás aspoň raz začul to svoje. Pochopiteľne dosť omieľal aj Luciu, akoby sa s ňou už na onom svete rozprával. Spomenul aj deti a zdalo sa, že im v spánku opakuje svoj sľub, že tu pre ne bude.

Za stolom pri večeri bolo po dlhom čase znova neobyčajne ticho. Dokonca ani Marianna sa na veľa rečí nezmohla, iba spolu s nami hľadela do taniera. Jest'

nám vôbec nechutilo. Služobníctvo bolo nesvoje. Vidieť sira Frederika odchádzať s elánom a vrátiť sa dobitého, to bola musela byť ťažká rana. I mňa už kvôli deťom mrzelo, v akom je stave.

Anna napokon skoro celú večeru zabalila a zniesla do pivnice.

„V úlohe raňajok snáď zožne väčší úspech,“ zašomrala si. Rozišli sme sa do svojich izieb, kde sme ostali rovnako potichu. Hľadeli sme do prázdna a v duchu sa presviedčali, že rytier de Vertu sa ráno prebudí, vyskočí z postele a znova bude tým človekom, akým sa pre mňa ukázal byť pri krste jeho detí. A rovnako tak pôsobil aj v hostinci ten deň, čo ma kúpil. Keď si to takto poviem v hlave, znie to príšerne – kúpiť si niekoho.

Mohla som sa za tie tri necelé mesiace takto zmeniť? Lutovať človeka, ktorý ma kúpil ako vrece zemiakov, naložil na koňa a doviezol domov? Nenechal ma síce v pivnici, ako zemiaky zvyčajne končia. A tie jeho prejavy smútku – boli primerané. Prišiel kvôli nim o prvé týždne životov jeho detí a zdá sa, že takto príde o ďalšie. Možno muži z vyššej spoločnosti si nebudovali také blízke otcovské vzťahy z deťmi. Veď ani orkovia to nerobia. Ich úlohou je predsa dieťa počať a ďalej, kým ho nie je treba naučiť loviť, žena sa postará.

Takéto myšlienky ma načisto uspali. Vôbec som sa neprezliekla, ani som pred spaním neskontrolovala malé, no zdalo sa, že sú tiež ticho, pretože sa o otca boja. Aj tak sa mi myšlienky neprestávali preháňať hlavou. Nenazvala by som ich súvislým snom, len čímsi, čo zaujalo jeho miesto. Obáv, že sa mi po nociach niekto pokúsi ublížiť, som sa už celkom zbavila. Pred týždňom sa v sídle stavil otec Camille spolu so zástupom nespokojných ľudí z dediny.

Dožadovali sa, že chcú vidieť, či sú deti v rukách „tej obludy“ v poriadku. Azda dúfali, že ich nájdu vyhladované, možno napoly obžraté, no ostali len

zaskočení. Deti boli v najlepšom poriadku. Práve som ich nachovala a ukladala ich na spánok. Tetky, ktoré sa rozpomenuli, že samé boli matkami, po špičkách vyšli z miestnosti a ich chlapi čelom za nimi. Otec Camille znovu zostal sám na vymyslenom bojisku.

Vtedy som ho vyviedla a usadila ho v kuchyni. Anna postavila vodu na čaj a farár sa na veľké naliehanie nechal ponúknuť. Bolo pre mňa ťažké začať rozhovor, ale muž viery spustil so slovami, že vykonal, čo mu pán Frederik v rozmare vášni prikázal. Zamyslel sa vraj nad obsahom knihy, ktorú si nadovšetko vážil. Nedokázal si z nej vybaviť jedinú pasáž o tom, prečo ma nenávidieť. Ospravedlnil sa s tým, že zrejme dal cirkevným praktikám prednosť pred Svätým písmom a že ďakuje Bohu za sira Frederika, osvietenca medzi ľuďmi.

Farári zvyčajne o pochodoch ženskej mysle veľa nevedia, preto som aj takéto ospravedlnenie považovala za dostačujúce. Otec Camille sa ešte chvíľu zdržal a hoci sa spočiatku tváril ponížene, dokázal mi napokon prísť na meno. Netvrdím, že mi bol sympatický. Stále veľmi nie je, ale to bude čisto len vzhľadom a výzorom. Hlavne, že ma už nechce nechať priviazať ku kolu. Netrvalo dlho a po dedine som sa po vlne rečí stala súčasťou miestneho života.

Z dvora som síce veľmi nevychádzala, ale to sa s malými deťmi jednoducho nedá. Keď trochu povyrastú, sir Frederik ich isto vezme ukázať im celé panstvo. Ja som sa tu rozhodla ostať z vlastnej vôle a odísť, až keď ma nebude treba. Myšlienky sa v mesačnom svite striedali, až kým v izbe nezapraskala podlaha.

Nadvihla som sa z a uprela zrak na osobu kľáčiacu pri deťoch. Až keď sa ozval hlas, uvedomila som si, že v izbe je s deťmi len ich otec, nijaký hrdlorez. Vstala som a podišla som k nemu, spýtať sa ho, ako sa cíti.

„Ako Victor a Gabrielle, tak sa cítim,“ odvetil mi, ale znel trochu nepríčetne. Sklené oči odrážali svetlo a stehná i ruky sa mu triasli, akoby mu celým telom prechádzala zimnica.

„Deti sú v poriadku,“ pristúpila som k nemu z boku.

„Sľúbil som im to, sľúbil som im, že budú v poriadku,“ zosmutnel rytier, „skoro som sa k nim nevrátil. Čo by s nimi bolo?“

„Upokoj sa, Frederik,“ snažila som sa umierniť zarmútenie sira Frederika, „deti stále majú mňa. Doteraz som na ne dávala pozor, nebude to problém ani na dlhšie.“ Rytier si utrel slzu a znova sa zadíval na svoje ratolesti.

„Sú také krásne, Lucia,“ prehovoril, „škoda, že si ich nemôžeš podržať na rukách.“

„Je neskoro,“ priložila som rytierovi ruku na čelo a on sa následne mierne trhol, „mal by si ísť nazad do postele, deti tu so mnou budú do rána v poriadku. Potom ti ich môžem priniesť.“

Rytier súhlasil. Chcel sa postaviť opierajúc sa o postieľku, ale musela som ho podprieť. Pomohla som mu nazad do postele a priložila mu čerstvo navlhčený obklad. Pomaly som zatvárala dvere a on ešte so zavretými očami dodal:

„Stále nerozumiem tomu, že si sa rozhodla ostať. Ale som za to nesmierne vďačný.“ Potešilo ma, že rytier neprišiel o záujem, ktorý deťom prisľúbil. Musel sa nejaký ten čas ešte mierniť, ale ja som urobila tak, ako som sľúbila.

Ráno doniesla Anna raňajky a krátko po nej dorazila Bernadeta. Nikomu som o rytierovej včerajšej návšteve nepovedala, neprišlo mi to ako niečo závrtné. Sir Frederik bol od rána pri vedomí. Všetkých sa vypytoval, kedy si bude môcť pohliadiť svoje deti a všetci mu odpovedali rovnako.

„Čochvíľa, milosťpane,“ riekla Bernadeta, keď mu preväzovala ranu na nohe, „toto sa bude musieť chvíľu hojiť.“ Namazala mu okolie rany balzomom a obrútila okolo nohy čistý obvaz. „Do tej doby nesmiete nikam chodiť, milosťpane, vaša noha sa potrebuje hojiť.“

Rytierovi sa predstava ležania v posteli celý deň vôbec nepozdávala, ale všetci sľúbili, že mu prinesú čokoľvek, čo bude potrebovať. Úprimne sa im poďakoval a hoci mu stále nebolo do skoku, horúčka mu klesla a začal sa spytovať ostatných, ako panstvo v jeho neprítomnosti fungovalo.

„Nuž, fungovalo dobre, tak, ako ste ho nechali,“ prisvedčila Anna.

„Škoda, že teraz nemôžete do záhrady, pán Frederik, je tam ozaj krásne,“ pridala sa Marianna.

„A čo ty, Pierre?“ obzrel sa po ňom rytier. „Aké to bolo gazdovať tu? Byť jediným chlapom v dome?“

Nato mu hajdúch odvetil toľko, že richtár Vernier sa tu ukazoval pomaly každý druhý deň. Vraj sa začal zaujímať, kedy sa s jeho dcérou konečne ožení.

„Tak, ide leto,“ poznamenal sir Frederik, „azda by sa dalo u otca Camilla dohodnúť na sobáš. Moje požehnanie máte.“ Marianna sa zaradovala, že pán Frederik bol znova vo svojej koži. Ja som ho takto veľmi nezažila, ale javil sa byť šťastný. Akoby sa oklepal z ťažkostí, ktorými si od zimy prešiel a nabral druhý dych. „Budem sa musieť oholiť, keď sa konečne postavím,“ povedal, „ak budem takto zarastať, skončím so všami v brade.“

Až na krátku návštevu richtára Verniera trávil sir Frederik celé dopoludnie výhradne v spoločnosti svojich detí. Priniesla som mu ich a on si ich pritúlil k tvári. Deti sa so smiechom krútili.

„Čo, Victor? Čo, Gabrielle? Štekliá vás tatove fúzy? Mal by som sa oholiť?“
Chcela som im dopriať súkromie, ale rytier ma poprosil, či nemôžem ešte zotrvať a porozprávať mu, čo som s deťmi zažila, ako rastú a spytoval sa i na ich prvé slová.

„Na prvé slová je myslím zatiaľ priskoro,“ odvetila som zdvorilo.

„Pravda,“ pokýval hlavou, „ale keď vy začnete rozprávať, odpoviem vám na všetko!“ prihovril sa deťom, „Naučím vás čítať a ukážem vám všetky tatove knihy!“

„Tých je v pracovni naozaj poriadna zbierka,“ uznala som.

„Čítala si ich?“ zarazil sa rytier. „Nie, nie,“ odpovedala som, „iba som ich nikdy nevidela toľko pokope.“

„Škoda, že knihy pre deti sa nepíšu,“ zamyslel sa rytier, „všetko sa akurát ústne traduje. Pritom niečo také by mohlo mať reálny úspech.“

„Myslím, že najprv treba ľudí naučiť čítať,“ odvetila som, „načo budú stovky kníh, keď im nik nebude rozumieť?“

„Dobrý argument,“ zasmial sa rytier, „ale ako naučiť ľudí čítať? To ich mám do jedného nahnať do nedeľnej školy?“

„Možno by zo začiatku stačilo nebrať knihy ako výsadu všemohúcej šľachty, sprístupniť ich,“ odvetila som. Rozhovor naberal zaujímavý smer, celkom ma pohltil. Bolo to však niečo iné ako tliachanie s Mariannou, toto bola takmer debata.

„Pripadám ti všemohúci, Fedareka?“ pohojdal rytier deti sem a tam.

Do všemohúceho mal naozaj ďaleko.

„Myslíte si, sir de Vertu,“ oslovila som ho so zosmiešňujúcim pátosom, „že bežní ľudia nemajú na vzdelanie predpoklady?“

„Predpoklady by sa aj našli, no len ako u koho,“ opáčil rytier, „sú sedliaci, ktorí by, vedieť čítať a písať, mohli riadiť celé kráľovstvá. A sú takí páni, ktorí nemajú titulu a vnúteného vzdelania, prinajlepšom by niekde vykydávali latríny.“

„Patrí k nim aj sir Gérard?“ pichla som zrejme do citlivého miesta.

Rytier sa zamračil, no potom privrel oči a pokýval hlavou sem a tam.

„Možno,“ prehovoril, „Gérard nie je zlý chlap.“

„Videla som,“ odsekla som rytierovi a počúvala si krk, na ktorom som znovu cítila chlad, akoby mi tam niekto priložil čepeľ.

„Neurobila si mu práve priateľské uvítanie,“ poznamenal Frederik.

„Zabil mi manžela,“ uzemnila som ho nonšalantne.

„Tvojho muža je mi ľúto, ale Gérard si dost' zakladá na svojom rytierskom postavení,“ zareagoval sir Frederik.

„Nemusí ti ho byť ľúto, ani mne nie je,“ mávla som rukou, „ale nemal by sir Gérard ako rytier vedieť základy chovania k dáme?“

„Gérard nie je zlý chlap,“ zopakoval sir Frederik, „len sa v jeho rodine dávno pradávo uchytili zlozvyky báť sa nových vecí. Je to vlastne jednoduchý muž, riadi sa tým, čo vyčítal z kníh. Žiaľ, do vienka mu padla práve tá nesprávna.“

„Aká je tá nesprávna?“ zaujímalo ma.

„Volá sa *Stráň sa orka* od Paula Jeana Baptiste Allého,“ vysvetlil rytier.

„Čítal si ju aj ty?“ opýtala som sa s neistotou v hlase.

„K tomu, aby človek nadobudol o veciach prehľad, musí sa oboznámiť so všetkými pohľadmi,“ odvetil rytier vážne, „to však neznamená, že ich všetky musí schvaľovať. Jediné, za čo je možné Allého pochváliť, je to, koľko dokázal napísať bez jedinej overenej skutočnosti.“ Rozhovor so sirom Frederikom mal

na mňa zvláštny vplyv. Hovoril veľmi učene, ale nenadobudla som dojem, že by ma chcel ponížiť. Naopak, jeho rozhlád a vyjadrovanie ma zaujali.

Rytier si zjavne potreboval oddýchnuť. Už samotné hovorenie ho vyčerpalo a bolesť z rany sa mu ozvala. Ohľaduplne ma požiadal, či by som ho s deťmi nenechala osamote. Privolila som a zodvihla sa zo stoličky. Sir Frederik ma však znova oslovil:

„Vieš, čo považujem za známku zdravého rozmýšľania?“

„Čo také?“ opáčila som.

„Iróniu a sarkazmus,“ osvetlil rytier, „môžu pôsobiť urážlivo, no pri správnom použití majú nesmiernu výpovednú hodnotu o človeku a jeho zmýšľaní.“

Prikývla som sirovi Frederikovi, hoci pojmy irónia a sarkazmus mi nič nehovorili. Zašla som za Annou do kuchyne a pomohla jej s obedom. Rozhovor s ňou bol celkom o niečom inom. Spýtala som sa jej na slová, ktoré sir Frederik použil a ona odvetila, že bárs nevie odcitovať, čo pod nimi presne rozumie, je si istá, že rytier by ich v mojej prítomnosti nespomínal, keby si nemyslel, že padnú na úrodnú pôdu. Vraj je rada, že sa pán po čase opäť usmieva a diškuruje. Včera vyzeral naozaj zle.

Strava v sídle rodu de Vertu bola v jednom odlišná od toho, na čo som bola zvyknutá. Mäso síce jedávali, ale obilniny a zelenina sa vôbec nepovažovali sa podradný pokrm. V piatky, keď sa mäso nejedávalo, pripravila Anna zavše niečo chutné, buďto zemiaky na masť alebo jedlá na sladko. Tá chuť sa mi trochu priechila v hrdle a bolo nutné ju neustále zapíjať mliekom. Sir Frederik s nami ešte dlho nejedával. Čokoľvek navarené sa mu na drevenej tácii donieslo

do postele. Každý raz sa s tým, kto mu jedlo niesol, zarozprával o kadečom, čo mu práve prebiehalo hlavou.

Ešte ten týždeň, keď dorazil, som mu niesla večeru ja. Annu rozboleli kosti, vraj preto, že sa blížil dážď a Pierre s Mariannou sa hneď po jedle vytratili do záhrady. Sir Frederik mal vtedy pri sebe deti a keď videl, že prichádza večera, opatrne ich položil vedľa seba, zaprel sa do drevenej opierky postele a prevzal si táčnu. Deti som zobrala a ony ospalo zazívali. Rytier im zrejme veľa spánku nedoprial, pretože sa im neustále prihovárал a vysvetľoval im kadečo, na čo si spomenul.

„Čo nám dnes Anna navarila?“ pripevnil si obrúsok za golier.

„Myslím, že sú to lievance s jahodami,“ odvetila som. Sirovi Frederikovi sa kyslo zvráštla tvár, „mohla by si mi, prosím, doniesť aj mlieko? Sladké jedlá mi vždy ťažšie kľžu do žalúdka.“ Odniesla som deti a vrátila sa s mliekom. Rytier sa po ňom natiahol a jeden z lievancov mu sklzol z taniera. „Ešteže je tu tá doska, inak by som si vždy zababral povlečenie,“ zasmial sa.

Zostala som stáť na mieste a sledovala som, ako večeria. Práve keď žuval sústo, uvedomil si, že sa naňho pozerám. Prehltol, otreľ si servítkou ústa a prehovoril:

„Deje sa niečo, Fedareka?“

„Premýšľam,“ zahovorila som rýchlo, „premýšľam, či aj deti budú tak ztuha znášať sladkosti.“

„Na to by som sa nespoliehal,“ odvetil rytier, „všetky deti majú rady sladkosti. Predo mnou ich Anna, keď som ešte bol malý, musela zamykať do poličky nad pecou. Keď som sa tam raz aj tak vyštveral a vyjedol hrnček s medom, prišla na mňa a naložila mi na zadok.“

„Od toho asi už upustila, však?“ pobavila som sa.

„Niekedy by možno rada naložila na zadok Pierrovi, ale ten chalanisko je na ňu už prirýchly,“ odvetil sir Frederik. Zarovнала som si šaty a ďalej sa zaujímala o to, čo od detí z rodu de Vertu možno očakávať.

„Keď som vtedy dostal na holú, bežal som s plačom k otcovi do pracovne. Práve mal čosi rozčítané, keď som ta vošiel a rumázgal som, že mi kuchárka dala na zadok,“ rozprával rytier ďalej.

„Nepohrozil tvoj otec Anne?“

„Anna je rázna žena, otec si bol toho vedomý,“ poškrabal si rytier temeno, „utrel mi slzy a spýtal sa, čo som urobil, že mi dala na zadok. Povedal som mu, ako to bolo a on sa zamyslel.“

„Priložil ti potom aj on?“ zaprela som sa laktom o stenu.

„Kdeže,“ usmial sa rytier a pokračoval so zasneným pohľadom v očiach, „odložil knihu, ktorú práve čítal a vybral z police jednu o lesnej zveri. Presne na strane štyridsať, doteraz si to pamätám, keď ju otváram, bol obrázok medveďa. Prečítal mi, čo sa tam k nemu písalo, obzvlášť časť, prečo sa medveďovi hovorí medveď. A to mi stačilo.“

Letmo som si vybavila tie razy, keď som sama dostala na zadok alebo vykričané, že sa nesprávam, ako by som mala. Párkrát ma pritom matka prirovnala k rôznym zvieratám, ale vždy som potom vystrájala o to viac.

„Už si sa medu nedotkol?“ spýtala som sa.

„Dotkol, samozrejme,“ opravil ma rytier, „no len vtedy, keď mi hol dal niekto iný. Sám som si ho viacej nebral a doteraz to nerobím. Otec mi nepriamo vtedy vysvetlil, že kradnúť med, to je pre medvede a nie pre ľudí.“

„Hovoril niekedy niečo také aj o orkoch?“

„Popravde, kým som sa o vás nedočítal v tej nešťastnej Allého knihe, myslel som si, že ste výmysel na strašenie detí. Ako sa ukazuje, nie ste ani výmysel a deti sa vás neboja.“ Rytier mi takýmto spôsobom vcelku zalichotil. Rozprávala som sa s ním, až kým nebola úplná tma. Vraavel mi o všetkých tých nezmysloch, čo sa na údajne donekonečna tiahnucich sa stránkach diela vyskytujú. Mal očividný záujem o niektoré detaily.

„Prepáč, že hovorím tak otvorene, ale považujem za nehorázny nezmysel výrok, že dojčenie mojich detí orkským mliekom z nich môže urobiť obludy.“

Znelo to tak hlúpo, až to bolo smiešne.

„Keby to bola pravda, radila by som ti ubrať s tým mliekom,“ ukázala som na pohár, z ktorého zatiaľ vôbec neubudlo, „toto dnes Pierre nadojil z kravy, možno ti narastú rohy.“ Rytierov pokojný ale zvučný hlas vyprskol smiechom.

„Vidíš? Na toto som nepomyslel,“ rehotal sa, „asi si do prilby budem musieť nechať navrátať diery na rohy!“

„Pokiaľ ťa už predtým nazývali volom, nebude ťažké zvyknúť si,“ smiala som sa a moja ruka popri tom samovoľne poklepala po rytierovej hlave.

„Párkrát som sa tak naozaj správal,“ uznal sir Frederik.

„To asi každý,“ umiernila som nás oboch.

„No, oneskorieva sa,“ ponaučoval si rytier zdravé kĺby, „mal by som si ľahnúť, nech sa mi nevráti horúčka.“

„Porozprávaš nám zajtra konečne o tom, aké to bolo počas ťaženia?“

„Mohol by som,“ súhlasil rytier, „ak mi zajtra Anna nezalepí ústa ďalšími lievancami.“

„Na zajtra myslím plánuje ovsenú kašu,“ pošúchala som si bradu.

„Tak potom dohodnuté,“ oprášil si rytier ruky a ponaprával si perinu.

Noci začínali chytat' letný nádych a pod duchnami sa zaspať nedalo.

V tom prípade dobrú noc,“ kývla som hlavou na sira Frederika, „dám za teba deťom pusú?“

„Ak si myslíš, že ich to bude štekliť menej než tá odo mňa,“ privolil rytier.

„Nepohryziem ich a fúzy nemám,“ odrazila som ho, „a ešte jedna vec, než pôjdem,“ preložila som si jednu dlaň cez druhú, „nevadí ti to oslovenie, Frederik?“

„Malo by?“ zdanlivo rytier nechápal.

„Všetci ti hovoria milosťpane alebo aspoň pán či sir,“ pripomenula som mu to, čo mal sám tušiť, „ja ti od začiatku tykám.“

Sir Frederik sa zamyslel.

„Na začiatku si mi tykala, pretože ti môj titul bol celkom ľahostajný. Nuž, neviem si teraz predstaviť, že by si ma mala oslovovať inak. Je možno dobre, že ti moje postavenie nezabránilo zaviesť neformálne oslovenie. Anna mi vykala ešte, keď som bol v plienkach. Dokonca aj vtedy, keď mi nakladala na zadok, ma hrešila mojím titulom. Je príjemné, keď ti niekto povie menom, nemyslíš, Fedareka?“ Rytier sa na mňa toho dňa naposledy pozrel.

„Áno, je,“ súhlasila som.

Kapitola 7

„Medzi civilizovaným človekom nie je pre tvora, akým je ork, jednoducho miesto. Jeho oči, bárs majú výborný dohľad do diaľky, nablízko nie sú omnoho účinnejšie, než tie krtkove. Navyše, rozpoloženie mozgu v lebečnej dutine zabraňuje vstrebávaníu komplexných znakov, čo vylučuje možnosť priučiť tieto obludy gramotnosti.“

P. J. B. Allé, Stráž sa orka, str. 156

Rytier si nás v sobotný podvečer k sebe zavolať a my sme všetci so stoličkami prišli k nemu do izby. Horúčky sa mu od včera nevrátili, bolesť v nohe stále neprechádzala, ale začínal ju ignorovať. Prišli za ním vtedy aj Vernier a Bernadeta. Keď sa dopočuli, že sir Frederik bude rozprávať o vojne, pridali sa do nášho kruhu. Všetko bolo obriadené, brána zavretá, dobytok nachovaný a deti zaopatrené. Marianna sa už nevedela dočkať. Vlastne boli rovnou mierou zvedaví všetci. Počúvať o bojoch z pohodlia domova bolo bezpečnejšie, než sa ich zúčastniť.

Pierre od rytierovho príchodu niekoľkokrát dôkladne Herkula prehliadol, no zdalo sa, že na koni sa boje nepodpisali.

„Herkules si tiež odbil svoje,“ konštatoval rytier, „mal akurát o čosi väčšie šťastie, než ja.“

„Povedzte, milosťpane, ako to začalo?“ vyzvedal natešený Vernier.

„Nuž,“ napravil si rytier vankúš, čo mal za chrbtom, „zavolali ma na panstvo lorda de Saint-Marque, tam sa zhromažďovali naši muži. Sir de Áines tam už bol predomnou, spolu s ďalšími rytiermi.“

„Ako sa sirovi darí?“ opýtala sa Anna.

„Vlastne vás nechal pozdravovať, Anna,“ rozpamätal sa sir Frederik, „len som na to dočista zabudol.“ Ostatné služobníctvo sira Gérarda poznalo len zbežne, ale Anna si s ním zdanlivo bola bližšie.

„To vieš, Fedareka, som už ja raz koza stará,“ doplnila mi medzeru v príbehu, „rody de Áines a de Vertu sú po generácie priateľmi. Milosťpán Frederik sa so sirom Gérardom poznajú ešte z dôb, keď sa spolu prehánali na hojdacích koňoch.“

„Ďakujem za doplnenie, Anna,“ pritakal rytier, „a keď už je o ňom reč, isto vás poteší, že aj slečna de Áines sa má znamenito.“

„Nebodaj ste ju pozrieť boli, milosťpane,“ zhrozil sa richtár.

„Nebol,“ odvetil sir Frederik, „len ju Gérard spomínal. Miestami mi prišlo, že sa mi ju pokúša opäť nanútiť.“

„Takto skoro? Joj, beda!“ spráskla Bernadeta rukami, „Hádam ste sa mu nedali?“

„Som teraz možno mrzák, ale o ruku Gérardovej mladšej sestry sa uchádzať nemienim,“ zavtipkoval rytier, „koleno ma bolí. Kým si naňho kľaknem, potrvá to ešte dlho. Navyše, Lucia si zaslúži, aby som držal patričný smútok.“

„Kameň mi zo srdca odľahol, milosťpane,“ uľavilo sa richtárovi, „takú ani trnka príkru paniu, to nám treba nie je.“

„Nuž, potom si nás nechal nastúpiť sám lord. Nám skúseným prerozdelenil dohľad nad nováčikmi v sedle. Zaviedli sa nové jednotky, viete? Ľahkí jazdní karabinieri – dragúni.“

„Sedliaci?“ opýtal sa richtár.

„Veru tak,“ súhlasne prikývol sir Frederik, „jazdectvo už dávno nie je výsadou šľachty. Treba im nechať, že sú vskutku obratní.“

„K-k-koľko v-vás ešte b-bolo?“ opýtal sa Pierre.

„S koňmi nás tam bolo zo sedemdesiat, no hneď v prvej bitke ich viac, než polovica padla.“

„A k-kone?“ strachoval sa Pierre.

„Kone padli s jazdcami, alebo sa rozprchlí. Nevie, či niektoré z nich pochytili. Mal som iných starostí.“

„Ako si sa vlastne zranil?“ pristal rad s otázkami na mňa.

„Dostali sme rozkazy priamo od kráľa,“ vysvetlil sir Frederik, „rozdělili nás, aby sme strážíli jednotlivé úseky a kráľ s ťažkou kavalériou nám mal nahnať nepriateľa rovno na dostrel. Ako pri nejakom hone na líšku.“

„Hovorili ste s kráľom?“ zistovala Marianna.

„Nie, s kráľom hovoril iba lord de Saint-Marque,“ riekol sir Frederik, „ja som ho vtedy spolu s ďalším mužom iba sprevádzal.“

„Videli ste teda kráľa?“ rozžiarili sa Marianne oči, „Ako vyzeral?“

„Marianna, poradím ti – drž sa radšej Pierra, múdrejšie urobíš. Šľachtici sú do radu škaredí a čím väčší pán, tým väčšia mátoha.“

„To platí aj pre rytiersky stav?“ odpíchla som sira Frederika.

„Vy my povedzte,“ odvetil dômyselne, „za rytiera boli pasovaný len môj praotec, azda náš rod za dve generácie nespustol tak strašne. Čo poviete, Anna?“

„Nemôžem než súhlasiť, pane“ uškrnula sa kuchárka.

„Aj tak povedzte, aký je,“ dobiedzala Marianna, „či ho na minciach dobre razia?“

„Podoba je nespochybniteľná,“ odpovedal jej sir Frederik, „nuž na mince sa razí z profilu. Keď toľko chceš vedieť, dievča, poviem ti, snáď ma Boh do nenávisťi neuvrhne. Kráľ nie je zas tak mrzký, ako by si čakala. O svoje vlasy a fúz sa príkladne stará, len nos má trochu dokriva a pravé oko mu ubieha.“

„Veď to je celkom štramákom,“ vložila sa do veci Anna, „povedz, Bernadeta!“

„Už horším som bola pri pôrode,“ uznala Bernadeta, „to sa ale porovnávať nedá. Vziať si chlapa žena musí, lebo sama nevyžije. Taká, čo by sa šla kráľom kolom krku hádzať, tá si môže aj sama po nociach peniažky počítať.“

„Svätá pravda!“ pridal sa Vernier, „A vy, milosťpane, už pokračujte, doposiaľ nevieme, čože sa vám stalo.“

„Čakáme od rána na pozíciu. Nováčikovia si mysleli, že idú na bažanta a tie dlhé ostré tyče majú na špáranie sa v zuboch,“ vzdychol rytier, „nečakali sme, že nás obídu. Zaútočili z lesa za nami. Smršť šípov, oštepov a sekier, to na nás dopadlo.“

„B-boli t-to v-v-vážne orkovia?“ vykoktal Pierre.

„Tak jasne a zreteľne, ako slnko svieti,“ vyzdvihol sir Frederik, „kým sme otočili delá, utrpeli sme straty. Bolo treba ich od delostrelectva držať v dostrelovej vzdialenosti.“ Rytier sa asi priveľmi nadchol pre vec, pretože na posteli nadskočil a rana ho zaštipala. „No,“ trel si nohu, „a toto mám od šípu. Chceli mi ho aj nechať na pamiatku, ale také veci so sebou nepotrebujem vláčiť.“

„Je to pravda, čo sa povráva, milosťpane?“ nervózne si richtár ponatáhoval bradu, „naozaj medzi nepriateľmi nieto žiadneho muža?“

Sir Frederik nás obišiel zľava doprava vážnym pohľadom.

„Pod brnením sa hockto ukryje, aj príšera,“ odpovedal opatrnou výhybkou, „ale ani jedného muža som na ich strane nevidel. To ich nijako neoslabilo. Bili sa ako divé šelmy. Nebyť kanonády, možno sa už nevrátim.“ Necítila som sa urazená rytierovými slovami, i keď on si to možno myslel. Predsa – ako som sa mohla cítiť zle za niekoho, koho som nepoznala? Videla som len to, ako sir Frederik dopadol.

„Na bojisku ma z koňa strhla jedna z nich,“ naznačoval rytier rukami, „sekeru mala, že by s ňou stromy mohla stínať po dvoch.“

„A a-ako ste u-unikli?“ opýtal sa Pierre, zjavne zaujatý rozprávaním.

„Predtým, než ma zvrhla z Herkula, uderil som ju do hlavy mojou karabínou,“ tvrdil rytier, aj keď jeho hlas znel trochu neisto. Vari nevedel, čo chce povedať? „Zložila sa prilbu,“ ukázal rytier.

„Aká bola?“ zaujímalo Mariannu, „ako Fedareka?“

„Vôbec,“ pokrútil Frederik hlavou, „mala skoro dva metre. Oči čierne a lesklé, dúhovky žiarili ako vatra. Vytiahol som rapier a uštedril jej ranu. To ju ale o to väčšmi rozzúrilo.“

Rozprávanie sira Frederika bolo živé. Detaily opisu mojich severných príbuzných sa zhodovali s tým, čo som ako dieťa počula.

„Vzala môj rapier do ruky a zohla ho. Len tak,“ predviedol rytier, „využil som poslednú príležitosť a ležiak na chrbte som vystrelil z pištole.“

„Kam s-ste ju t-t-trafili?“ zatajil sa Pierrovi dych.

„Ironicky, tiež do nohy, Pierre,“ nútene sa zachechtal sir Frederik, „natiahla sa potom ešte po mne, nestačilo jej. Vtedy sa mi to začalo zahmlievať. Viem len, že ju Gérard strelil do ramena a ona sa so svojimi prívržencami vrátila do lesa.“

„Kráľ napokon dorazil?“ zisťoval Vernier.

„Možno,“ odvetil rytier neurčito, „prišlo mi nevoľno, nevnímam som. Sir Gérard mi neskôr čosi spomínal o tom, že sa orkovia rozprchli a opevnili sa na statkoch, vartovkách a kdekoli'vek, kde sa dalo.“

„Takže to je len otázkou času,“ pomädľil si richtár ruky, „chlapi v krčme budú mať radosť.“

„Pokiaľ by o tom chceli vedieť viac, narukovali by,“ pomyslela som si. Sir Frederik zazíval.

„Chcete si už odpočinúť, pane?“ zodvihla sa Bernadeta a natrepala mu vankúš.

„Och, áno,“ pritakal rytier, „ďakujem.“

„My ďakujeme,“ zazubila sa Marianna, „že ste nám o všetkom porozprávali.“

„Maličkosť,“ riekol rytier, „mohol by som ešte pred spaním vidieť svoje deti?“

„Dozaista,“ súhlasila som, „prinesiem ich.“

„A my už sa poberáme,“ oprášil sa richtár Vernier. Celá kompánia sa dala na odchod a richtár sa ešte prihovoril Bernadete a spytoval sa, ako sa rytierova rana hojí. Ona, tušiac jeho motívy, sa len usmiala a povedala, že rovnako, ako včera.

„Myslíš, že už vnímajú, Fedareka?“ poťažkal si sir Frederik svoje potomstvo.

„Ak sú po tebe, tak určite,“ založila som si ruky.

„V tom prípade je lepšie, že nepočúvali,“ prehodil rytier, „keby od strachu nezaspali, nezaspala by si ani ty.“

„Keď poriadne spustia,“ poťukala som si prstami po zápästí, „nezaspí nikto.“

„Tiež pravda,“ uznal rytier. Sir Frederik si užíval zvedavú spoločnosť Victora a Gabrielle, no jeho jedinú vrásku na čele čosi zjavne trápi.

„Počuj, Fedareka,“ oslovil ma, „chcem sa ťa niečo opýtať, ak ti to nebude vadit’.“

„Neponáhl’am sa,“ pokojne som sa nadýchla, „o čo ide?“

„Ide o niečo, čo som ostatným nepovedal,“ priznal rytier, „na tom bojisku bola hlava na hlave, veci sa striedali behom okamihov.“

„Áno?“ zdôraznila som, že počúvam každé slovo.

„Keď sa ma tá orkyňa pokúšala rozštiepiť napoly, zo strachu o seba... a o deti, som vykrikol tvoje meno. Možno nie celkom vykrikol, ale i napriek hluku naokolo ho zachytila a zastavila sa.“ Zamyslela som sa.

„Fedareka je bežné meno pre náš druh,“ vysvetlila som, „možno sa tak volala alebo niekoho toho mena poznala.“ Rytier si vydýchol.

„Zachránil ma strach,“ pokyvoval hlavou.

„Od čoho iného strach je?“ nadhodila som.

„Často obmedzuje,“ pohmkal si rytier, „a pritom dokáže zachrániť život.“ Pobožkal Victora a Gabrielle a vrátil mi ich do rúk. „Tento návrh môže znieť trúfalo, Fedareka,“ znervóznel rytier, „a neviem, ako to správne zaonačiť.“

„Keď to okľukou nejde, treba to povedať priamo,“ tenkým hlasom som odvetila, pretože som sa zároveň prihovárala Victorovi.

„Dni sa príšerne tiahnu, keď človek musí ležať v posteli,“ spustil sir Frederik, „nemôžem donekonečna diškurovať so služobníctvom – majú vlastnej roboty dosť, aj okolo mňa. Pamätáš, o čom sme hovorili včera? Chcem sa ťa

opýtať, či by si mala záujem naučiť sa čítať a písať? Ako časť kompenzácie za starosť, ktorú vynakladáš.“ Šibalsky som prižmúrila oči.

„Čo povieš, Gabriele, naučíme sa čítať?“ Dievčatko sa zachichotalo. Obe deti ma zamestnávali, ale i tak som niekedy hodiny nemala čo robiť.

Nepatrím medzi ženy, ktoré sa nechajú do zbláznenia vynukovať. Rozhodla som sa brať, kým dávajú. Sir Frederik sa potešil, že bude mať o zábavu postarané, a možno aj preto, že sa okolo jeho detí nebude obšmietat' nejaká negramotná orkyňa.

„Budem si potom môcť prečítať tú žalostnú knihu?“ oprela som sa o dverný rám.

„Samozrejme,“ odvetil rytier, „nie je to zložité čítanie, i keď sa tak snaží tváriť. Navyše, pokiaľ ma pamäť neklame, sa tam píše, že nie ste schopní rozpoznávať písmená. Uvidíme, nakoľko sa Allé mylil.“

Ráno som sa s rytierovým návrhom zverila ostatným.

„Vravela som,“ dušovala sa Anna, „pán Frederik rozpozná rozum, keď ho vidí. Takej pocty sa každému nedostane, učiť sa písmenám od šľachtica.“ So živou spomienkou na predvčerajšiu debatu som si pomyslela svoje. Keď modrá krv prestane brať knihy ako svoje výsostné právo, otvorí to dvere pre ostatných. Pekné od neho, že tie slová nezostali len slovami.

Marianna mi na druhý deň pomohla preniesť detskú postieľku k rytierovi do izby. Zobral si čistý drevený podnos – jeden z tých, na ktorých mu nosievali jedlo. Položil si naň kalamár s brkom a ja som videla, ako ho čochvíľa rozleje.

„Neviem, či je to dobrý nápad,“ poznamenala som, „atrament z obliečok už Marianna nedostane.“ Sir Frederik sa zas a opäť ukázal ako bystrý muž. Nalial na drevo trochu vosku zo sviečky a položil kalamár doň.

„Medzi písmenami existuje určitý rád, majú svoju postupnosť,“ začal vysvetľovať sir Frederik.

„Viem, čo je abeceda,“ zastavila som ho.

„Nuž, to nám ušetrí robotu,“ zasmial sa. Namočil si brko do atramentu a na papier napísal dva podobné znaky. „Toto je A, prvé písmeno abecedy,“ zdôraznil, „toto je malé a toto je veľké. Veľké píšeme na začiatku slov vtedy, keď ide o novú vetu alebo keď je to meno či názov. Takto je to so všetkými písmenami.“

„Každé je veľké aj malé?“ opýtala som sa.

„Veru tak,“ prikývol, „i keď niektoré veľké sa používajú málokedy, napríklad X.“

Márne som sa snažila vybaviť si niekoho, kto by sa začínal na ono písmeno. Frederik mi podal dosku s papierom a ja som mala čo možno najrovnejšie do konca riadku dopísať striedavo malé a veľké A. Zozačiatku boli vcelku čapaté, ale posledné dva páry mi vyšli naozaj ukážkovo.

Sir Frederik sa nahol a povedal:

„Naozaj výborné.“ Zobral brko do ruky, namočil ho a na papier napísal obe písmená spolu. „Takto sa prepája veľké A na iné písmeno,“ vysvetlil, „keď sú písmená pokope, znamená to, že to je jedno slovo.“

„Čo je to prosím ťa za slovo, to Aa?“ zasmiala som sa.

„Sama by si mala vedieť najlepšie, že je to práve slovo „Aa“, na ktoré je slovník Victora a Gabrielle vyhradený.“ Pero som mu takmer vytrhla.

„Tak to mi dovoľ to trochu upraviť,“ vyriekla som a za Frederikovo Aa som dopísala ešte asi päť malých áčok.

„Azda až toľko?“ tváril sa rytier prekvapene.

„Keď ich včas neutíšim, tak aj viac,“ odvetila som.

Sir Frederik mi bez upozornenia položil dlane na ruku s brkom. Spozornela som, ale zbytočne. On chcel akurát posunúť moje prsty, aby som pero držala správne, nie štýlom lyžice.

„Prepáč, asi som sa mohol najprv spýtať...“ uvedomil si svoj prešľap. Nechcela som ho uvádzať do zbytočných rozpakov.

„V poriadku,“ upokojila som ho, „aspoň si to zapamätám.“

Pokračovali sme, kým som neovládala prvých päť písmen. V priebehu sedenia nás občas vyrušili Victor s Gabrielle, keď sa dožadovali pozornosti alebo boli skrátka hladní. Sir Frederik sa z detí ohromne tešil, nevedel sa dočkať, keď podrastú a bude sa s nimi preháňať po dvore. Zranená noha sa raz musela zahojiť a on niekoľkokrát aj v ďalších dňoch zopakoval, že nebyť spoločnosti ostatných na panstve, ktorí za ním dennodenne chodili, unudil by sa na smrť.

„To by bola škoda,“ poznamenala som zľahčujúco. Premýšľala som nad druhou časťou vety, ale nenapadla mi žiadna. Isto, kvôli deťom. Kvôli nim musí sir Frederik ostať pri zmysloch a zdravý, a ak to znamená, že s ním budem tráviť čas, no budiž. Spýtala som sa ho, čo by najradšej urobil, keby teraz mohol vstať.

„Oholil by som sa,“ znela jeho odpoveď, „ak budem ležať ešte dlho, zarastiem úplne.“

„Nemôžeš povedať Vernierovi, nech ti privedie holiča?“ opýtala som sa.

„V dedine žiadny nie je,“ vyhrkol rytier, „a navyše, je tu jedna drobnosť. Nemysli si, prosím, že som paranoidný, ale holičom akosi neverím. Neberú dost' na to, aby neboli úplatní.“

„Takže rytier de Vertu sa bojí, že ho podreže podplatený holič?“ zažartovala som. Sir Frederik chápal, ako jeho obavy znejú.

„Viem, je to hlúpe,“ priznal, „ale treba si dávať pozor. Obzvlášť teraz. Nenechám sa od nejakého fúzošmyka podrezať.“

„Takže sa radšej podrežeš sám,“ zachichotala som sa.

„Za ten čas, čo sa holím, som si nikdy vážnejšie neublížil – treba mať na to pokoj a pevnú ruku s britvou, nič viac,“ rozhovoril sa rytier.

„Asi vieš zaobchádzať s čepel'ou,“ pokrčila som plecami.

„Každý si myslí, že vie zaobchádzať s čepel'ou, kým nenarazí na niekoho, kto naozaj vie zaobchádzať s čepel'ou,“ zafilozofoval rytier.

„Rád si krátiš čas takýmito úvahami?“ spýtala som sa ho.

„Prečo nie?“ odvetil, „Človek si potom pripadá múdrejší.“

Učenie mi išlo naozaj od ruky. Denne som zvládla päť až sedem písmen a keď sme boli s abecedou hotoví, vrátane dlhých a mäkkých znakov, prešli sme na čísla. Po nich nasledovala slovtvorba a súvislé vety. Jún ubehol ako voda a v júli sme začali preberať miery. Do toho som s rytierovým zvolením začala prelistovávať knihu Paula Jeana Baptiste Allého. Smutné, že najzrozumiteľnejšie a asi jediné pravdivé slová v tom žvaste sú jeho štyri mená.

Keď sme tú knihu čítali s rytierom nahlas, deti spustili otrasný rev. Vtipkovať o tom, že to spôsobila úbohosť textu, sa dalo až spätne, pretože krik bol nervy drásajúci. Deti neboli hladné, nemali plné plienky, ale nariekali

ostošesť. Zobrala som ich z postieľky a posadila sa nazad k sirovi Frederikovi, spievajúc deťom ich obľúbenú pesničku:

„Povedz mi, slniečko, môžeš mi to sľúbiť? Či ma ten milý môj, či ma bude ľúbiť...“

„Povedz mi, slniečko, že či je to pravda, či aj on ľúbi ma, keď ho mám tak rada...“ pridal sa rytierov pokojný hlas.

Doteraz som ho nikdy nepočula spievať. Ľudia si zvyknú vraj pospevovať, keď je im do skoku, preto sir Frederik veľa príležitostí nemal. Rozhodne ale vedel, ako sa spievať má. Presne vedel, kedy sa nadýchnuť, na ktoré slovo dať aký dôraz a ďalšie drobnosti. Vedľa neho som sa cítila naozaj ako chromá hus vedľa slávika. Deti sa nám spoločne podarilo utíšiť. On sa na mňa pozrel spokojne, ja som však vyzerala skleslo.

„Deje sa niečo, Fedareka?“ prihovril sa mi, „Deti sú potichu, už sa nemusíš mračiť.“ Povedala som mu moju myšlienku ohľadom spevavého vtáctva. Rytier sa schuti zasmial.

„Hus môže byť veľká a oproti slávikovi trochu ťažkopádna, ale určite nie chromá,“ opatrne si poklepal po zranenej nohe. Mal pravdu.

„Ako sa náš zranený slávik cíti?“ zavtipkovala som.

„Na to si dovoľím odpovedať,“ riekla Bernadeta, ktorá práve vošla do miestnosti. Rytier si odhrnul prikrývku a ja som Bernadete urobila priestor.

Odviazala rytierovi nohu a opatrne po nej poťukala a postláčala ju. Rytier sa zamračil od bolesti, ktorá však neprichádzala.

„Rana sa viacej nezanietila, chvála Bohu,“ prežehnala sa Bernadeta, „čistá je ani ľalia.“

„Môžem teda už vstať?“ nadchol sa sir Frederik.

„Len ešte pekne ležte, milosťpane,“ schladila ho bylinkárka, „dám vám tam nový obväz, počkáme ešte, či sa vám rana neozve.“

„Koľko ešte?“ povzdychol rytier.

„Milosťpane, viem, že vám otupno byť musí,“ uznala Bernadeta, „ale azda nie ste v dobrej spoločnosti?“ Rytier súhlasne prikývol.

„Máte pravdu, Bernadeta,“ pritakal, „ale aj tak, koľko to môže ešte trvať?“

„Dajte tomu aspoň týždeň,“ odvetila, „nevidela som, koľko z kosti vám hrot poškodil, tak vydržte ešte zo týždeň. No aj potom – žiadne preháňanie na koni!“

„Nebojte sa, Bernadeta,“ ubezpečil ju sir Frederik, „do toho boja sa vracat' nemienim,“ otočil sa a ukázal mi, nech mu podám Victora a Gabrielle, „nie, kým ma tu niekto potrebuje.“

Kapitola 8

„Orkovia sa typicky v stresových situáciách, kedy ide o život im či ich potomstvu, dostávajú do akéhosi tranzu. Z neho následne nie sú schopní svojvoľne vystúpiť, až kým nie sú všetci naokolo mŕtvi, nehľadiac na predchádzajúce okolnosti.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 224

„Neboj sa, idem otvoriť,“ vstala som z postele sira Frederika. Od poslednej návštevy Bernadety ušlo pár dní a on poslušne dodržiaval jej odporúčania. Schádzala som po schodoch a klopanie na vchodové dvere sa zopakovalo.

„Už idem!“ zakričala som. Anna vybehla z kuchyne, chcela asi cez okno nazrieť, kto prichádza, ale hrnce zasyčali a ona sa voľky-nevoľky musela vrátiť. Zvyčajne hostí vpúšťal do domu Pierre, pretože práve on sa vonku po pozemku najčastejšie pohyboval. Teraz ho však nikde nebolo, rovnako ako Marianny, s ktorou sa zrejme uchýlili pred júlovým slnkom niekam do tieňa.

Očakávala som aj tretie zaklopanie, no dvere som stihla otvoriť prv. Dovnútra v uniformových nohavičiach a bielej košeli vkročil vysmiaty sir Gérard. Nasal nosom vôňu Frederikovho panstva a so zavretými očami bol v myšlienkach zrejme dávno v minulosti. Až zacvaknutie dverí ho prebralo z tranzu. Chcel sa otočiť a pozdraviť Mariannu, či akúkoľvek inú mladú slúžku, ktorú na mojom mieste očakával.

„Ty!“ zreval náhle. Tvár sa mu zvrásnila, nechvela sa – priam triasla. Pohyby na jeho kostnatých črtách tak pôsobili trhane a neprirodzene.

Strčil ruku za opasok a vytiahol rapier. Prezrel si ma celú, zhora dole a ešte raz naspäť.

„Kde si ukradla tie šaty, potvora, há?!“ hulákal, „Nemáš kydať hnoj?“

„Nekydám žiadny hnoj, len ho azda púšťam cez dvere,“ odpovedala som podobným tónom.

„Pačmaga zelená, do šľachtica si budeš vyskakovať?!“ vybuchol sir Gérard.

„Šľachtic, čo už druhý raz ťahá zbraň na tú istú ženu,“ odsekla som, „a na cudzom panstve. Buďto stojíš za hovno ako ten šľachtic alebo ako vojak!“

„Frederik ťa preplatil, potvora!“ zasipel sir Gérard, „pokiaľ to má znamenať, že tvoju mrzkú tvár nezbadám, s radosťou mu vrátim peniaze!“

Zasyčala som. Srdce mi pumpovalo krv do žíl. Prsty sa mi rázom napínali a krivili od hnevu, ktorý nimi prechádzal. Zaprela som sa chrptom o dvere a vycerila zuby. Držanie tela prechádzalo z polohy pokoja do zvieracieho stavu. Sir Gérard to zdanlivo ignoroval. Namieril na mňa ostrie, presne tak blízko ako predtým. Neboli tu však žiadni dvaja vojaci a on nemal ani brnenie. Keby som bola dostatočne rýchla, ani by sa nenazdal. Ja som možno príšera, ale on nie je o nič lepší.

„Gérard!“ ozval sa Frederikov hlas z horného poschodia. Sir Gérard sa opatrne obrátil, no meč stále neskladal. Sir Frederik, pevne sa opierajúc o zábradlie, volal jeho meno.

„Frederik!“ usmial sa sir Gérard, „Žiješ ešte?“

„Zlož ten rapier a pod' sem, nech sa nemusím rozkrikovať!“ zvolal rytier a pomalým krokom sa odobral do pracovne.

„Možno nabudúce, mrcha,“ odpľul si Gérard na podlahu. Schoval zbraň a po dvoch vyšiel schody. Keď sa za ním zavreli dvere Frederikovej pracovne, mohla som si vydýchnuť.

Mohla, ale nedokázala som. Anna vykukla z kuchyne a naskytol sa jej jedinečný pohľad na záhadný úkaz prírody. Vzala do rúk varechu a podišla ku mne. Napätie ma stále neopustilo. Prudko som na ňu stočila hlavu a cvakla zubami. Kuchárka odskočila a zo zvyku ma udrela varechou po natiiahnutej paži. Vytočilo ma to. Čo ma má čo udierať? Zaryla som nechty pravej ruky do dreva. Kuchárka sa prežehnala a prekvapene skríkla:

„Fedareka, čo robíš? Veď ja som to!“

„Ja... viem!“ dychčala som. Pozrela som sa dvere. Ostalo v nich päť súvislých škrabancov.

„Prepána, dýchaj!“ zhrozila sa, keď zbadala, ako mi z tváre sála krvavé teplo.

„Čo asi robím?!“ zavrčala som na ňu.

„Dievka moja, čo sa ti robí?“ načiahla sa dľaňou po mojom pleci.

„Nie!“ strhla som sa, „Nerob!“ Z nosa mi vychádzala takmer para. „Potrebujem... hrýzť!“ vysúkala som zo seba. Anna duchaprítomne odbehla naspäť do kuchyne. Vytiahla z polievky kuru a v rýchllosti jej čapato odrezala stehno. Dobešla nazad a opatrne mi ho podala.

Chňapla som po ňom. Zahryzla som sa do mäsa. Bolo horúce, no nie tak, ako ja. Pustila som dvere a chytila stehno do oboch rúk. Čím viac som si z neho odhrýzala, tým pokojnejšia som bola. Vybielila som ho až do kosti a potom zo mňa akoby jedným výdychom odišla zlosť.

„Ďakujem, Anna,“ hlesla som. Kuchárka sa začudovane prizerala. S kost'ou sa vrátila do kuchyne a ja som ju nasledovala. Tvárila sa zvláštne, možno sa bála otočiť sa mi chrbtom, ale ja som bola znovu v normále. Alebo hádam preč z normálu?

Anna v ďalších otázkach postupovala veľmi opatrne a ja som sa kvôli tomu cítila ešte horšie. Po skoro piatich mesiacoch to prišlo, príroda sa ozvala.

„Skoro som zabudla...“ začala Anna.

„Čo si zabudla, Anna?“ okríkla som ju a nechcené slzy sa mi tlačili do očí, „zabudla si, čo som zač? Prestala si si všímať zelenú kožu a tesáky? Alebo si už naozaj slepá tak ako Vernier?! Ja som tiež na čas zabudla a vidíš, ako to vyzerá!“

Anna si vydýchla a rázne povedala:

„Nebud' hlúpa, Fedareka, nepristane ti to.“ Zbystrila som zmysly. „Chcela som len toľko povedať,“ zaprela si Anna ruky vbok, „že som skoro zabudla, aký dokáže byť mladý de Áines grobian.“ Kuchárka ma cez slzy rozosmiala. „No ozaj,“ rozprávala ďalej, „už keď sa s milost'pánom po dvore naháňali, chlapčiská, už vtedy mal spôsoby po otcovi. Ani on nebol príklad cnosti, nech je mu zem ľahká.“ Pousmiala som sa nad tým, ako nenápadne sa ma Anna zastáva.

„A keby sa zahnal? Keby ma naozaj prebodol?“ prízvukovala som.

„Keby bolo keby, Fedareka,“ pokrútila Anna hlavou, „myslíš si, že by ho milost'pán nechal?“

„Len tak-tak prišiel na čas,“ zaváhala som.

„Tol'ké časy s ním tráviš, Fedareka,“ pot'ukala si kuchárka po čele, „mohla si si už všimnúť, že rytier má nohu zranenú. Nešpekuluj o tom, čo by bolo. Ani sám milosťpán nevie, čo by potom urobil.“

„Čo... čo je na mne také otrasné, Anna?“ zosmutnela som. „Aké otrasné? Čo by bolo?“ nechápala zjavne kuchárka.

„Toto,“ ukázala som na celé svoje telo.

„Nuž,“ prisadla si Anna ku mne.

„Čo také, Anna?“ pokračovala som, „Tá farba? Tie zuby? Tie špicaté uši? Ja za ne nemôžem, narodila som sa s nimi.“

„Nikto ťa za ne neviní,“ riekla Anna.

„Tak čo stále majú? Čo som im také spravila?“ zúfala som.

„Koho myslíš tým *im*, Fedareka?“ položila mi kuchárka ruku na chrbát.

„Lud'om,“ dodala som.

„A či sme si na teba nezvykli?“ snažila sa mi Anna vniesť opäť úsmev na pery, „Čo nezvykli? Nebolo na čo! A tí, čo si mali na niečo zvykať, si zvykli, a tí, čo nie, si buď zvyknú, alebo sú svojej sprostosti celkom určite hodní.“

„Ale videla si to,“ nadhodila som.

„Čo je na tom?“ zľahčovala, „Jež sa tiež naježí, keď mu idú po krku. Keby sa mužský ku mne hentak choval, vzala by som ho valcom po hlave, bárs by to bol aj barón!“

„Táraš dve na tri, Anna,“ potiahla som nosom a utrela si slzu z líca.

„A ty azda nie?“ zasmiala sa, „Obviňuješ sa tu za pochabosti druhých. S tým je, dievka moja, neradno začínať, bo potom zle sa tomu odvyká.“ Narovнала som sa. Už aj Anna mala pravdu.

„Pozri sa len na seba, Fedareka,“ predstavila mi kuchárka mňa samotnú, „mladá žena, čo sa dobre stará o dve polosiroty z vlastnej vôle, dievka, ktorá sa za mesiac čítať a písať naučila a už aj so šľachticom o knihách diškuruje. Zavše na dvore i v dome pomáha a riadi, keď je treba. A čo sa postavy týka, tiež sa nemáš za čo hanbiť. Množstvo dievčat by od závidi žltlo, keby ťa zbadajú a popukali by, sťa vajcia v pahrebe!“ Annine slová ma vážne dokázali povzbudiť.

Postavila som sa a dočista veselo sa spýtala:

„Čo varíme na obed, Anička?“

* * *

„Tak ako ti to ide, stará vojna?“ smeje sa Gérard rázom od ucha k uchu a sadá si na stoličku v pracovni. Vždy je taký – vypení, vysoptí a z ničoho nič je opäť najlepším priateľom.

„Ako by bolo, Gérard?“ odpovedám nenútene.

„Diera v nohe je diera v nohe,“ uznáva Gérard, „no i tak som ťa čakal trochu veselšieho, že som ťa prišiel pozrieť. Ako maróduješ a tak.“ Gérard hovorí, ale ja nedokážem prestať myslieť na to jedno.

„Čo to do teba vošlo, Gérard?“ zhlboka vyfukujem nosom.

„Čoby vošlo? Nič také...“ zjavne nechápe, kam smerujem, „Akurát hlavu mám vyholenú!“ Vážne vyzerá smiešne, určite sa holil najneskôr ten deň, čo sa ma pobral navštíviť.

„Musel si tam dole robiť taký rozruch?“ hovorím mu a môj hlas zaznie možno priveľmi vyčítavo, pretože Gérarda sa to okamžite dotýka a už ťahá kanóny na ofenzívu.

„Rozruch?“ mračí sa, „Ty si povedal, že tú potvoru strčíš do chlieva a ona sa tu promenáduje ako pani domu, Frederik!“

„Nepreháňaj, sám vieš, že nemáš pravdu,“ snažím sa ho mierniť.

„Ja a nemám pravdu? V čom, prosím ťa, priateľu?“ nedá sa Gérard.

„Tak napríklad už v tom, že som vravel do stajne, nie do chlieva,“ opravujem ho.

„Stajňa-chliev, somár-brav, čo na tom záleží?“ rozhadzuje rukami.

Gérard si vykladá nohy v čižmách na stôl. Vzápätí mu dlaňou naznačujem, že keď mám jeho zapotené končatiny dýchať, nech si aspoň zloží zababrané čižmy.

„Takže zvieratá ti po dome pobehovať môžu, ale čižmy na stole vadia?“ vysmieva sa mi Gérard a asi si pri tom neuvedomuje, že tára hlúposti. „No čo, Frederik, azda nemáš stále horúčky?“ pokračuje Gérard.

„Nie, nemám,“ odpovedám stroho a skladám jeho ruku z môjho čela.

„Tak mi to vysvetli,“ vybiedza ma Gérard.

„Nie je čo vysvetľovať,“ hovorím, „noha sa mi už zahojila, opatrne na ňu môžem došliapnuť, ale na návrat to, žiaľ, nevyzerá.“ To „žiaľ“ mi len horko-t ťažko prešlo cez hrdlo.

„Veď vieš, že o inom hovorím,“ mračí sa znovu Gérard, „i keď som rád aj za teba.“

„Ide o Fedareku?“ povzdychnem si.

„Ono to má aj meno!“ rehoce sa Gérard.

„Ona, Gérard, ona,“ opravujem ho opäť, „a áno, má meno, prečo by nemala?“

„A to som si myslel, že tieto potvory sa dorozumievajú len vrčaním,“ pohrdavo myká hlavou, „a čo teda robí vo vnútri?“

„Pýtaš sa ma na veci, ktoré považujem za samozrejmé, Gérard,“ krútim hlavou nad tou ignoranciou, ktorej je môj priateľ schopný, „žije tu.“

„Tak žije, há?“ začuduje sa Gérard, „a čím si vyslúžila ono privilégium? Alebo s ňou von chodievaš len na venčenie?“

„Neuraz sa, Gérard, ale si smiešny,“ odpovedám na záplavu slov.

„Smiešny? Ja?“ díva sa na mňa prekvapene, sľaby objavil novú zem, „Ty tu vysedávaš, nechávaš sa obskakovať tou zelenou obludou, zastávaš sa jej, akoby bola človek alebo čo – a ja mám byť smiešny?“

„Áno,“ potvrdzujem, „a som si vedomý, že nie je človek.“

„Tak... prečo?“ zalamuje Gérard rukami, „vari si nevidel, ako na mňa začala brechať?!“

„Stíš sa, Gérard,“ tíšim ho, „prvé, čo som počul, bolo tvoje rozkrikovanie sa, a prvé, čo som videl zasa to, ako sa mečom oháňaš na moje služobníctvo.“

„Ty si sa načisto pomiatol,“ hovorí znechutene, „veď to nevidíš – je to také isté zviera, aké ťa takmer pripravilo o haksňu a ty si ho nechávaš pobehovať bez reťaze!“

„Gérard, začínaš sa opakovať,“ upozorňujem ho.

„A čo?“ rozhadzuje zase rukami, „Tu nie sú žiadne ďalšie argumenty, priateľu. Je to beštia, ktorá patrí do lesa alebo, ešte lepšie, na dereš!“

„Nuž, dereš nemám a tu je mi prospešnejšia než v lese,“ odpovedám mu pokojne.

Gérard sa na okamih zarazí. Zvažuje, čo by povedal, a potom sa mu v očiach zablyсне.

„Ako je to dávno, čo Lucia umrela, čo, Frederik?“ vraví chladne.

„Skoro päť mesiacov,“ hovorím.

„A čo myslíš, že by ti na to ona povedala, Frederik?“

„Toto údajné morálne kázanie sa ťa jednak netýka, a zároveň je neopodstatnené,“ bránim sa.

„Nehraj na mňa hlúpeho, Frederik,“ uškŕňa sa Gérard, „videl som ju. Je to možno potvora, ale dieťa má, no nie? A isto nie je náročná, obzvlášť, keď ju priviažeš. Ale aj tak.“

Udieram päšťou do stola, až z neho temer zhadzujem kalamár.

„A dost!“ zревem, „Tá potvora, ktorú stále omieľaš, sa stará o moju jedinú radosť, čo mi po Lucii ostala.“

„Ty si to monštrum pustil k deťom?“ zhrozí sa Gérard.

„Lucia ju k nim pustila, tesne pred tým, než naposledy vydýchla! Nebudem haniť jej prianie a neodopriem svojim deťom opateru!“ Gérard zrazu vyzerá zaskočený, až zľaknutý. Nevie, čo má povedať. Nenávisť a predpojatosť nie je pádnym protiargumentom.

„Ak si teda skončil s rozoberaním môjho služobníctva, povedz mi, prečo si prišiel?“ núkam mu, nech sa rozrozpráva o niečom plodnom. Postupne spustí o postupe ťaženia. Orkovia vraj padajú ako pšenica pod kosou. Kráľ časť z nich rozniesol na kopytách a zvyšok, ktorý sa opevnil vo vybielených usadlostiach, skončil na rešeto rozstrieľaný. Z Gérardových slov vyznieva osobná radosť a zavše nezabudne dodať, koľko tých „oblúd“ sa jemu podarilo zmárniť. Môj pohľad je taký, že keď je treba, vojak zabíja muža aj zviera, i všetko medzi tým. No drvivej väčšine mord človeka neprináša radosť, preto sa s potešením vytmavia na orkoch.

Gérard pre mňa však nemá žiadne novinky o ich stratégií. Sám sa domnieva, že žiadnu nikdy nemali a akurát dostali masový hlad alebo čo. Lord Alexander vraj posielal pozdravy. Šľachetné od neho. Gérard mi ukazuje, ako kráľovská jazda nahnala skupinu orkov na ostrie pík. Pomáha si pritom všetkým, čo nachádza na stole – zo štetcov sú teraz piky, orkovia sú onen nešťastný kalamár a kráľovská jazda je kniha, ktorá tam ležala. Smiešne, je to práve *Stráň sa orka*. Fedareka a ja ju teraz v posledných dňoch čítame a kráľovsky sa na nej bavíme.

Pokladám Gérardovi ešte pár doplňujúcich otázok, ale bez úspechu. Podľa všetkého ani kráľ nevidí toto ťaženie ako vojnu, ale ako hon na líšku. Zo slušnosti sa pýtam Gérarda aj na jeho sestru.

„Predstav si Frederik, ešte som za ňou nebol,“ odpovedá, „išiel som rovno za tebou, maród!“

„Tak keď ju uvidíš, pozdravuj ju odo mňa,“ hovorím. Gérard sa zasmieje a už sa zdvíha.

„Nechám ťa radšej odpočívať a stavím sa za tebou ešte aspoň raz, kým pôjdem,“ lúči sa so mnou.

„Dobre doraz,“ prikyvujem mu.

Gérard vychádza z pracovne a dáva sa dole po schodoch. Dvere necháva do korán roztvorené. Dole sa zrejme znova obchádza s Fedarekou, pretože ho až sem počujem kydať nezrozumiteľné vyhrážky. Ďalšie kroky, opatrnejšie, bez rozvášneného dupania, vedú hore schodmi. Najprv ma obchádzajú a potom do pracovne vchádza Fedareka s deťmi na rukách. Hovorím jej, nech si sadne a prv, než sa jej spýtam na to, ako sa cíti, sama sa púšťa do reči.

„Ten výstup sira Gérarda ich musel znervózniť, pozri, ako sa mračia,“ hovorím mi.

Nemo skúmam jej tvár a hľadám známky strachu či hnevu, no žiadne nebadám. Hladí a hompáľa deti a tie sú razom v poriadku, vysmiate ani mesiac na ústupe. Nemôžem sa akosi zbaviť tej nechutnej predstavy, ktorú spomínal Gérard. Ešte chvíľu Fedareku sledujem a jej sa začína zdať divné, že nič nehovorím. Pýta sa ma, či sa mi niečo nestalo, či sme sa s Gérardom pohádali. So Gérardom sa nedá v pravom zmysle slova pohádať, pretože on má svoju pravdu a kým vy mienite húst' tú svoju, neprestane rýpať. V momente, keď sa radšej stíšite, ostáva pokojný.

„Skôr som sa ja teba chcel spýtať,“ vravím jej, „a ťažko mi ti je vysvetliť, prečo je Gérard vítaným hosťom v dome, keď ho poznáš len ako mordiera.“

„Nemusíš mi nič vysvetľovať, Frederik,“ ubezpečuje ma, „celkom dobre chápem, ako je zložité niekoho vykoreniť, keď ho poznáš už tak dlho. Samému človeku sa to málokedy podarí.“

„Viem, na čo narážaš, Fedareka,“ priznávam, „a stále si pripadám nepatrične. Akoby som bol vinný za tvoju bolesť.“

Fedareka sa schuti smeje:

„Bolesť by bola zostať s tým darmožráčom ďalší rok! Svojím spôsobom ma sir Gérard zachránil, nech je to akýkoľvek ták.“

„Som rád, že to berieš takto,“ stúpajú mi kútiky úst nahor, „teraz už len presvedčiť Gérarda o tom istom.“ Fedareka si rozopína vrchné gombíky šiat a prechytáva si deti.

„Od rána ešte nič nejedli,“ vysvetľuje. Bez slova prikyvujem. Odvraciam zrak, ale niečo ma núti pozeráť sa. Victor s Gabrielle vyzerajú v jej náručí tak... prirodzene.

Deti už sú dosť staré, vidia svet okolo seba, ale nevnímajú ho v obrazoch, ktoré máme my už zaužívané. Pripli sa k Fedareke ako k matke, pretože nedokážu rozpoznať rozdiel. Aký je tam však rozdiel? Ocitám sa znova vo svojich zbytočne hlbavých myšlienkach. Deti sa krmia a oči majú len pre ňu. Ona im pohľady striedavo opätuje. Usmieva sa na deti, ktoré neobsedia a popri popíjaní si ju k sebe tisnú ručičkami, pretože sa jej nemienia vzdať. Zvykli si na ňu. Sú to ozaj naše deti, Lucia. Dobre si rozumom vybrala tam, kde som ja jednal iracionálne.

Fedareka odnáša deti a vracia sa do pracovne. Dáva sa na zvláštne rozpoložené predmety na mojom stole.

„Chcel si sir Gérard maľovať?“ zasmieje sa a berie do rúk rovnako zoradené štetce.

„Tak nejak,“ súhlasím, „črtal mi obraz bojových polí.“ Fedareka sa pohodlne usádza na mieste, kde sedel Gérard a čuduje sa, kde sa na pracovnom stole vzala hlina.

„Sir Gérard sa tak z frontu ponáhlal, že si ani nestihol očistiť topánky,“ vravím nezaujato.

* * *

Odkedy mohol sir Frederik znovu chodiť, robil mi spoločnosť ešte častejšie. Bernadeta ho prišla skontrolovať pár dní po onej nešťastnej návšteve sira Gérarda a usúdila, že noha sa mu uzdravila. Zatiaľ čo sa rytier radoval a bežal vyobjímvať svoje deti (a všetkých ostatných v dome), vzala si ma bylinkárka

bokom a požiadala ma, nech na sira Frederika dohliadnem. Vraj by bola nerada, keby si pri prvej príležitosti zlomil niečo ďalšie.

Myslela som, že keď ho ona pozná zo všetkých najdlhšie, mohla by vedieť, že sira Frederika na sebapoškodzovanie neužije. Pre pokoj na srdci som jej ale vyhovela. Rytier sa totiž za posledné mesiace ukázal byť veľmi duchaplným a aj svojsky vtipným spoločníkom. To, čo som ja donedávna vnímala ako svoju škodoradosť, dokázal on pochopiť a povzniesť na úroveň komédie. Veru, i takéto veľké slová do mňa nasiakli – komédia, povzniesť – začala som sa miestami cítiť ako dvorná dáma.

Jedno slnečné dopoludnie sa rozhodol vybrať s deťmi na prechádzku po svojom panstve. Ako ich opatrovateľku zobral s deťmi von aj mňa. Z pozemku sídla som doposiaľ nevyšla, nebola nutnosť ani dôvod. S Gabrielle na rukách som nasledovala sira Frederika, pre istotu tri kroky za ním. Sotva sme vyšli zo sídla a dali sa po chodníku dole do dediny, už sa mu to nepáčilo.

„Fedareka,“ oslovil ma a snažil sa pri tom tváriť káravo, ale jeho úškrn ho prezrádzal, „mám predsa raz deti dve! A svoju dcéru neľúbim o tri kroky menej. Pod' sem s ňou!“

„Myslíš si, Frederik, že sa ľudia nezhrizia?“ nadhodila som.

„A ktorí?“ odvetil sir Frederik, „Marianna sa nezdržala a povedala mi o návšteve otca Camilla, spolu s inkvizičným výborom. Ak sa pravda šíri aspoň z polovice tak, ako klebety, nemám sa čoho obávať.“ Zas a opäť trafil klinec po hlavičke. Ľudia sa pri ňom zastavovali, aby ho mohli pozdraviť a poprezerat' si deti. A keďže je ťažké sa zároveň mračiť a usmievať, úsmevy venované deťom sa preniesli aj na mňa.

Jedna tetka nás i núkala čerstvo napečeným chlebom, reku:

„Ráče vy, milost'pán, ochutnať! A i vy, slečna varovkyňa. Deti zabrať dajú, dobrého sa najesť treba!“

Hoci chlieb nebýva ničím iným, než chlebom, gesto je vždy gestom. Ponúkla som sa, no sir Frederik slušne odmietol. O dom ďalej mi povedal, že si nechce pred obedom kaziť chuť.

„Len ťažko si skazíš chuť na chlieb,“ podpichla som ho.

„Máš pravdu,“ uznal, „toho sa predsa prejesť nedá.“

„Ani nie tak, Frederik,“ nemohla som sa než usmievať nad rytierovým nič netušením, „ale ten chlieb napiekla pre nás.“

„A čo urobí so zvyškom?“ zavtipkoval sir Frederik.

„Veď Anna mi hovorila, že od nej bude brať dnes k obedu!“ vysvetlila som mu.

Rytier sa čudoval, ako sa v chodoch jeho panstva vyznáam lepšie, než on.

„Kto má na to ľuďi, nemusí sa starať, no nie?“ odpovedala som.

„I tak by ma zaujímalo, odkiaľ toľko vieš, že berieme práve od tejto tetky?“ nedal si sir Frederik svoje.

„Anna mi vravela, že tá škuľavá tetka s bradavicou na nose robí najlepší chlieb,“ riekla som, „máš tu inú škuľavú s bradavicou?“ Sir Frederik vyjadril uznanie tým, že sa mojou otázkou prihovril synovi:

„Čo povieš, Victor? Máme tu inú škuľavú s bradavicou?“ Victor sa nesúhlasne zamračil.

Po prechádzke dedinou sme si to namierili do lesa za domom. Sir Frederik trval na tom, že ho deťom ukáže, pretože všetko, čo v ňom žije a rastie, tiež náleží ich rodine. Tento prístup mi spočiatku prišiel odpudivý, ale potom som pochopila, čo tým rytier naozaj zamýšľa. Vlastniť niečo znamená starať sa o to,

nielen zdierať z kože. A na panstve sira Frederika sa z kože zdierali naozaj len zvieratá na tanier.

„Kry sa, zlosyn!“ ozvalo sa spoza neďalekého smreku. Sir Frederik si priložil prst na ústa a podal mi Victora do rúk. Prikrčil sa, tasil a po špičkách sa priblížil k onomu stromu. Napäto som ho sledovala. Napočítal do troch a vyskočil z úkrytu. Ozval sa krik dvoch tenkých hlasov, troch vrátane Frederikovho, a nasledoval smiech. Obišla som smrek a za ním sa dvaja chlapci a rytier de Vertu rehotali na nečakanom prepadnutí.

Chlapci mali v rukách palice, zrejme sa hrali na vojakov. Sir Frederik sa im prihováral, boli totiž od neho z dediny.

„Pán Frederik, my sme sa tu len šermovali!“ povedalo jedno strapaté chlapča.

„Tak šermovali, hej?“ odvetil Frederik a popri tom si schoval meč do pošvy.

„Pán Frederik, ukážte nám ho ešte,“ prosíkali deti, „ukážte nám váš meč!“

„Dobre teda,“ privolil, „ale nechytajte sa ho! Včera som ho ostril.“

„Páááni,“ rozšírili sa chlapcom oči, „to je ozaj železný?“ „Popravde oceľový,“ opravil ich rytier.

„Neporežte sa,“ vstúpila som do ich kruhu nadšeneckých šermiarov. Jeden chlapec zmlkol a zadíval sa do zeme. Jeho topánky mu rázom prišli veľmi pútavé. Druhý na mňa otrčil drevený papek, ktorý pokladal za meč.

„Vzdaj sa, obluda!“ zreal, „ja, sir Francois, ťa prebodnem mojím mečom!“ Neveriacky som naklonila hlavu a protichodne zdvíhala a sklopila obočie. Frederik sa na mňa otočil a jeho pohľad vydal za slová:

„Nehnevaj sa Fedareka, nemyslí to zle.“ Prikývla som.

„Takže sir Francois?“ vzpriamili sa sir Frederik, „lenže aj ja som rytierom a táto žena je mojou korisťou!“

„V tom prípade vás vyzývam na súboj, sir Frederik,“ uškrnul sa chlapec a podal rytierovi „zbraň“ svojho kamaráta. „nech vyhrá ten lepší!“

„Do strehu!“ prehlásil sir Frederik a zaujal postoj, ako keby sa chystal šermovať naostro. Chlapec sa trochu zapotácal a uderil. Sir Frederik jeho ranu s ľahkosťou vykryl a pokúsil sa zasadiť jednu mimoriadne neohrabanú. Chlapec mal dosť času brániť sa.

Asi pri dvadsiatej rane sa rytier nechal papekom trafiť.

„Ó, dostal si ma!“ teatrálne padol na kolená, „prosím, sir Francois, ušetri ma!“

„Nikdy!“ zvýskol chlapec.

„A kto sa s tebou bude biť, keď utneš rytierovi hlavu,“ vstúpila som do veci. Chlapec sa hlbavo zamyslel a napokon vyriekol:

„Pamätaj si tento deň, sir Frederik, pretože dnes tebe i tvojej vernej oblude venujem milosť.“

„Ak jej viacej nebudeš hovoriť obluda, môžeme sa ešte stretnúť,“ poznamenal rytier.

„A môžem povedať, že som vyhral?“ zneistel chlapec.

„Že či!“ postavil sa sir Frederik na nohy a potľapkal chlapča po pleci, „To sa predsa musí.“

„Pod', Thomas,“ zatriasol Francois kamarátom, „toto nám nikto neuverí!“

Kapitola 9

„Ork, bárs je mu ako kabát pre mŕtveho, je priťahovaný ku zlatu ani straka. Hoci vo svojich rodinných spoločenstvách užíva bezprostredne bartrový obchod, považuje drahé kovy za niečo neodmysliteľné.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 123

„Základ je dobre postaviť nohy, Fedareka,“ predvádzal mi sir Frederik, „musíš byť vo flexibilnej pozícii! Tak, aby si v prípade potreby mohla priskočiť aj uskočiť.“

„Dobre teda, že som si vzala nohavice,“ s ľahkosťou som nadskočila. Rytier bol tej dobroty, že mi na moju prvú lekciu šermu požičal svoje čižmy, nohavice a aj košeľu. Bol odo mňa síce vyšší, ale dorovnal sa to. Sotva som sa prezliekla, civeli na mňa Anna s Mariannou ako najaté. I pre mňa to bol nezvyk, no prívetivo pohodlný nezvyk.

„Aké je to?“ vyzvedala Marianna.

„Zvláštne,“ odvetila som. Pripadala som si zvláštne, iné slovo som nenašla. Nešlo ani tak o nohavice, na tie som zvyknutá, skôr to bol celkový dojem. Vlasy som si zviazala za hlavu a na ruky natiahla rukavice.

„Hlavne milosťpánovi neublíž,“ pohrozila mi Anna, ktorá to samozrejme nemyslela vážne.

„Neboj sa, Anička, nič mu nespravím,“ riekla som, „veď budeme cvičiť s tupými.“

„No len aby,“ pochybovačne hlesla kuchárka, „kto vás potom bude ratovať?“

Deti sme vonku položili do tieňa. Ideálne tak, aby sme na ne obaja mali dohľad. Rytier mi podal zbraň a začal ma školiť.

„Takto si ho chyt’“, predvádzal mi, „na šikmo.“ Skrútila som zbraň tak, ako mi ukázal. „Najistejšie sa tak vykryjú bodné aj sečné útoky,“ dodal. Predviedol spomalený výpad a ja som pochopila, čo treba rapierom urobiť. Neprestali sme vo výučbe gramotnosti, ale v takomto počasí bola škoda zatvárať sa vo vnútri, hoci sme sa pri tréningu obaja riadne zapotili.

„Čo robíš, Frederik?“ opýtala som sa keď zrazu prestal dorážať.

„Pozerám,“ zastal a šúchal si briadku.

„A na čo? Či správne držím nohy?“ rozhodla som sa vydýchnuť si aj ja.

„Že v mojich veciach vyzeráš lepšie, než ja sám,“ utrel si rytier pot z čela.

„Veď to je predsa dôvod, prečo ženy nosia sukne,“ prehodila som, „inak by vyzerali vždy lepšie ako muži.“

„Chceš naznačiť, že si mám obliecť sukňu?“ pousmial sa rytier.

„Otázne je akú dlhú,“ premerala som si ho.

Ešte chvíľu sme pokračovali a potom sme si znova urobili prestávku. Prišli sme k studni, ktorá bola teraz celá v tieni stodoly. Sir Frederik nabral vedro a napili sme sa. So zvyšnou vodou si opláchol tvár a keď si prstami otieral líca, pripomínal rybu vytiahnutú z potoka.

„Cítite sa na druhé kolo, vodník de Vertu?“ zasmiala som sa.

„Až po vás, madam,“ uklonil sa a roztvorenou dlaňou ma naviedol nazad na cvičisko.

„Vieš, čo má spoločné šerm a tanec, Fedareka?“ položil mi znenazdajky sir Frederik otázku.

„Pohyby?“ odhadla som, keď som zablokovala ďalší jeho úder.

„Presne,“ prítakal rytier a zbežne sa obzrel na deti v tieni pod stromom, „človek, ktorý sa dokáže obracať s mečom, vie aj dobre tancovať.“

„A to je pravidlo?“ spochybnila som ho.

„Nuž, nepísané,“ pošúchal si rytier temeno hlavy.

„Na toto sa ja učím písať? Aby som potom počúvala nepísané pravidlá?“ nabudená som zaútočila na sira Frederika.

„Ou, opatrne,“ ostal zaskočený, „toto bolo tesné.“

„Chceš ešte jednu?“ nadvihla som obočie.

„No počkaj!“ zahryzol sa sir Frederik do dolnej pery. Synchronizovane sme sa na seba zahnali rapiermi, ktoré sa zasekli medzi nami, no ani jeden nemienil prestať tlačiť. Išla som zo seba dušu vyfúknuť a rytier na tom bol rovnako. Po nejakej chvíli sme sa navzájom pozreli do očí a rovnako spoločne sme sa rozhodli zložiť zbrane.

„Výborný tréning, Fedareka,“ uznal rytier.

„Povedz mi niečo, čo neviem,“ predstierala som zdvihnutý nos a ponat'ahovala som si nohy. Rytier znovu nabral zo studne vodu. Pretrela som si tvár a krk a rozpustiť si vlasy som sa vybrala k Victorovi a Gabrielle. Kto by to bol povedal – zaspali. Vzali sme ich s rytierom dovnútra a potichu ich vniesli do izby. Vyšli sme na chodbu a opatrne zavreli dvere.

„Vyzerajú byť unavené,“ prehodil sir Frederik.

„V tomto teple,“ zapukala som krkom, „nieť divu. Aj mňa berie na spanie.“

Sir Frederik trval na tom, aby som išla s ním, ak mi teda únava ešte dovolí. Vstúpili sme k nemu do spálne. On, položiť mi ruku na chrbát a druhou ma vedúc dopredu, postavil ma pred stolík so zrkadlom, ktorý kedysi používala Lucia. Rytier si natoľko na obzeranie sa nepotrpel, ale i napriek tomu udržiavala

Marianna jeho povrch čistý, keďže tak bola naučená. Trochu ho pootočil a nechal ma pozrieť sa na seba. Vytiahla som zatupený meč a nahodila hrdinskú pózu. Pristalo mi to.

„Fedareka?“ naklonil sa Frederik potmehúdsky nabok.

„Áno?“ odvetila som.

„Zavri oči.“

„Prečo?“ prehodila som si vlasy.

„Proste zavri,“ trval na svojom. Odhodila som čepel bokom a počúvla ho. Šibalsky sa usmieval a zo zvuku pohybov jeho rúk najprv predou mnou a potom za mnou som nedokázala uhádnuť, čo má v úmysle. Znervóznela som, keď mi posunul vlasy a potom sa niečo studené dotklo môjho krku.

„Tak, môžeš otvoriť,“ prehlásil hrdo.

Roztvorila som oči. Vedľa mňa stál sir Frederik a predou mnou môj odraz v zrkadle. V čomsi sa líšil. Na krku mi totiž visel náhrdelník, a nie hocijaký. Zlaté krúžky sa vpredu spájali a držali v objatí oranžový kameň.

„Chcel som sa ti nejakou poďakovať,“ vysvetlil Frederik, „za to, no... za všetko.“ Môj výraz ostával prekvapený. „Vieš, predtým patrilo Lucii, dúfam, že som ťa tým neurazil,“ uisťoval sa.

„Nie,“ poprekrúcala som si retiazku v prstoch, „je nádherný. Čo je to za kameň?“

„To vlastne nie je v pravom slova zmysle kameň,“ upresnil rytier, „je to jantár – stvrdnutá živica.“

„Páči sa mi,“ priznala som.

„Dlho som premýšľal nad tým, ktorým ti vyjadriť vďačnosť,“ hovoril sir Frederik, „vieš, šperky a ja... veľmi sa v nich nevyznám. Ale pri tomto som mal pocit, že by sa ti mohol páčiť. Farbou ti dokonca pasuje k očiam.“

„To sa každej žene s jantárom na krku povedať nedá, však?“ hlesla som smutne, stále neveriac toľkej cennosti.

Sir Frederik sa ku mne postavil zozadu, bezprostredne blízko.

„Máš pravdu, Fedareka, nedá sa to povedať každej žene,“ súhlasil so mnou. Chcela som niečo povedať, preraziť to hustnúce ticho, no nič rozumné mi nenapadlo. Načo si robil vôbec takú škodu? Mohol šperky popredať alebo darovať nejakej urodzenej panne, a napriek tomu sa o tú vzácnosť rozhodol podeliť so mnou.

„Frederik, ja nemôžem...“ chcela som mu šperk vrátiť, ale on už nedbal na moje slová. Naklonil sa ku mne sprava a na líci ma poštekli jeho upravené fúzy.

Sotva som sa k Frederikovi otočila čelom, ozval sa zdola hlas sira Gérarda:

„Frederik, doma si?!“ Sir Frederik mi venoval pohľad. Snažila som sa tváriť neutrálne, aby si nemyslel, že sa hnevám. Prekvapenosť však prevládala a ja som nedokázala dovrieť ústa.

„Prepáč,“ hlesol rytier a vyšiel z miestnosti. „Tu som, Gérard!“ zamával na priateľa a pobral sa dole schodmi.

„Prepáč,“ potichu som zopakovala, i keď nablízku už nik nebol. Ruky sa mi zatriasli.

„Prepáč,“ vyslovila som to neurčité slovo opäť a spustila sa na posteľ. Musela som si sadnúť. „Prečo to povedal?“ vložila som si tvár do dlaní, „nemôže ma len tak pobozkať a potom s jedným ničovatým prepáč jednoducho

odísť!“ Začo sa mi vlastne chcel ospravedlniť – za to, že sa musí venovať Gérardovi alebo za to, čo urobil? Ak to bolo vážne tak, netrvalo mu dlho oľutovať to. Rytiera de Vertu zrejme premohli horúčavy alebo čo. Prečo by inak bozkával obludu? Prečo by inak bozkával mňa?

* * *

Odkedy sa Gérard posadil v obývačke, neustále len rozpráva. Nepíli mi to síce uši, ale to len preto, že som myšlienkami celkom inde. Čo som to za rytiera, že som niečo také mohol vykonať? Zaplatiť príveskom a očakávať, že si zaň môžem nárokovať bozk. Postavil som Fedareku do situácie, kedy nemohla povedať nie a sebecky som to zneužil. Čo si teraz bude o mne myslieť? A čo si bude myslieť o sebe? Má sa mi teraz vyhýbať? A ako?

„Frederik, počúvaš ma vôbec?“ trasie mnou Gérard.

„Hej,“ prikyvujem a on sa znova púšťa do vykladania. Vojna sem, panstvá tam, prečo by ma to malo teraz zaujímať? Ale nemôžem mu povedať, prečo mu nevenujem pozornosť. To je na tom asi to najhoršie. Komu sa má šľachtic zdôveriť? Inému šľachticovi, ktorý ho prinajmenšom vysmeje, ak nie horšie? Bolí ma, čo som urobil a ani si nedokážem predstaviť, ako sa teraz cíti ona. Zavrela sa v mojej spálni. Možno bude chvíľu potláčať slzy, pretože je silná, ale nevydrží to. Ani ja to už neviem vydržať.

„Frederik, čo je s tebou?“ prerušuje Gérard svoj monológ. Čo najnenápadnejšie si utieram slzu spod oka:

„Čo by bolo, Gérard? Mal som veľa cibule.“ On našťastie nechápe, že cibuľa vás rozslzí iba pri krájaní, pretože on ku práci v kuchyni nikdy nepričuchol.

„Tak s cibuľou budeš musieť na nejaký čas prestať,“ zakladá si Gérard ruky.

„Prečo?“ zdvíham hlavu.

„Frederik, už pol roka si ako mátoha,“ vraví mi Gérard to, čo sa z jeho perspektívy javí ako pravda, „myslím, že je na čase zhodiť čierne šaty.“

„Gérard,“ vzdychám.

„Nie, počúvaj, Frederik!“ prerušuje ma opäť, „Ty v prvom rade potrebuješ poriadnu ženskú!“

„A preto mi znova ponúkaš tvoju sestru?“ odpovedám nezaujato.

„Frederik,“ vraví Gérard, „Mirabella má svoje muchy, ale to každá jedna baba na tomto svete. Čo ale každá nemá, je štedré veno, vkus a postavenie. A čo je hlavné, priateľu, nie každej sa toľko páčiš.“ Mirabella de Áines. To meno mi nedá pokoj snáď nikdy.

Keď sme sa s Gérardom u nich na panstve ako chlapani hrávali, večne sa za nami ťahala a liepala sa po mne. Nevie si predstaviť, že by mi to teraz bolo o kúsok príjemnejšie než vtedy. Ale aspoň viem, čo od nej očakávať. Gérard hovorí celkom rozumne. Peniaze sa nestratia, Mirabella má vzdelanie a, no, nebude mi neverná. Lucia, oplakal som ťa, ako sa patrí, ale už mi rozum naznačuje, že sa musím pohnúť z miesta. A Gérard mi ukazuje, kam rozumom ťahať. Pár rokov už som Mirabellu nevidel. Možno...

Nie. Protivná bude stále rovnako. Ale čo už? Druhú ako ty, Lucia, už aj tak nenájdem, a načo sa mi trepať do sveta na vohľady, keď iné ženy sú aj tu. Gérard to poteší, ju to poteší, a ja budem mať svätý pokoj. A Fedareka tiež. Mirabella sa môže starať o deti a Fedareka pôjde, kam len bude chcieť. Nemám právo ju tu držať a ak tu aj doteraz chcela byť, nečudoval by som sa, keby čochvíľa tresne dverami.

„Dobre, Gérard,“ prikyvujem nakoniec, „ožením sa... s tvojou sestrou.“

„Tak sa na to musí, kamarát!“ udiere si Gérard po stehne, „pekne spriama, bez okolkov!“

„Kedy, Gérard?“ šúcham si líce.

„A čo ja viem?“ smeje sa. Je vidno, koľko málo stačí k jeho radosti. „Mirabella teraz odcestovala za kamarátkou, ani poriadne neviem, do ktorej matere,“ hovorí mi, „do mesiaca je nazad a keď jej to poviem, joj, tá bude skákať, až sa dom bude otriasať.“

„Čokoľvek povieš, kamarát,“ pritakávam jeho výjavom.

„Svadbu spravíme na jar!“ rozhoduje sa vzápätí, „Len čo zlezie biely sneh, navlečie si ona snehobiele šaty! Hovorím ti, Frederik – budeš mať tú najlepšiu nevestu a toho najlepšieho švagra!“

„Rád by som ju dovtedy videl, ak to neprekáža,“ dodávam.

„Neboj sa nič, kamarát!“ ubezpečuje ma Gérard, „všetko bude, všetko zariadim. Ty sa len daj dokopy!“

* * *

Frederik so sirom Gérardom odišli do kuchyne. Rytier de Áines drmolil niečo o tom, že sa to musí osláviť a otvorila si fľašu. Frederik nevyzeral nadšene. Zahliadla som ho len kútikom oka, keď sa strácal vo dverách. Netrvalo mu dlho rozhodnúť sa. Asi si chcel pripomenúť, že je normálny, že nie je nejaký...

„Ách!“ zarazila som sa, keď mi bolesť napadla hrudník. „Gabrielle!“ pozrela som sa na zrazu nevinne vyzerajúce dievčatko, „ty hryzieš! To sa pri papaní nerobí!“

Chúďa malé. Došlo mi, že asi cíti väčšiu bolesť, než ja. Skontrolovala som Victora. Ten si ani nevšimol moje myknutie a spokojne sa krmil ďalej.

„Tvojej sestričke začínajú rásť zúbky, Victor. Čochvíľa ju isto dobehneš.“ Gabrielle sa zahryzla znova. Na druhý raz mi to už neprišlo také hrozné. Zatiaľ sa jej tlačil asi len prvý zub. Keby bola orkyňa, už dávno by ma hrýzla ostrými rezákmi.

Uložila som deti do postieľky, ktorú som si, nevedno prečo, pritiahla bližšie k tej mojej. Deti by si najradšej po večeri zdriemli, ale ja som sa musela s niekým porozprávať. Pierre a Marianna neboli zase na dohľad, vždy podvečer sa vybrali na prechádzku. Anna zasa už podriemavala, teplo a varenie ju z nás unavovali najviac.

„Čo len s vami bude?“ pohľadila som po líčkach Victora a Gabrielle. Keď sa Frederik... keď sa sir Frederik ožení, nebude tu pre mňa miesto. Deti nemohli vnímať, ako sa trápim, a už vôbec nie prečo. Odídem a čo potom? Budú si ma vôbec pamätať? Možno by bolo lepšie, keby nie.

„Budete mať novú mamičku,“ naklonila som sa nad postieľku, „áno, váš tata sa ožení a pani Mirabella bude vaša mama. Vaša milujúca mama.“

Cítila som, že si moje očné viečko vyžaduje prítomnosť rúk. Deti si však obmotali dlane okolo mojich prstov, nechceli byť opustené. Gabrielle roztiahla mihalnice a so zvedavými očkami otvorila ústa.

„Mama,“ riekla.

„Ma-ma,“ pridala sa k nej Victor, ktorý za sestrou nerád zaostával.

„Mama, mama,“ opakovali deti stále dookola.

„Mama,“ pridala som sa k nim aj ja. Zdvíhala som sa, aby som mohla zavolať sira Frederika, nech sa aj tata príde potešiť, že jeho deti... že mi hovoria mama.

Kapitola 10

„Ork, na rozdiel od iných jemu podobných šeliem, neukladá sa na zimu ku spánku, ale ostáva naďalej v bdelom stave. Keďže patrí medzi teplokrvné tvory, nízke teploty ho natolko neobmedzia, no z nedostatku slnečného svitu bývajú jeho počiny a reflexy často otupené a miernené.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 162

Ak šesť mesiacov v panstve rodu de Vertu prebehlo rýchlo, tak tie nasledujúce štyri od septembra do zimy sa ukrutne tiahli. Hoci v dome horeli kozuby takmer bez prestávky, neustále na mňa dopadal iný chlad. Budú to tiež štyri mesiace, čo som sa so sirom Frederikom nerozprávala. Musela som ho poriadne znechutiť.

Sem tam prišiel, keď ma videl s deťmi, ale prinajlepšom sa prihovoril im a mňa sa len spýtal, či je s nimi všetko v poriadku. Zavše som mu len odkývla. Keď som sem tam mala pocit, že je vhodná chvíľa osloviť ho, ospravedlnil sa a odišiel – hocikam, len aby bol preč. Služobníctvu dával už len rozkazy, nemal záujem hovoriť o žiadnom dianí na panstve ani mimo neho.

Občas, keď okolo mňa prechádzal, zastal a keď si myslel, že sa neďívam a nepočúvam, povzdychol si a pokrútil sklonenou hlavou. Úbohý pohľad, pre mňa aj pre neho. Čo sa týka lekcii čítania a šermu, ostali visieť vo vzduchu. Keď nebol rytier u seba v pracovni, požičala som si jednu konkrétnu knihu. Zo zúfalstva som sa snažila nájsť vysvetlenie pre jeho správanie v diele Paula Jeana Baptiste Allého. Žiadna sláva. Všetky tie nekonečné drísty ukazovali len na

jediného vinníka. Kniha mi nedokázala ani povedať, čím presne som sa rytierovi toľko znepáčila, vyvstával z nej osamotený, ale celistvý dôvod – ja.

Vianoce boli tiež strohé, nestáli by za zmienku. Čokoľvek, čo pre ľudí predstavovali, v nich bezpochyby nebolo. Akurát v ten deň sa rytier odhodlal, aby k nám prehovoril v súvislých vetách.

„Budem sa znovu ženiť,“ povedal, ako keby nešlo o nič. Anna samozrejme už tušila, že to príde a ani ju neprekvapilo meno „Mirabella de Áines“. O čom sa ale podľa nej, a v duchu aj podľa mňa, sir Frederik mohol zmieniť skôr, bolo to, že nás slečna de Áines mieni v sprievode svojho brata poctiť návštevou na predvečer nového roku.

Marianna ani Pierre tú ženu predtým nikdy nevideli, ale súdiac podľa správania sira Gérarda dokázali odhadnúť, na čo sa treba pripraviť. Anna nadšená nebola a nemienila to skrývať.

„Milosťpán, či ste sa načisto pomiatli?“ vybehla na sira Frederika promptne po jeho vyjadrení, „Veď ešte s milosťpaňou ste sa ráčili na účet slečny Mirabelly zabávať, a teraz toto?“ Nastalo ticho. Sir Frederik nebol z tých, čo by kričali, lebo zrejme sám vedel, že na jej slovách čosi je.

„Zbláznil-nezbláznil, či je v tom rozdiel?“ odvetil potichu a viacej nerozprával.

„Pokož, Anna,“ vstúpila do veci Marianna, „prinesieme k stolu ďalšie dve stoličky, veď ich je dosť. A isto dokážeš navariť aj pre siedmich, no nie?“

„Dokázat' dokážem,“ súhlasila, „len či chcem.“ Sir Frederik si vzdychol.

„S-s-snád' t-t-o n-nebude t-t-taký p-p-problém,“ pridal sa Pierre.

„Veď navarím, ja nedbám,“ nechcela sa kuchárka ďalej rozčuľovať, „len berte na vedomie, že ženie je veľká vec. A ak sa svadobnej hostiny dožijem, nech na ňu voľakto iný vyvára!“

Sir Frederik asi už nedokázal počúvať tie reči o jeho nastávajúcej. Čo však mohol s Annou urobiť? Potreboval ju. Potichu sa zodvihol a odišiel po svojich nazad hore. Počas toho týždňa nakázal ešte Pierrovi, aby zavolał Verniera. Keď richtár zadýchaný prišiel, prikázal mu, nech na svitaní tridsiateho prvého zhromažďí chlapov a prídu vyčistiť cestu k sídlu od snehu. Vernierova zvedavosť sa znova nezaprela.

„Čakáte hostí, milosťpán?“ počúchal si večne strapaté vlasy.

„Ženiť sa budem,“ odvetil mu rytier.

„Ženiť?“ neveriacky si Vernier oprášil bradu od snehu, „A s kýmže?“

„So slečnou Mirabellou de Áines,“ povedal sir Frederik unavene, „ale teraz príde len na návštevu, spolu so sirom Gérardom.“

„Ako už poviete, milosťpane,“ pritakal richtár, „ale čo vás...“

„To je všetko, ďakujem Vernier,“ prerušil ho rytier a pohybom ruky mu naznačil, nech ho bez ďalšieho vypytovania nechá na pokoji.

Na chodbe sa pristavil, keď zbadal, že z dverí detskej izby vykúkajú a počúvajú.

„Môžem, slečna Fedareka?“ úslužne sa chcel dostať ďalej.

„Prosím,“ privolila som, „čo sa deje?“

„Isto ste počuli o tom, že sa sir Frederik...“

„Počula,“ nenechala som ho dopovedať to, čo som nemala záujem počuť.

„Ech,“ zasekol sa Vernier, „a vy o tom nič nemienite?“

„Čoby som mienila? Je to jeho vec,“ odsekla som.

„Pravda pravdúca,“ uznal richtár, „ale skôr som ja tak myslel, ohľadom drobcov.“

V mojej sebeckej ľútosti mi ešte neprišlo na um, ako sa môže cudzia žena chovať k deťom druhej. Či nebude mať nos natoľko hore, že ich prehliadne, keď sa budú dožadovať jedla alebo čistej plienky.

„Radšej na to nemyslím,“ odpovedala som Vernierovi.

„Tož, viete, jak to chodí,“ nadhodil richtár, aby uvoľnil napätie, „páni sa líšia od nás, no nie v toľkom. Viac som si než istý, že o deti bude dobre opatrené.“ Mať tak jeho istotu.

Posledný deň v roku nastal. Ranný chlad doniesol niečo ďaleko príkrejšie, než omrzliny. Chlapi sa od rána naťahovali, aby odhádzali z cesty sneh. Akurát skončili, keď sa spoza svahu vynoril koč. Bola som vtedy na dvore, nabrat' trocha vody na polievku. Anna ma poprosila, pretože v jej veku môže pošmyknutie znamenať koniec. Kočič na kozlíku otupelo hľadel dopredu a zastal priamo pred dverami. Dvere na koči sa otvorili a na zem dopadli dve mužské nohy. Viacej som z druhej strany koča nevidela. Ozvalo sa hlasné zabúchanie na dvere.

Muži sa bez jediného ďakujem pobrali radšej po svojom – čo ich do panských záležitostí. Iba Vernier si dotiahol kabanicu a prizeral sa. Dvere otvoril sir Frederik a za ním okamžite vybehol Pierre. Chvíľu sa tam len tak nechal ofukovať a potom som začula dvakrát odkašať ženský hlas. Kočič sa spamätal, nechotne zliezol z kozlíka a zhodil svoj plášť na mokrú zem.

„Vitajte, slečna de Áines,“ preniesol Frederik. Kyslosť jeho výrazu bolo poznať v jeho hlase.

„Sir Frederik de Vertu,“ nechala si dáma pobožkať ruku. Urobila som pár krokov bokom, prikrčiac sa z studňu. Naskytol sa mi pohľad na chrbát tej ženy. Musela mrznúť. Mala na sebe len tenučký kabátik a hneď pod ním šaty. Svetlé vlasy mala zopnuté nahor a na nich pripnutý čisto biely klobúčik.

Sir Frederik sa naklonil, aby pobožkal jej bledú útlu ruku a ona sa naklonila k nemu. Zrejme nik z prítomných nepočul, čo mu zašepkala do ucha, ale sir Frederik očervenal viac, než od mrazu.

„Toto,“ spamätal sa rytier, „toto je môj skromný dom.“

„Vskutku skromný, ako vravíš,“ obzrela sa žena na okolo, no našťastie ma nezbadala. Pravé líce jej zdobilo drobné znamienko. Jej nos sa mi zdal smiešne maličký, ako keby si ho požičala od Gabrielle.

„Pierre, ukáž prosím kočišovi, kde zastaviť voz,“ poprosil ho sir Frederik.

„To nebude treba, kamarát,“ vysvetlil sir Gérard, „ja idem otočkou preč.“ Sir Frederik vyzeral prekvapene.

„No nediv sa,“ mykol Gérard plecami, „sám lord de Saint-Marque si ma vyžiadal na svojom panstve. Ty najlepšie vieš, že lordovi sa pozvanie neodmieta.“ Frederikovi vletela vločka do oka, pretrel si obe teda rukou.

„Nič sa neboj, Fredúšik,“ pohladila ho slečna Mirabella, „my sa tu spolu zabavíme. Tak poď, ukážeš mi naše nové hniezdočko.“

Počkala som, kým koč odtiahne a ostatní vojdú dovnútra. S vedrom naplneným vodou som po vlastných stopách v snehu prišla k oknu. Sir Frederik zavesil slečne Mirabelle kabátik a ukazoval jej hlavnú halu. Vyzerala uzrozumená s rozpoložením domu. Sir Frederik ukázal smerom na izby služobníctva. Ona len ohrnula nos a podala mu ruku, aby ju previedol po poschodí.

Potichu som sa s vedrom prešuchla do kuchyne, kde už v napätí čakala Anna.

„Ach, to si len ty, Fedareka,“ uľavilo sa jej.

„Nesiem vodu,“ položila som kýbeľ na pult.

„Vlej to do hrnca,“ ukázala na kovovú nádobu a opatrnými krokmi sa vrátila k odchýleným dverám.

„Nebude ti návšteva frflať, že sa namiesto varenia zaoberáš špehovaním?“ podpichla som ju.

„Nemudruj Fedareka,“ mávla rukou, „radšej sa pod' pozrieť!“

Nakukla som povedľa nej. Hore práve sir Frederik vychádzal z host'ovskej izby, obchádzajúc Pierra, ktorý tam rýchlim krokom trielil. Z izby vychádzalo mierne vzlykanie patriace Marianne.

„Povedz, Fredúšik,“ pohladila sirovi Frederikovi Mirabella de Áines pravú ruku, „nemáte doma ani jeden baldachýn?“

„Máme nízke stropy,“ opáčil rytier nezaujato, „ale nemusela si na Mariannu tak... vyskočiť.“

„Veď na služobníctvo musíš byť rázny, Fredúšik,“ odvrkla Mirabella, „inak zlenivie a začne sa pofľakovať. Ja som to predsa nemyslela zle. To úbohé sedliacke dievča možno ani nešípi, čo to je baldachýn.“

„Čo je za týmito dvermi, Fredúšik?“ otočila sa Mirabella na detskú izbu. Sir Frederik zbledol.

„Detská izba,“ zdôraznil. Slečna Mirabella sa na viac nepýtala. Sama siahla po kľúčke a nanominovala sa do miestnosti. Keby som tak mohla, vybehla by som a za golier ju vyrazila. Ráno prišli na Victora bolesti bruška a Gabrielle

z toho bola celá nešťastná. Trikrát za hodinu som ho musela prebaľovať a keď konečne zaspinkal, ustalo to.

To, že sa k deťom priblížila som spoznala hneď, ako sa ozval ich plač. Obidve boli rázom zobudené. Trhlo to so mnou a chcela som odsunúť Annu bokom, že to tej primadone vytmavím. Budit' moje deti... ja jej...

„Fedareka, čo robíš?“ striasla sa kuchárka.

„Victor a Gabrielle,“ rozšírili sa mi oči a stúpil mi hlas, „len tak si tam nakráča a bezostyšne ich budí. Nevie, či sir Frederik osprostel, ale ja jej to nedovolím!“

„Fedareka, upokoj sa,“ položila mi dlaň na plece, „rozumiem ti dobre, dievka moja. Ale on je ich otec a ona im čochvíľa bude macocha.“

„Ja do toho vari nemám čo povedať?“ zahromžila som.

„Máš čo povedať, Fedareka,“ súhlasila Anna, „no čomu by si tým pomohla? Ja tiež nesúhlasím s milost'pánovým výberom, ale slovo pána domu je slovo pána domu.“

„Ako môžeš byť takáto?“ nechápala som, „Veď si im skoro ako stará mater!“

„A ty si im ako vlastná, Fedareka,“ povzdychla si Anna, „preto sa nenechaj od nich oddeliť pre hlúpu zlosť. Budú ťa potrebovať.“

„Ale nebudem tu mať ďalej miesta,“ odmietla som, „deti patria jednej žene a ja sa nebudem stavať do kríža s jeho manželkou.“

Anna rozložila oheň v piecke, popritom nič nepovedala. Od schodov začali prichádzať zvuky doleidúcich krokov.

„Fedareka,“ oslovila ma Anna.

„Nič nehovor, Anna, nebudem tu zavádzať,“ skočila som jej do reči, „ako na Nový rok, tak po celý rok, hovorí sa? Dobré. Kým odbijú hodiny poľnocy, budem preč.“

„Fedareka...“ ozvala sa Anna znova, ale ja som bez slova zaliezla do pivnice.

V kuchyni sa objavil sir Frederik so svojou nastávajúcou a ja som po tme načúvala za dverami.

„Tak a toto je kuchyňa,“ usadil sa na svoje miesto, „moju kuchárku isto poznáš.“

„Samozrejme,“ úlisne vypustila Mirabella, „Bernadetka, pravda?“

„Tesne vedľa,“ riekla Anna, „Bernadeta je mojou sestrou, ja sa volám Anna, slečna de Áines.“

„Pravdaže, tetka Bernadetka sa stále hrabe v mastičkách. A ty, Anička, z kuchyne si na staré kolená nevyšla?“

„Tam som, kde mi je najlepšie a kde ma treba,“ odpovedala Anna sucho.

„Múdre slová, Anička,“ posadila sa slečna Mirabella za stôl, pravdepodobne nepríjemne blízko sira Frederika, „na kuchárku.“ Cítila som, ako tuho Anna musela zatnúť zuby, zatiaľ čo Mirabella ani poriadne neregistrovala, že ju mohla uraziť.

„Povedz mi, Fredúšik,“ oslovila rytiera, „Gérard spomínal, že k deťom máš akúsi dojku.“

„Zohnal som im pestúnku,“ prisvedčil sir Frederik.

„Tak kde ju máš?“ vyzvedala, „Nemala by byť pri deťoch?“

„Fedareka okrem detí pomáha aj na dvore a v kuchyni,“ doplnil ju rytier

„Možno by sa mala viac sústrediť na deti, neboli by potom také podráždené,“ jedovato vyštekla.

„Mrcha,“ precedila som pomedzi zuby.

„Anna, prosím ťa, nevidela si dnes Fedareku?“ spýtal sa sir Frederik. Jeho náhly záujem ma prekvapil.

„Nuž,“ zamyslela sa kuchárka, „tak vám poviem, milosťpán, zrejme dolu do dediny išla.“

„A nevieš takto, kedy sa vráti?“ pokračoval rytier.

„Neviem. Zrejme dost času vám chce dať, milosťpán,“ zamrmlala Anna.

Frederik zhlboka vydýchol.

„Času na čo, Fredúšik?“ nedala mu Mirabella pokoja. Neočakávala som, že sir Frederik vyjde s pravdou von.

„Vieš, Mirabella,“ začal rytier, „Fedareka, pestúnka Victora a Gabrielle, si k nim vytvorila veľmi blízky vzťah. Zrejme sa obáva, že bude teraz prebytočná.“

„Nezmysel, Fredúšik,“ vysmiala sa Mirabella samotnej predstave, „ja som na vymieňanie plienok nikdy nebola. Keď sa tu ukáže, rada jej poviem, že sa o svoje teplé miestečko nemusí báť.“

„Nechutné,“ pomyslela som si, „keď si už mám brat' otca dvoch detí, beriem si ho aj s deťmi. Tie k nemu predsa patria.“

Do kuchyne vkročil Pierre.

„Pierre, môžeš zavolať Mariannu?“ poprosila ho Anna, „Bude sa podávať čaj, treba naservírovať šálky.“

„J-j-ja t-to urobím,“ ponúkol sa hajdúch, „M-M-Marianna ch-ch-chce byť ch-chvíľu sama.“

„Pôjdeme, Fredúšik?“ postavila sa Mirabella od stola. Rytier ju poslušne nasledoval do obývačky, v závese s Pierrom nesúcim tácku.

Vyšla som z pivnice. Za tú chvíľu tam ma začali oziabat' lakte.

„To je...“ zasipela som popri tom, ako som si ich trela rukami.

„Šetri slová, Fedareka,“ postavila kuchárka vodu na čaj, „radšej vysyp, o čom si to vravela.“

„Anna,“ sadla som si na miesto, ktoré ostalo po Mirabelle prázdne, „musím odísť. Nebudem sa vládať na toto pozerat' každý deň. Victor a Gabrielle, pod jednou strechou s tou bosorkou!“

„A preto chceš odísť?“ sprísnela kuchárka, „Tak myslíš, že im ľahšie bez teba bude?“

Stíchla som. Anna mala pravdu, nemôžem s ňou deti nechať, ale nemôžem tu ani ostať. Myslím si, že sir Gérard jej o mne nepovedal všetko. Azda sa márne nazdával, že sa sir Frederik dovtípi a „pochlapí“. Vyraziť ma na chodník, aby som jeho drahej sestričke nešpatila v pohľade. Majú to v rodine, chýry boli pravda.

„Fedareka, rozprávaš sa so mnou ešte?“ nervózne Anna rozhadzovala rukami.

„Zabalíš mi niečo na cestu?“ poprosila som ju skromne, „Aspoň chlieb, Anička.“

„Prosím ťa, dievka moja, kam chceš ty teraz ísť?“ prežehnala sa kuchárka, „Snehu je po kolená, ďaleko nedôjdeš.“

„Nedokážem sa im dlhšie vyhýbať...“ hlesla som.

„Im?“ zneistela Anna.

„Anna, musím ti niečo povedať,“ posmutnela som, pretože pravda občas bolieva. Doteraz som ňou nikoho na panstve nezaťažovala a keď sa spoločne špekulovalo o pôvode rytierovej zlej nálady, krčila som ramená.

„Čo také, Fedareka?“ prisadla si Anna ku mne, „Modlím sa, že dôvod, bo inak nepochopím, čo do teba vošlo za myšlienky.“

„Pamätáš si, ako ste mi vtedy v lete robili spoločnosť, keď sme sa Frederikom chystali šermovať?“

„Spomínam, spomínam,“ pretrela si kuchárka bradu.

„V ten deň podvečer mi sir Frederik podaroval zlatý náhrdelník s jantárom a postavil ma pred zrkadlo, nech sa pozriem.“

„Fedareka, nechceš azda povedať...“

„Chcem, Anna, chcem,“ klesla som na duchu, „povedal mi, že mi pristane, a že mi padne k očiam. A než som sa nazdala, pobožkal mi líce.“

Anna stuhla.

„Krátko potom som ukryla ten šperk u seba v izbe,“ priznala som, „nechcem ho zobrať so sebou, tak ho potom daj Marianne alebo ho vráť sirovi Frederikovi. Poviem ti, pod ktorou je knihou...“

„Dočkaj, Fedareka, dočkaj,“ zdvihla Anna zamyslene ukazovák, „milosťpán ťa pobožkal?“

„Áno,“ prikývla som.

„Sám od seba?“ ubezpečovala sa.

„Veď ti to hovorím!“ zdvihla som na ňu hlas. Kuchárka sa mierne pousmiala. „Príde ti to smiešne, Anna?“ rozčuľoval ma jej rázom veselý výraz.

„A potom, čo ťa pobožkal, potom sa začal správať takto?“ ukázala smerom na obývačku.

„Presne,“ súhlasila som, „práve vtedy za ním prišiel sir Gérard. Nechal ma tam len tak stáť pred zrkadlom a viac o tom neprehovoril.“

„Fedareka,“ narovнала si Anna chrbát, „čo ti vždy hovorím? Nebuď hlúpa...“

„...nepristane ti to,“ doplnila som ju.

„Tak, tak, dievča,“ oprášila si Anna ruky, „veď ty predsa len s odchodom počkaj.“

„Kam tým mieriš, Anička?“ povedala som, pretože moje rozhodnutie som považovala za konečné.

„Prv, než sa poberieš, povedz milost'pánovi, že ideš,“ dokončila Anna.

Kanvica s vodou zapískala. Povedať mu to... heh. Tomu som sa chcela vyhnúť. Pokiaľ bude maskovať radosť z môjho odchodu rovnako dobre, ako poníženie, ktoré už zo mňa má, ničomu to neublíži. Musím len počkať. Nepobúrim domácnosť v posledný deň roka. Počkám tu alebo aj v pivnici a než svitne, budem preč.

Pripili si na nový rok šumivým vínom. Anna nezabudla poznamenať, že na ďalší praobyčajný rok to bude škoda, no slečna Mirabella trvala na tom, že musia zapíť viac. Anna večer trávila polovičato – s nimi v hale a keď odbehla do kuchyne, snažila sa mi prihovoriť. Zbadala, že to nemá cenu, pretože som bola zamyslená a v strehu, keby si Mirabella zaumienila vrátiť sa do kuchyne.

Marianna vraj pri nich bola, ale bez nálady a mĺkva, podobne ako Pierre. Rozveselili ju však deti, na ktoré dnes namiesto mňa dávala pozor, takže sa odhodlala prísť. Anna si popri varení upíjala z fľašky, ktorú mala ukrytú v poličke. Doteraz som to o nej nevedela. Vraj dorovnáva hladinu, aby sa dokázala baviť s „urodzenou dámou“. Krátko po polnoci Mirabella de Áines zazívala na celý dom. To znamenalo, že každý živý tvor na okolí musí bezpodmienečne zaliezť do postele, aby si ona mohla zdriemnuť do krásy. Anna mi zaželala dobrú noc a veľa zdravia v novom roku. Vraj, ak sa predsa len rozhodnem odísť, vysvetlí to ostatným.

Vyčkala som, kým sa na prízemí zhasne a dvere na chodbe sa pozatvárajú. Sir Frederik bol zrejme skontrolovať svoje deti, jeho izba totiž ostala otvorená a bez svetla. Vošla som dnu a prekvapilo ma zrkadlo, ktoré sir Frederik nemal za štyri mesiace čas odpratať. Vreco s vecami na cestu ma čakalo za dverami pivnice, na prvom schode. Tu som stála len v tom, čo som mala na sebe – šaty a topánky, ktoré mi venovali.

„Hlavne stručne, Fedareka,“ hovorila som sama pre seba, „poviem, čo sa patrí a pôjdem.“

Svetlo sviečky skromne osvietilo rytierovu spáľňu.

„Fedareka,“ prekvapene za sebou zavrel dvere a položil sviecu na stolík, „kde si bola celý deň?“

„Frederik... pán de Vertu,“ opravila som sa, „potrebujem s Vami hovoriť.“

„Vyhybal som sa tomu pridlho, však?“ naklonil rytier hlavu. „Tak hovor, Fedareka,“ usadil sa na posteľ, „zaslúžim si to.“

„Moment,“ zarazila som sa, „čo si zaslúžite?“

„Už mi ani nepovieš menom,“ zazúfal, „odpovedajúci odpor.“

„Chcem Vám povedať, že odchádzam,“ vyriekla som. Sirom Frederikom to myklo, roztvoril doširoka oči, ale potom opäť sklopil tvár.

„Ja viem, že som sa zachoval nepekne,“ snažil sa nájsť správne slová pre svoje ospravedlnenie, „využiť ťa takým spôsobom bola chyba. Nezachoval som sa ako rytier a už vôbec nie ako chlap.“

„Čo tým chcete povedať,“ obrátila som sa k nemu.

„Ja toto nezvládnem, Fedareka,“ priložil si ruky k hlave a vstal, „viem, nemal som to urobiť. Nemal som ťa pobožkať. Dobre viem, že mi na to nič

nedávalo právo. Ale prosím, vezmi do úvahy Victora a Gabrielle. Prirástli k tebe a ty k nim, si im ako vlastná...“

„Sám to hovoríš!“ zamračila som sa, „Nemal si to robiť. Teraz odchádzam ja. Vo dvojici vám tu bude lepšie.“ Zvrkla som sa na päte, no sir Frederik ma chytil za zápästie a otočil ma naspäť.

„O čo ti ide, Frederik?“ vyhrkla som naňho už unavená celou situáciou.

„Musím to vedieť, Fedareka,“ nástojil rytier, „čím som ťa tak rozhneval? Bol to len bozk?“

„Nerozhneval ma bozk, Frederik,“ vyvrátila som mu jeho tvrdenie, „ale to, že si so mnou viac neprehovoril. Ten bozk... ten bol krásny, potešil ma a zahrial. Lenže niečo také oblude nenáleží. Pozornosť rytiera, na tú majú nárok urodzené panny.“

Oči rytiera zahrali živou farbou, ktorá odrážala žlté svetlo naokolo. Dych mu na okamih vypadol a vrátil sa veľmi rozladený. Povolil zovretie na zápästí a obe ruky presunul na môj chrbát.

„Frederik, čo...?“ Priložil mi prst na ústa.

„Už nikdy v živote ma nenechaj myslieť si, že sa na mňa hneváš, Fedareka,“ vyriekol rytier s úľavou, „sľúbiš mi to?“ Prikývla som. „Fedareka...“

„Frederik, počkaj, čaká na teba predsa Mirabella,“ položila som mu ruku na hrudník. Frederik potriasol tvárou:

„Ale mňa s ňou nič nečaká.“

Vystretie mojej pravice sa uvoľnilo a pripustila som rytiera k sebe. Teraz nemal ani naleštenú prilbu, ostrý meč a ani koňa, na ktorého by ma vysadil. Nad hornou perou sa ma dotýkali jeho fúzy, upravené ako vždy. Zavadil o moje rezáky. Ucítil ich na rte a pritiahol si ma ešte pevnejšie. Prsia sa mi tlačili o jeho

hrudník a on si presunul ruky na môj pás, zatiaľ čo ja som mu ich obmotala okolo krku. O pár centimetrov odtiahol tvár a oslovil ma zatiaľ asi najsladšie:

„Fedareka, kvietik môj, si taká krásna, že nenachádzam slov.“

„Nebudeš ich potrebovať, Frederik,“ pohladila som ho po tvári, „už si povedal, čo bolo treba.“

Otočila som sa a pritisla sa k nemu bokmi. Gombík po gombíku som si rozopínala šaty a Frederik ma neprestával bozkávať na tvári, na krku. Každý kúsok tela, ktorý som mu odkryla, pobožkal – plece, rameno, dľaň... Vyzliekla som sa zo šiat a Frederik ostal ohúrený, že ani netrafil viazanie na svojej košeli. Pomohla som mu ju zložiť. Ledajako ju pohodil bokom a láskavo mi znova fúzmi štekľil krk. Ja som mu medzi tým naslepo rozopla opasok. Pevne ma uchytil a preložil ma na posteľ.

Prikryl ma, nadvihol perinu a potom vliezol pod ňu.

„Och, Frederik,“ zastonala som, „Frederik!“ Vytiahol hlavu z môjho lona a sústavnou cestičkou bozkov ju dopravil na môj hrudník. Tvárou dole tam ostal ležať. Pritiahla som si ruky na jeho temeno a nadvihla ho zozadu. V tvári sa mu držal neopísateľne radostný výraz. Znovu zaboril úsmev do mojich prs, ale bola som si istá, že oň neprišiel. Bozkom sa rozlúčil aj s nimi a bol opäť tvárou v tvár mne.

„Tu si aj tak najkrajšia,“ zašepkal.

* * *

Sladké myšlienky ma celkom opojili. Nech moje údy, ktoré po tom túžia, robia čo chcú, srdcom a hlavou sa pokúšam ostať pričetný. Akonáhle som ju zobral do náručia, viem, že ju viac nechcem pustiť. Hovorím si, čo som to

spravil, ako som mohol by taký sprostý, že som ju dokázal prehliadnuť. Ale na tom už nezáleží. Fedareka, môj čiernovlasý kvietik, aká si sladká, keď cítim tvoje pery. Ak aj za mňa hovorí prírodný pud, som rád, že ho venujem tebe.

Neostal čas priložiť v izbe oheň, ale my sa radi zahrejeme spoločne. Fedareka, ty si ma vyviedla z mojej úzkosti, zachránila si moje deti a nechcela si za to nič. Preto ti teraz dávam všetko. Úvahy nad minulosťou nie sú naďalej na mieste. Zopakujem to a poviem to rád: „Lúbim ťa, Fedareka! Ani nevieš ako!“ Ty ma držíš za ruku a vášnivo mi odpúšťaš. Rozumieš mi, preto dokážeš opätovať moje city.

A teraz chabnem a ty ma neopúšťaš. Sviečka dávno zhasla pohybom našich tiel, ale ty ma vidíš i po tme a ja sa na teba neprestanem usmievať. Mám sa predsa prečo radovať. Układám sa vedľa teba a ty sa tisneš ku mne. Vychádza z teba ženský pôvab, ale aj sila. Dokážem sa o teba zaprieť rovnako, ako sa ty opieraš o mňa. Navzájom si prechádzame po pokožke a prisaháme si, že k sebe budeme vždy úprimní. Vernosť ti prisahať nemusím. Nevieť si predstaviť na tvojom mieste kohokoľvek iného.

Obraciame sa a ja ťa vysádzam na mňa. Nie som možno Herkules, ale spadnúť ťa nenechám. Držím ťa pevne dľaň v dlani a ty si rozkošou očarovaná. Uvoľňuješ sa a zdvíhaš ruky nad telo, ja ťa stláčam na hrudi a vidím, koľká sila v tebe je. Nechápem, ako som tak dlho dokázal bez teba vydržať, Fedareka. Rozprávam si možno sám pre seba, ale ty premýšľaš o tom istom, ako si to doteraz vždy robila.

Uprostred božského začujem vŕzganie, ktoré neodpovedá nášmu rytmu. Z chodby začína prenikať svetlo a cez prah ide noha.

„Fredúšik, už spíš?“ otáča sa k posteli Mirabella. Fedareka si všimne môj výraz, obráti bradu a čelí zdesenému obličaju sestry môjho kamaráta. Nestíham nič vysvetliť, Fedareka tiež nevládze. Mirabella zachrapčala, zbledla a vytreštila oči. Podlaha zapraskala, keď na ňu dopadla. A viacej sa nezdvihla.

Kapitola 11

„Orkská „spoločnosť“ nepozná nič ako „prezumpcia nevinny“. Svoje spory rieši výhradne na ostrí sekery a meča. Prekvapivo, vzhľadom na popudlivú povahu tohto zvierata, je prapodivné, že sa týmto spôsobom doposiaľ nevykántrilo navzájom.“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 89

Frederik ani ja sme v noci už oka nezažmúрили. Nadránom sa zobral, osedlal koňa a ponáhlal sa na dvor lorda de Saint-Marque, nechávajúc ma opäť samú v jeho izbe. Tentokrát som si však nepripadala odhodená, nie po včerajšku. Telo slečny Mirabelly sme krátko po tej nešťastnej udalosti zanesli do jej izby a dôstojne ho položili na posteľ. Nech bola akokoľvek protivná, neželala som jej takúto smrť. A Frederik tiež nie.

Možno zo zvyku, možno z ozajstnej ľúlosti, uronil nad ňou niekoľko slz. Pritúlil sa ku mne a nechcel nič, len aby som ostala s ním. Celú noc. Tíšiť dospelého muža bolo v niečom odlišné od utešovania detí, ale rovnako dôležité. Zaspomínal si na časy svojho detstva, keď spolu s Gérardom vyrastali a hrávali sa striedavo na oboch ich panstvách. Mirabella, vtedy ešte malé dievčatko s vrkôčikmi, za nimi chodievala, odkedy sa naučila chodiť. Bola vraj nástojčivá, ale ako dieťa nebol taký náročný na výber dobrej spoločnosti.

Frederik sa so sirom Gérardom vrátil až na druhý deň. Medzitým sa ostatní pochopiteľne pýtali. Pierre zašiel po farára a Bernadetu a ako to býva, vybral sa s nimi aj richtár Vernier.

„Úbohé dieťa,“ dvakrát sa prežehnal otec Camille hneď, ako Mirabellu zbadal. Bernadeta ju s mojím zvoľením prešla od hlavy k päte, ale napriek mojím nádejam nenašla inú príčinu skonu.

„Zmiluj sa nad jej dušou, všemohúci Bože,“ spojil otec Camille ruky, „Bernadeta, povedz, čo stojí za jej nešťastným koncom?“ Bernadeta sa zodvihla od tela slečny Mirabelly a po letmom pohľade na mňa skonštatovala:

„Nedá sa presne povedať, otče. Zdá sa, že nič ju neudrelo a ani známky choroby nejaví.“

„Príde si po ňu jej ctený brat?“ opýtal sa kňaz.

„Príde,“ prikývla som, „Frederik po neho išiel na dvor lorda de Saint-Marque.“ Otec Camille zostal zaskočený.

„Azda myslíte milost'pána de Vertu, pravda?“ Domácnosť nebola mojím oslovením zaskočená, ale ešte som nemala čas povedať im o nás dvoch. Navyše, nechcem to rozoberať pred farárom.

„To viete, otče,“ vložil sa do vecí Vernier, snažiaci sa vyžarovať sebaistotou, „milost'pán mi hovoril, že druhu slečny opatrovateľky tak jazyk narástol, že nevedia používať vykánia a titulu. Teda, tak som to ja pochopil.“

„Budiš,“ odvetil kňaz, „azda sir de Áines príde dostatočne rýchlo. Inak ju bude treba dať do chladu.“

„N-n-nič sa n-nebojte, otče,“ snažil sa ho Pierre ukl'udniť, „v-ved' je z-zima.“

„Nechaj si tie nevhodné žarty, chlapče,“ vyhrešil ho farár, „opatrujte sa, ľudia Boží!“

Otec Camille sa pobral z domu a všetky oči sa teraz upierali na mňa. Našťastie Frederik slečne Mirabelle tie jej včera zatvoril, pretože tie by ma

prebodávali aj po smrti. Nemôžem sa oprostíť od viny, ale necítim sa byť vinná krutým zločinom. I tak som nevedela, čo a ako im vysvetliť.

„Podme radšej do kuchyne,“ rozhodla Anna, „s plným žalúdkom sa lepšie rozpráva.“ Pekné gesto od nej. Nasilu som do seba natlačila chlieb s masťou, podobne ako ostatní.

S rečou začala Bernadeta:

„Ako som vravela – žiadne náznaky zranenia či choroby. Čo ju zabilo – to muselo silné byť. Podľa všetkého ju to zhodilo z nôh a už sa nepostavila.“

„Bola som pri tom,“ sklonila som hlavu, „viem, čo ju zabilo.“ Anna, ktorá ma včera za Frederikom poslala, mohla myslieť trochu v predstihu. Vzhľadom na to, že sa ráno takmer potkla na vreci s vecami na cestu, tušila, že sme sa s Frederikom uzmierili. Ako, to už ponechávala na svojej predstavivosti.

„Tak nám to povedz, Fedareka,“ prosila Marianna, „nehanbi sa. Nie je hriech vidieť človeka umierať.“ To hriech nie je, pravda.

„Viete,“ začala som pomaly, „keď prišla Mirabella sem, necítla som sa dobre. Nepáčilo sa mi, ako sa správa k vám a k deťom. Ale vo sne by mi nenapadlo, že to dopadne takto.“

„Fedareka, nemusíš to vravieť, pokiaľ nevládzeš,“ priložila mi Anna ruku na plece.

„To je v poriadku, Anička,“ opätovala som jej prívetivý úsmev, „máte právo to počuť. Včera som si zaumienila, že vás opustím – so slečnou de Áines pod jednou strechou by to pre mňa bolo peklo na zemi. Anna ma presvedčila, aby som neodchádzala bez rozlúčenia s Frederikom.“ Marianna zaujato prikyvovala. „Prišla som po polnoci k nemu do spálne,“ pokračovala som, „povedala som mu, že chcem odísť, že tu pre mňa nebude miesto.“

„A čo on na to, Fedareka?“ spýtala sa Bernadeta.

Och, čo on na to, Bernadeta! Ťažko to opísať jednou vetou, ale nehodí sa to teraz rozmazávať.

„Názor sira Frederika bol odlišný,“ pousmiala som sa, „nechcel ma nechať ísť. Popravde, nechcel ma ani pustiť. Takže...“ Nastalo ticho. Ticho, ktoré vzápätí prerušila Marianna svojím natešeným zvyšknutím.

„Fedareka!“ priskočila ku mne a začala ma stísať, „ja som to vedela! Hovorila som to Pierrovi, že medzi tebou a pánom Frederikom niečo bude. Tie zamilované pohľady, ktoré ti dával, tie sa dali krájať!“

„Som rada, že to vnímaš takto, Marianna,“ pritúlila som si ju, „a čo vy?“

„Vidíš, Fedareka, vravela som ti,“ uznanlivo prikyvovala kuchárka, „nič sa neje také horúce, ako sa podáva. S milosťpánom vždy bola rozumná reč.“ Bernadeta tiež prejavila radosť, no ostávala si vedomá následkov.

„Ako to poviete drobcom, Fedareka?“ naliehala Marianna, „A kedy sa budete brať?“

„O tom sme nemali čas premýšľať, Marianna,“ odpovedala som jej priateľsky, „dovtedy musíme ešte patrične naložiť s telom slečny Mirabelly.“

* * *

Gérarda som dlho, ak vôbec niekedy, nevidel plakať. Teraz je však namätko, a ani sa mu nečudujem. Prišiel o mladšiu sestru, ktorú sa každý správny brat svojím nepísaným sľubom zaprisaháva ochrániť. Sám nevie, koho má obviniť, takže to zatiaľ dáva za vinu sebe, že uprednostnil panskú zábavu pred vlastnou krvou. Nepomohol by mu zrejme argument, že Mirabella by na jeho mieste urobila to isté.

„Mirabellka, sestrička,“ nesie sa jeho nárek na chodbu, pretože dvere do hosťovskej izby ostali otvorené, „čím si si to zaslúžila? Nežnejšiu bytosť si už Pán zobrat' nemohol.“ Prichádza ku mne Fedareka, na tvári má sklesnutý výraz podobný môjmu. Pýta sa ma, ako na tom Gérard je. Objímam ju a vravím, že nedobre. Rodičov už nemá, zvyšok rodiny je spriaznený len cez mnoho kolien a s väčšinou z nich Gérard nie je v kontakte, opomenúc jeho vzdialeného bratranca Arnauda, ktorý je však ťažko na zastihnutie.

„Ktovie, či sa dostaví na pohreb,“ premýšľa Fedareka nahlas.

„Ktovie, či pozve mňa,“ odpovedám jej.

„Chceš mu to povedať, Frederik?“ pýta sa ma pokojne, asi predpokladá, že nechám pravde prichod.

„Musím,“ pritakávam, „má právo to vedieť.“ Fedareka mi prechádza dlaňou po vyčerpanej tvári.

„Rozumiem,“ potichu súhlasí.

„Radšej počkaj bokom,“ prosím ju, „vieš, že Gérard dokáže byť výbušný.“

„To ani omylom, Frederik,“ díva sa mi uprene do očí, „mám na tom svoj podiel viny. A keby som sa schovala, ako ho tak presvedčíš, že sa za mňa nehanbíš?“

„Hmm, ten dojem by som si neželal vyvolať, Fedareka,“ uznávam, „pod' teda.“

Vstupujeme do izby k smútiacemu Gérardovi.

„Ach, Frederik, kamarát,“ vstáva z pokľaknutia a otáča sa ku mne. Všimne si Fedareku stojacu za mnou a zamračí sa, no len krátko. „Pozri sa dobre, orkyňa,“ nadvihuje studenú ruku slečny Mirabelly, „toto nežné stvorenie...“ Nedokáže ani dokončiť urážku.

„Gérard,“ potľapkávam ho po chrbte.

„Frederik,“ vzdychá, „vďaka, že si prišiel ihneď a že si mi to oznámil práve ty. Cením si to, kamarát.“

„Gérard, musím ti niečo povedať – ohľadom Mirabelly.“

„Nech sa páči, kamarát,“ pripúšťa ma Gérard k nej, „chceš sa s ňou rozlúčiť?“

„Nie, Gérard,“ zdvorilo odmietam.

„Tak potom ju môžu chlapi odniesť,“ vychádza Gérard na chodbu a volá sluhov, ktorých so sebou zobral, aby telo jeho sestry naložili a odviezli domov. Nechávame ich prejsť. Nevšímajú si ani mňa, ani Fedareku, len robia svoju prácu.

„Gérard,“ oslovujem ho znova, keď sa za chlapmi zatvorí vchodové dvere.

„Kedy zomrela, Frederik?“ prerušuje ma, „Bolo to už na Nový rok?“

„Bolo,“ pripúšťa, „o polnoci som si s ňou pripil.“

„Vytiahol si dobré víno, kamarát?“ pýta sa Gérard.

„To najlepšie – šumivé,“ vravím.

„Ach,“ vzdychá smútiaci muž znovu, „zbožňovala dobré víno a vybrané jedlá. A pritom bola vždy taká drobná.“

„Gérard...“

„Aké boli jej posledné slová, Frederik?“ pýta sa zrazu, „Dopraj mi útechu, ak vieš ako.“

„Bol som pri tom, Gérard,“ skláňam potupne hlavu, pretože sa neviem zbaviť zodpovednosti, „prišla za mnou a opýtala sa ma: Fredúšik, už spíš?“

„Mala ťa naozaj rada, Frederik,“ prikyvuje Gérard, „hovorila ti Fredúšik, vždycky. Mne to prišlo trochu zvláštne, ale jej sa to zrejme páčilo.“ Ako Gérard

preosieva cez ústa ďalšie slová, ktoré mu na jazyku postupne dochádzajú, uvedomuje si chýbajúcu diery v príbehu.

„Frederik,“ obočie mu klesá s každou slabikou, „čo bolo potom? Nechceš mi snád' tvrdiť, že sa pošmykla na podlahe.“

„Prišla do mojej spálne,“ vysvetľujem a Fedareke rumenec obchádza tvár, „zvyčajne sa nezamykám, pre prípad, že by ma niekto zo služobníctva potreboval.“

„Čo tam videla, Frederik? Toho medveďa si zo schodov nepresunul do spálne!“ Gérard už priam zúri. „Je to moja sestra!“ zvrieskne a zaženie sa rapierom, nezasahujúc nič než vzduch. Fedareka sa inštinktívne prikrčí a pritisne sa ku mne. Cítim na krku, ako prudko dýcha a srdce jej ide vystreliť z hrudi.

„Bola to tvoja sestra, Gérard,“ hladím Fedarekine uhľočiernie vlasy.

Tri bodky. Tak by sa dal opísať Gérardov výraz. Tá neutrálna tvár sa však dlho neudrží.

„Zabil si mi sestru, Frederik de Vertu,“ spína Gérard päste, „namiesto nej si si vybral zelenú obludu!“

„Výber nie je len vec vôle, Gérard,“ snažím sa mu dohovoriť. Zastavuje sa meter od nás a pohrdavo na mňa hľadí. Roky, ktoré sme spolu strávili, preňho rázom nič neznamenajú. Brat v zbrani nie je bližšie než pokrvná sestra.

„Vieš, čo si, Frederik?“ trasú sa mu oči, „pes! Ten, čo so psom líha, nemôže byť od psa viacej!“

„Gérard, počúvaj ma,“ snažím sa nadviazať rozhovor.

„Nie, ty mňa počúvaj, Frederik,“ zdvíha Gérard prst a nasádza si rukavicu, „príde ťa to draho. Teba, aj túto hárajúcu suku!“ Chcem Gérarda ešte osloviť,

ale Fedareka zatína prsty do môjho chrbta a ja musím zaťat' zuby, aby som nevykríkol.

„Uvidíš!“ odchádza po schodisku, „nezostane ti nič! Prídeš o hlavu, rozumieš? Ty aj tá tvoja obluda ste mŕtvi, hovorím mŕtvi!“

V dome ostalo ticho. Počujem len Fedarekino dychčanie.

„Fedareka,“ pozerám sa jej do tváre a ostávam prekvapený. Jantárové oči sa jej zúžili, pripomína šelmu na love. „Si v poriadku, Fedareka?“ nadvihujem jej rukou bradu.

„Neviem to popísať, Frederik,“ plače, „toto sa so mnou deje, keď mám chuť niekomu skočiť po krku. Lenže ja nechcem! Nemôžem sa toho zbaviť!“ Je to podivné. Vidím jej anjelské rysy tváre pulzovať a ceriť zuby. Aké zmiešanie pocitov to mohlo vyvolať? Cítila sa ohrozená, ale bez chuti zabíjať?

Opatrne ju vediem po schodoch do kuchyne, kde narážame na Annu. Počula ten krik, ale vidí, že máme iné starosti. Beží do pivnice a prináša Fedareke údenú klobásu.

„Si si istá, Anna?“

„Celkom,“ potvrdzuje kuchárka, „už to tu raz bolo, teda, niečo také.“ Fedareka jej ďakuje a zahryzuje sa do mäsa. Klobása nie je štiplavá, a hoci sa jej dych upokojuje a zrenice rozširujú, neprestáva slziť. Celú klobásu skonzumuje behom pár sekúnd, neostane po nej ani omrvinka. Potom pokladá hlavu na stôl a vyhába sa môjmu pohľadu.

Vyberám vreckovku a snažím sa jej otrieť slzy.

„Má pravdu,“ narieka, „minule som sa naňho takmer vrhla a iba ty si tomu zabránil. Teraz tiež. Ale čo nabadúce? Čo keď pri tom nebudeš, Frederik? Snažím sa, prisahám, snažím sa byť ľudskejšou, ale to nejde. Niečo ma núti.

Núti ma to bojovať a keď sa vzopriem, pripadáam si ťažko a zbytočne. Aj minule ma Anna utešovala, že to nič nie je, každý máme niečo, ale toto nie je normálne!“

„Fedareka,“ sadám si bližšie k nej, „nemôžeš za to, čo s tebou robí tvoja nátura. Snažíš sa s ňou bojovať a to ti je ku cti.“

„Možno, by som nemala...“ vzlyká.

„Deje sa toho príliš veľa, Fedareka,“ tíšim ju, „a myslím si, že sa ešte diat' bude. Ale nesmieme to nechať vyjsť navnivoč, súhlasíš?“

„Áno,“ utiera si tvár, „ďakujem, Frederik.“ Anna sa na nás spokojne díva.

„Och, Anna,“ hovorím.

„Netreba vysvetľovať, milosťpán,“ máva dľaňou, „Fedareka už nám povedala.“

* * *

„Vyzerá to, že Gérard neblafoval,“ nazrel Frederik cez okno. Do dvora tiahli dva vozy v sprievode štyroch ozbrojených jazdcov. Zastali pred vchodom. Vedúci z nich zoskočil z koňa. Ďalší dvaja ho chceli nasledovať, no dal im najavo, nech ostanú, kde sú. Frederik pristúpil k dverám a ja som sa postavila zaňho. Vojak zaklopal a Frederik bez váhania otvoril.

„Frederik,“ posmutnelo ho pozdravil jazdec.

„Zdravím, Martin,“ odvetil Frederik.

„Dobrý deň, slečna,“ nadvihol vojak Martin klobúk.

Pod trojcípou pokrývkou hlavy bol mladý muž, holobriadok, útly a vysoký, možno o niekoľko rokov mladší od Frederika.

„Predpokladám, že nejdeš na kus reči, Martin,“ povzdychol si Frederik.

„Žiaľ nejdem,“ ukázal vojak otvorenou dlaňou a my sme ho vpustili dovnútra. Gestom naznačil ostatným, nech čakajú.

„Posaď sa, Martin,“ ponúkol ho Frederik.

„Lepšie by bolo odbiť si to rýchlo,“ trval Martin na svojom, no jeho nasledovné slová pôsobili vyháňavo. „Máš to tu naozaj pekne zariadené,“ uznal vojak, hľadiac viac na svoje jazdecké čižmy, než na vnútro domu.

„Dlho si sa neukázal,“ riekol Frederik.

„Nemohol som, priateľu,“ smutne kloní Martin hlavu na bok, „vojenčina dáva zabrať a mater je chorá. Nemá každý rytier na ružiach ustlané, sám to dobre vieš.“

„Rozumiem ti,“ šúcha si Frederik nos. Vkladám mu ruku do dlane, hneď vyzerá veselšie.

„Prepáčte, že som sa nepredstavil, slečna,“ ukláňa sa a sníma klobúk, „sir Martin de Tisserand, k vašim službám.“

„Fedareka,“ prikyvujem.

„Nevyzeráš prekvapene,“ pokračuje Frederik mierne zvedavo.

„Mal by som, priateľu?“ otrčil sir Martin ramená, „Nie je to moja starosť. Ale počul som od sira Gérarda, nepriamo, ale... No, proste som sa jeho lordstvu ponúkol. Nenechá ťa predsa predviesť v putách bandov drábov.“

„Vezmem si kabát,“ zdvihol sa Frederik, „podť, Fedareka, nájdem nejaký aj pre teba.“

„Vieš, ako to chodí, Frederik,“ pripomína mu sir Martin, „toto je oficiálna návšteva a ty si obžalovaný.“

„Obžalovaný?“ prekvapene hľadá Frederik na sira Martina z tretieho schodu, „Z čoho nás vinia?“

„Z vraždy Mirabelly de Áines,“ vysvetlil sir Martin, „a len teba.“

„Fedareka,“ nežne mi Frederik prechádza prekvapenú tvár.

„To mi ani nenapadne, Frederik,“ odpovedala som mu rázne.

„Môžete sa posadiť na svedeckú lavicu,“ pripustil sir Martin, „ale pôjdete v druhom voze, s ostatnými svedkami.“ Takže zatiaľ čo Frederik pre mňa naruživo hľadal ten najteplejší kabát, pozháňala som osadenstvo panstva. Spoznali tvár sira Martina, ale keď videli zapriahnutie na ceste pred domom, nadobudli zlé tušenie. Vysvetlila som im, ako sa veci majú.

„Dievka moja, len dočkaj chvíľu!“ rozhodne sa napriamila Anna, „zbehnem po kabanicu a už ma berte aj do pekiel!“ Marianna bola podobného názoru. Pierre sa obliekol a zbehol dole do dediny, vedúc so sebou naspäť Bernadetu na postráženie Victora a Gabrielle. Vojaci vonku len hľadeli a premýšľali, kde toľkých svedkov napchajú, pretože s Bernadetou prišiel aj Vernier.

„Vášmu pánovi tatovi, milost'pán, sľúbil som mu, že dobre budem richtárovať,“ oprášil si huňu od snehu.

„Musíte si sadnúť na kozlík, ku kočišovi,“ ukázal sir Martin, „voz je už plný.“

„I vo vlečke pôjdem, keď bude treba,“ vydriapal sa Vernier hore, „aby som ja svojho pána v štiche nechal? To tak!“

„Čaká nás cesta na dvor jeho lordstva,“ zdvihol sir Martin ruku, keď znova pevne zvieral uzdu svojho koňa, „vpred!“

„Hijó!“ súčasne zazneli premrznuté a chrapľavé hlasy pohoničov. Sneh bol všade.

Bernadeta nám z verandy mávala a potom sa ukryla vo vnútri pred fujavicou. Ja, Pierre, Marianna a Anna, spolu v jednom voze.

„Azda nám dajú najest?“, narovнала si kuchárka šatku okolo hlavy, „nič som nestihla zabaliť.“ Marianna sedela s Pierrom naproti mne, podobne ako pri kuchynskom stole.

„Neboj sa, Fedareka, dobre bude,“ povzbudzovala ma Marianna, „spravodlivosť má pásku cez oči, všakže, Pierre?“

„I-i-isto,“ súhlasil hajdúch.

„Nemusiš sa o pána Frederika báť, je dosť výrečný,“ šúchala si Marianna premrznuté prsty, „a lord de Saint-Marque nie je hlupák.“

„Ako si si tým taká istá?“ odvetila som bez chuti.

„Je to predsa lord, no nie?“ hlesla Marianna.

„To nie je záruka múdrosti, dievča,“ vstúpila medzi nás Anna, „to znamená len a iba toľko, že sa dobre vedel narodiť.“ Úprimne sa bojím. Lord, ktorého spomínajú, vracajú sa mi naňho neprijemné spomienky. Sivá brada, vráskavé čelo – ten človek nepochybne chodí po svete už poriadne dlho. Možno toho videl viacej než ja alebo ktokoľvek iný vo voze, no nič to nepotvrďuje, tak ako vraví Anna.

Prešli sme cez nejaký hrbol. Dedina i panstvo sú dávno za nami. Vernier si kráti chvíľu debatou s kočišom, ktorý mu neochotne a stroho odpovedá. Krajina navôkol spí, nevníma nás. V tomto čase nás, myslím, ani nechce. Opieram si hlavu o stenu a dotiahla som si kožušinový kabát, ktorý mi Frederik dal. Jeho teplo pôsobí utišujúco. Na krku mi visí jantárový náhrdelník, tiež darček od neho. Pozrela som sa na Annu, vyzerajúcu von. Pomaly som zadriemala.

Frederika vyviedli z koča prvého, akonáhle sme zastali. Potom, keď zmizol vo dverách, prišli aj po nás. Jean, sluha lorda de Saint-Marque, inštruoval vojakov:

„Podľa želania Jeho lordstva postupujte so svedkami do siene v ľavom krídle.“ Sídlu lorda bolo od toho Frederikovho o poznanie väčšie. Bol to v podstate hrad, obohaný masívnym múrom z kamenných tehál. Na bokoch sien bolo vidieť stopy lešenia, ktoré ale zívalo prázdnotou. Marianna s Pierrom si išli vykrútiť krky, na Annu to taký dojem nerobilo.

Rýchlo nás presunuli dovnútra a zavreli za nami, aby z priestorov zbytočne neunikalo teplo. Vykurovať tento kolos, to musí každoročne vydať za celý les dreva. Okolité služobníctvo si nás patrične prezeralo, no len toľko, aby nezanedbávalo svoje povinnosti. Vo vnútri siene v ľavom krídle hradu bolo miesta azda pre pol stovky ľudí. Na protiľahlej strane vyzdvihnuté kreslo s pultom pre sudcu, po jeho boku svedecký stolec. Očakávalo sa, že záležitosť naberie skorého konca, preto sa na voľné miesta nahrnuli dvorania a tí, ktorým sa neušlo lavice pod zadok, ostali stáť.

V každom rohu stál jeden strážnik s halapartňou a pri stole, ku ktorému posadili Frederika, boli ďalší dvaja. Nás usadili bokom miestnosti, takže sme mohli vidieť do tváre z profilu sudcovi a výhľad sme mali na celú sieň. Oproti nám sa o stenu opierala podobná lavica, avšak prázdna. Rovnako ako tam bol stôl pre sira Gérarda. Ten sa tváril bezprostredne mrzuto, ale istotne dúfal v zadosťučinenie.

„Povstaňte!“ vyzval všetkých hlásnik, „Prichádza jeho lordstvo, lord Alexander Victor de Saint-Marque!“ Zo zadnej miestnosti vošiel vzpriamený lord. Vážnejší, než naposledy, ale ťažšie vážiteľný. Popolavú hlavu prikryl parochňou z bielych valčekov a obliekol si čierny talár. Vari lord nemá dvorného sudcu, že sa sám stavia do tejto pozície? Usadol si na vyvýšené miesto

a my ostatní s ním. Nikto si neskladal kabát – v sieni bola takmer rovnaká zima ako vonku.

Lord si na nos založil okuliare a predniesol text na papieri pred ním:

„V mene moci nám zverenej kráľom a Bohom všemohúcim, otvárame súdny proces vo veci obvinenia z činu vraždy Mirabelly de Áines. Žaloba je podaná sirom Gérardom de Áines, starším bratom zosnulej. Obžalovaný je sir Frederik de Vertu, z úkonu úmyselnej a plánovanej vraždy.“ V duchu som sa zasmiala. Nič z toho, čo sa ten večer stalo, nebolo ani prinajmenšom plánované.

„Sir de Áines,“ ukázal na sira Gérarda lord, „vyjadrite sa, či trváte naďalej na vedení procesu za okolností, ktoré ste súdu priblížili pred konaním.“

„Samozrejme, že trvám,“ odpovedal sir Gérard, „Mirabellu mi už nič nevráti, ale treba potrestať jej vraha.“

„V poriadku,“ pritakal lord, „sir Frederik de Vertu, vy rozumiete a súhlasíte s obžalobou?“

„Rozumiem, pane,“ zreteľne odvetil Frederik, „ale necítim sa byť vinný.“

„Konštatujem, že obžalovaný sa necíti byť vinným. Pojednávanie bude pokračovať vypočutím žalobcu.“

Sir Gérard neochvejne nakráčal na miesto vedľa lorda.

„Sir de Áines,“ obrátil sa naňho lord Alexander, „ste oboznámený s tým, že budete vypovedať pravdu, nič, len pravdu a súdu nič nezamlčíte?“

„Ako vždy, Vaše lordstvo,“ ozval sa rytier povrchne.

„Tak nám teda popíšte udalosti, ktoré podľa vás viedli k onej nešťastnej tragédii,“ vyzval ho lord. A sir Gérard spustil. Hovoril o veciach, ako bola reakcia jeho sestry, keď jej oznámil, že Frederik prijal ich návrh. Ďalej spomínal i to, pri čom som bola, v takej či onakej situácii.

„...a potom moja nebohá sestra vošla za sirom de Vertu do spálne, pretože jej ten deň prišiel akýsi sklúčený, tak sa ho rozhodla potešiť.“ Na to, že pri tom sir Gérard nebol, si to domyslel naozaj obstojne. Len škoda, že nezmienil, že Mirabella bola zároveň príčinou Frederikovej pochmúrnej nálady.

„Viete s presnosťou súdu povedať, čo sa v dotyčnej miestnosti odohralo alebo kto sa tam v dobe vraždy nachádzal?“

„Túto informáciu mám od sira de Vertu osobne,“ zagánil Gérard nepriateľsky na Frederika.

„Sir de Vertu,“ konfrontoval ho lord Alexander, „je táto skutočnosť naozaj pravdivá? Povedali ste sám pánovi žalobcovi, čo sa vo vašej spálni odohrávalo?“

Frederik bol pod rovnakou prísahou – pravdu a nič, len pravdu.

„Áno, Vaše lordstvo,“ odsúhlasil, „sám som mu povedal, čo sa tam odohrávalo.“

„Takže, pán žalobca, popíšte prosím súdu, čo sa v spálni obžalovaného odohrávalo,“ vyzval ho opätovne lord.

„Ťažko mi to je opísať, no vynasnažím sa,“ so z vrecka vytiahnutou pokorou preniesol sir Gérard, „Mirabella teda vošla do izby a uzrela tam nie obžalovaného, ale jeho domácu orkyňu!“ Súdnu sieňou sa ozvali vzdychy prekvapenia. „Tá potvora, ktorú si Frederik zaopatril na kydanie hnoja tam stála a vyskočila na ňu,“ dramatisoval, „chúďa Mirabella bola nežná žena, srdce jej od strachu puklo a vypustila dušu!“ Dvorania si o mne začali šepkať.

„Námietka, Vaše lordstvo!“ postavil sa Frederik podráždene.

„Hovorte, sir de Vertu,“ pripustil ho lord k slovu.

„Žalobca hovorí len polovičnú pravdu, ktorá sa nezhoduje ani za mak s tým, čo som mu povedal!“ Sálou to zašumelo. Lord si narovnal chrbát a riekol:

„Chcete niečo dodať, sir de Áines?“

„Nie, Vaše lordstvo,“ pokrútil hlavou, „to je všetko.“

„Nuž sa teda posaďte na svoje miesto,“ prepustil ho lord, „súd si teraz vypočuje výpoveď obžalovaného Frederika de Vertu!“

„Tvrdíte teda, sir de Vertu, že udalosti vo vašej spálni neboli povahy, ktorú popisuje žalobca?“

„Od začiatku vravel to, čo nie je pravda,“ hájil sa Frederik.

„Osvetlite teda súdu, čo predchádzalo tragédii,“ pozdvihol lord Alexander dľaň.

„Začalo to minulý rok na prvého marca, Vaše lordstvo,“ pripomenul sudcovi Frederik, „sám viete, že som si do svojej opatery od žalobcu... vykúpil orkyňu, ktorá bola ženou ich náčelníka.“

„Súd tuto skutočnosť potvrdzuje,“ prehovoril lord, „pokračujte.“

„Námietka, vážený súd!“ vyskočil sir Gérard,

„Obžalovaný opomína účel, za ktorým bola orkyňa zakúpená!“

„Posaďte sa, sir de Áines,“ umiernil ho lord, „a vy, sir de Vertu, vyjadrite sa k námietke.“

„Pripúšťam, povedal som, že si Fedareku vezmem za účelom kydania hnoja, no nemienil som to tak,“ bránil sa Frederik.

„Môžete súdu vysvetliť, prečo ste takto konali?“ nahol sa sudca nad svedeckú lavicu. Frederik sa pozrel na mňa.

„Nechcel som, aby prišla o život,“ priznal.

„Akú pozíciu na vašom dvore teda orkyňa menom Fedareka zaujala, sir de Vertu?“

„Po smrti mojej manželky Lucie sa ujala starostlivosti o moje deti,“ pokračoval Frederik, „a keď som sa vrátil so zranenou nohou, starala sa i o mňa.“

U lorda prevážila profesijná nedočkavosť:

„Mala alebo nemala orkyňa podiel na úmrtí sestry žalobcu?“

„Ten večer, keď Mirabella de Áines vošla do mojej izby, bol som tam spolu s Fedarekou,“ dosvedčil Frederik.

„Priznávate sa teda k účasti na vražde?“ spozornel lord.

„Ani v najmenšom, Vaše lordstvo,“ zaprel Frederik, „nič také sme v tej izbe neplánovali ani neuskutočnili.“

„Čo teda viedlo k nešťastnému skonu slečny de Áines?“ prekrížil si lord prsty.

„Slečna de Áines, Vaše lordstvo,“ s ťažkým srdcom priznal Frederik, „tam našla mňa s Fedarekou. Našla nás spolu v milostnom objatí.“

Bolo to vonku. Nejedna žena v sieni skolabovala nad predstavou, ako môže taký pohľadný šľachtic líhať so zelenou potvorou. Ich srdcia dúfali v romantický príbeh zvodcu a vraha slečien, či inú chorobnosť. Dočkali sa však obyčajnej pravdy, a ani tú nevedeli ustáť. Sir Gérard sa pokúšal tváriť prekvapene, lenže môj Frederik bol bystrejší. Vedel, že keď sa prizná k tomu, od čoho by sa iný stránil, rozpráši obvinenia z vraždy.

Sudca sa zamyslel. Položil Frederikovi ďalšie otázky, ohľadom toho, ako naložil s telom a či sa pokúsil oživiť ju. Frederik mal na perách len pravdu. Lord si nebol istý, ako výsluch rytiera de Vertu ďalej viesť. Zameral sa preto na

záležitosť, ktorá doposiaľ nebola predmetom pojednávania, a začal sa pýtať na mňa, ako keby som ani nebola prítomná.

„Popíšte súdu, akej povahy je váš vzťah, ak nejaký jestvuje, k dotyčnej orkyni,“ rozkázal lord. Frederik do bodky rozprával o všetkom, čo sme prežili. Vravrel o našich rozhovoroch, lekciách písma a toho jedného nácviku šermu. Vravrel, ako sme spolu uspávali deti a aj to, ako som ich krmila, a on sa na mňa díval s pocitom, ktorý s postupom času prestal považovať za nemiestny.

„Hodnotíte teda váš vzťah ako hlboký a napredujúci,“ riekol lord s takou suchosťou, ktorá vôbec neodpovedala vykresleniu, aké podal Frederik.

„Považujem,“ odvetil rozhodne.

„Natoľko, aby ste takýmto spôsobom zrušili zasnuby so sestrou žalobcu?“ Frederik sa zhlboka nadýchol.

„Áno, Vaše lordstvo,“ prehlásil, „Fedareka mi vniesla do života radosť, ktorú som po strate Lucie považoval za nenávratnú. Ak ma tento súd oslobodí, mám v úmysle ju pojať za ženu.“ A v sieni opäť ticho. Zbystrila som sluch a zachytila som mrmlanie sira Gérarda:

„Sentimentálny blázon...“

Sudca vyhlásil:

„Súd nemá na obžalovaného ďalšie otázky. Súd predvoláva k výsluchu svedkyňu Fedareku.“

Každý, kto sa na mňa vtedy chcel alebo dokázal pozerat', sa pozeral. Lord si ma prehlíadol a porovnal so svojimi spomienkami. Isto som vyzerala pokojnejšie než vtedy.

„Svedkyňa,“ narovnal si okuliare, „vyjadrite sa, či predchádzajúce i priame okolnosti vášho vzťahu s obžalovaným sú také, ako ich on sám popísal.“ Nasala som nosom chladný vzduch súdnej siene.

„Áno, Vaše lordstvo,“ odvetila som prítvárajúc oči, „bolo to tak.“

„Povedzte súdu viac o náplni vašej práce na dvore obžalovaného,“ vyzval ma sudca. Spustila som o tých všednostiach, ktoré mi neprišli zaujímavé ani podstatné. Lord ich chcel možno len nechať zaznieť, aby upokojil rozvášnené publikum.

„Aké ste mali pocity, keď ste sa stretli so zosnulou sestrou žalobcu?“ spytoval sa lord.

„Neprijemné,“ odvetila som stroho.

„Môžete súdu trochu rozviesť pojem neprijemné, pani svedkyňa?“ netrpezlivo sudca poklepal prstami po stole.

„Celý deň som sa jej vyhýbala,“ priznala som, „prišla mi pyšná a škodoradostná. Nemám rada takých ľudí.“ Lord si poškrabal bradu.

„Aj vy teda popierate, že jej úmrtie bolo cielené?“ dodal napokon.

„Kategoricky,“ vytiahla som na neho jedno z tých veľkých slov, ktoré ma Frederik naučil.

„Viete súdu predložiť dôkaz o hĺbke vášho vzťahu k obžalovanému?“ zaujímal sa sudca. Zamyslela som sa a došlo mi to – mala som ho na krku. Siahla som si pod kabát a napriek očakávaniu niektorých v sále som vytiahla jantárový privesok. Natiahla som sa s ním k sudcovi, ten si ho z mojej ruky opatrne prevzal a prehliadol.

„Súd považuje dôkaz za dostatočný na potvrdenie existencie vzťahu medzi obžalovaným a svedkyňou,“ triezvo skonštatoval a šperk mi vrátil. „Súd nemá

na svedkyňu ďalšie otázky. Proces bude pokračovať vypočutím ostatných svedkov.“

Šablóna, podľa ktorej súd postupoval, bola presne rovnaká ohľadom každého vypočúvaného. Len odpovede sa mierne líšili. Na otázku, v akom vzťahu sú dotčení k Frederikovi, zazneli takéto slová:

„Ha-ha-hajdúch.“

„Slúžka.“

„Kuchárka.“

„Richtár.“ Keď sa lord pýtal na ich pohľad na slečnu Mirabellu, nemali veľmi čo vyzdvihnúť. Spoločne tvrdili to, čo bolo pravdivé – bola nepríjemná, posmievačná, namyslená, hrubá...

„Ako by ste súdu popísali obžalovaného?“ ozvalo sa spoza sudcovského pultu. Frederika vykreslili ako vzdelaného, slušného a príjemného človeka – takého, aký naozaj bol. A keď prišiel rad na mňa, nedokázali sa zmôcť na krivé slová.

„Stará sa o deti, upratuje, pomáha v kuchyni,“ tak ma ostatní na panstve videli, „a rozumie si s pánom Frederikom,“ zaťažko dodala Marianna, ktorá bola z veľkej sály vyľakaná najviac. Sudca poďakoval Vernierovi za výpoveď a zahĺbal sa.

„Chce obžaloba niečo dodať na margo novovzniknutých okolností?“ adresoval otázku na stále sebaistého sira Gérarda. On si pripadal ako jediný ukrivdený a presvedčil sám seba o tom, že je v práve.

„Povstaňte a vypočujte si rozhodnutie súdu!“ oznámil hlásnik a lord vydal ustanovenie.

„V mene moci, ktorá mi bola zverená z pozície kráľa a Boha Všemohúceho, rozhodol súd takto: Návrh sa zamietá ako nedôvodný. Nebola naplnená ani dokázaná podstata činu vraždy. Sir Frederik de Vertu sa týmto zbavuje všetkých obvinení. Súd ďalej hodnotí, že vzťah obžalovaného so svedkyňou nie je porušením platného zákona a je dostatočne vážny na rozpustenie zásnub so zosnulou. Súd stanovuje, že žalobca odškodní obžalovaného sumou 115 frankov ako retribúciu za poškodenie dobrého mena krivým obvinením. Taktiež sa žalobcovi udeľuje povinnosť do mesiaca uhradiť trovy konania. Súd sa skončil, môžete odísť!“

Sir Gérard vypenil, no nemohol nič. Odišiel medzi prvými a ja s Frederikom sme sa k sebe rozbehli. Nadvihol ma a zatočil dookola na rukách, s víťazným bozkom pokladajúc ma opäť na zem. Lord Alexander zišiel zo svojho stolca a zložil si našuchorenú parochňu.

„Sir de Vertu, môžete ešte na okamih?“ opýtal sa prívetivejšie, „Neoficiálne, samozrejme.“

Frederik ma zobral za ruku:

„Áno, Vaše lordstvo, už ideme.“ Pristúpili sme k nemu a prv, než spustil, priblížili sa k nám slimačím tempom kroky, ktoré chceli postupovať rýchlejšie.

Zastavil sa pri nás druhý starší muž, opierajúci sa o zatočenú palicu. V holej bacuľatej tvári bolo vidieť chvenie. Na sebe mal zdobené rúcho až po zem a to, čo mi Frederik neskôr popísal ako „solideo“.

„Lord de Saint-Marque,“ trasľavo prehovoril vyčítavým tónom, „ako si môžete dovoliť prizvať na svoj dvor služobníka cirkvi najsvätejšej, usporiadať tu takýto ojedinelý a donebavolajúci proces, ktorý pobúri všetkých kresťanov

naokolo... a nedat' mi vopred vediet'?" Frederik i ja sme boli rovnou mierou zaskočení. Lord Alexander sa však len schuti zasmial:

„Poslal som pre teba Jeana, nie je pravda, braček?“

Biskupov rozhnevaný výraz sa rozplynul:

„Poslal, ale veď dobre vieš, koľko mi trvá došuchtať sa cez celý hrad!“

„Sir de Vertu, slečna Fedareka,“ vysvetlil lord Alexander, „toto je dôstojný biskup Clermont, môj brat a milovník všetkého nevídaného.“

„Nevídané často býva tým najkrajším,“ pousmial sa biskup, „podobne ako vy, slečna,“ žmurkol na mňa.

„Vaše lordstvo,“ maskoval Frederik prekvapenie zdvorilosťou, „neočakával som od Vás takýto familiárny prístup. Popravde som nemal ani poňatia, že dôstojný otec biskup je Vaším bratom.“

„Viete sir de Vertu,“ vysvetľoval lord, „mali sme staršieho brata, ktorý sa mal stať dedičom titulu i zeme. Žiaľ, choroba ho skolila prv, než prevzal otcovo miesto, ktoré nasledovne pripadlo na mňa. Nepočítal som s tým. Vlastne som v tej dobe už bol pripravený, ukončil som štúdium práva na kráľovskej akadémii.“

„A ja som si svoje už hundral v seminári,“ zažartoval biskup.

„Keď som sa dozvedel, že jeden z mojich rytierov podáva žalobu na druhého kvôli vražde sestry, nečakal by som, že to bude práve na vás. Osobne som sa preto rozhodol oprášiť drevené kladívko a rozťať tento spor.“

„Sme vám neskonale zaviazaní,“ pritisol si ma k sebe Frederik bližšie.

„Kedy plánujete svadbu, deti?“ vrúcne sa opýtal biskup Clermont.

„Počkáme, kým zíde sneh,“ odvetila som za nás oboch.

„V bielych šatách ani snežienka prichádzajúca s jarným slnkom,“ potešil sa biskup, „máte moje požehnanie, deti Božie.“

„Nápodobne,“ prehlásil lord Alexander, „nech vám šťastie roky trvá. A keby potrebujete pomoc s prípravami, odkážem vás na moju drahú manželku. Isto rada pomôže, vyzná sa v prípravách slávností.“

Sneh, ktorý prestal na čas pribúdať, už sa nezdal byť taký mrazivý. Bok po boku s Frederikom sme prešli nádvorím. Sir Martin nechal pristaviť kočiare, jeden pre nás a druhý pre Annu a ostatných. Vonku nás do toho všetkého zaskočil aj sir Gérard.

„Frederik,“ preklopil mu do dlane objemný mešec, „zrovnáme dlhy, čo povieš?“ Frederik otvoril mešec a venoval pozornosť peniazom, ktoré si i tak nemienil zobrať, sir Gérard mal ale iné plány. Siahol pod plášť a tasením rapiera chcel dať najavo, čo považuje za vyrovnanie účtov. Frederik nestihol zakročiť.

Ja som ale stihla. Prv, než sa sir Gérard zahnal, zovrela som pravú päť a v snahe zachrániť Frederika som ho udrela do tváre. Bol to zatiaľ najrýchlejší výbuch hnevu, aký som mala. Nestihla som ho ani postrehnúť – jednoducho sa objavil, zapôsobil a zmizol. Zmizol, pretože sir Gérard sa po jedinej rane zvalil chrbtom do snehu.

„Fedareka,“ objal ma Frederik, „snád si ho....“

„Nie, pozri,“ ukázala som nadol. Sir Gérard sa váľal z boka na bok v hromade snehu a zvieral si nos. Dvaja zo strážnikov počkali, kým ho obídeme a potom mu pomohli na nohy.

„Počkaj, Frederik, ešte som s tebou neskončil!“ reval.

„Len pokojne, Gérard,“ prišiel k nemu sir Martin, „mal by si trochu vychladnúť. Chlapi, vezmite sira Gérarda za lordom, isto ho rád znova uvidí.“

Nastúpili sme a než za nami sir Martin de Tisserand zavrel dvere, opýtal sa nás zdvorilo:

„Dúfam, že ma na svadbe radi uvidíte.“

„Bezpochyby, priateľu,“ prikývol mu Frederik. Sir Martin sa pousmial a zatvoril. Viezli sme sa celú tú cestu nazad spoločne, túliac sa k sebe ako hrdličky pred mrazom.

„Frederik,“ pohladila som mu líce.

„Fedareka,“ prešiel mi rukou vlasy, „nie je ti tu zima?“

„Keď o tom hovoríš,“ usmiala som sa naňho a podobne i on na mňa.

„Cesta je dlhá, láska,“ riekol medzi rečou.

„Keď prídeme, budú deti dávno spať, miláčik,“ povedala som s istotou, že Frederika oslovenie poteší, „a unavení budeme aj my.“

Kapitola 12

„Medzi orkami nepozorujeme nič ako „manželský zväzok“. Dočasne sa iba párujú do dvojíc opačného pohlavia za účelom splodenia potomstva. Môžeme predpokladať, že v niektorých spoločnostiach prechádzajú páry istou formou primitívneho „sobášneho“ rituálu.

P.J.B. Allé, Stráň sa orka, str. 201

Keď som sa ráno zobudila, Frederik bol dávno hore. Nepobehoval po dome ani sa nepokúsil vykradnúť zo spálne. Ležal tam otočený na bok a usmieval sa na mňa.

„Zobudilo ťa slniečko, miláčik?“ pretrela som si rozospaté oči. Slnko už celkom isto vyšlo, presvitilo nám cez okno.

„Nie,“ odvetil Frederik zasnívane a prstami sa mi vyšplhal po ruke až na plece, „moje slniečko až doteraz sladko spalo.“ Nemohla som inak, než Frederika ľúbiť. Prešli sme spolu celou zimou a dočkali sme sa jari. Ani na okamih sme viacej nepochybovali, či sme sa rozhodli správne.

Victor a Gabrielle povyrástli, ťahajú sa na nohy. Už majú vyše roka, ale sú stále rovnako rozkošní ako prvý deň. Predviedli sa, čo sa rozprávania týka. Ukázala som Frederikovi, ako mi hovoria „mama“ a jeho srdce sa vtedy roztopilo. Vyobjímal nás všetkých troch, sadol si k postieľke a dve hodiny ich učil povedať „tata“. Teraz už zvládnu oveľa širšiu slovnú zásobu a ja snažím tiež napredovať. Obnovili sme s Frederikom výučbu čítania a písania a potešil sa, keď som o nás dvoch napísala prvú básničku. Bola trochu kostrbatá, ale on

trval na tom, že nič krajšie v živote nečítal. Dovolila som si začať tými známymi veršami:

„Povedz mi, slniečko, môžeš mi to sľúbiť? Či ma ten milý môj, či ma bude ľúbiť?“

Keby ste sa ma pred rokom spýtali, či môže ork milovať človeka, nevedela by som na to odpovedať. A keby ste sa ma vtedy spýtali, či môže človek milovať orka, vysmiala by som vás. Náš vzťah s Frederikom sa nezaobišiel bez otázky: „Čo máš na mne vlastne rád?“ Obaja sme sa dokázali zhodnúť na rovnakej odpovedi: „Všetko.“ Dni, večery aj noci trávieme spoločne, občas v kuchyni, občas pri deťoch, občas sami dvaja. Minulosť je za mnou a nechýba mi. To, čo mám teraz, o tom sa máloktorej orkyni čo i len sníva.

Frederik sa ku mne túli. Prikladá svoj nos k môjmu plecu a pomaličky dýcha.

„Stále voniaš nádherne, kvietik,“ vraví mi tie sladké slová. Za okamih vyfahuje ruku spodo mňa, pretože sa mu prestáva prekrvovať.

„Frederik, miláčik,“ otáčam sa k nemu tvárou, nestíham však nič povedať. Do miestnosti bez klopania vráza Anna celá zadýchaná.

„Hrom aby do toho!“ zafunela.

„Dobré ráno aj tebe, Anička,“ pritiahla som si deku ku krku.

„Dobré, ako pre koho,“ zahundrala, „celá dedina je na nohách, do sviatočného už odeli seba i ratolesti – Marianna na úsvite vstávala, aby zaopatrila Victora a Gabrielle. A vidím, že majú nechuť k slávnostnej košeli po vás, milosťpán!“

„Dobre, už vstávame,“ pretrel si Frederik tvár, „nemôže byť zas toľko hodín.“ Bolo toľko hodín. V náručí toho druhého sme celkom pozabúdali na všakovakých hostí, čo sa zišli z okolitých panstiev a dedín.

„Jaj, jaj, neskoro na vlastnú svadbu,“ lamentovala Anna, „pridajte radšej do kroku, obrad začína o deviatej!“ Nechala nás samých v spálni a Frederik otvoril skriňu, vytáhuje odtiaľ svoju uniformu. Nevadilo mi, že ju na sebe chce mať – vojak sa žení v uniforme, zrejme aby jeho nastávajúca nezabudla, že má aj iné povinnosti.

„Berieš si aj kyrys, miláčik?“ opýtala som sa ho, keď som si oblieka nočnú košeľu.

„Skôr nie,“ pootáčal sa Frederik, „zle sa v ňom tancuje.“

„Vážne chceš tancovať, miláčik?“ ubezpečila som sa. Niekoľko týždňov sa ma to pokúšal naučiť, vraj – šerm je ako tanec. Aj tak si myslím, že šerm mi išiel lepšie.

„Zaiste,“ odvetil, „bojím sa len jedného. Že ťa hostia nenechajú zatancovať si so mnou.“

„Však ja sa im nejako vyšmyknem,“ mávla som rukou a pobrala som sa navliecť sa do šiat.

„Hotovo,“ vyfúkla si Marianna, „á, dobré ráno, Fedareka!“

„Dobré ráno,“ odkývla som.

„Tak, vyspala si sa dobre?“ spýtala sa v zhone.

„Prirodzene,“ popreťahovala som si chrbát, „pôjdeme teda na to?“ Čakali nás veľké prípravy v krátkom čase. Najprv som sa vyzliekla a Marianna mi podala vodu na umytie. Do toho bolo ešte nachovať Victora a Gabrielle, ktorí sa v drobných šatočkách necítili práve najšťastnejšie, ale boli radi, že ma vidia. Marianna medzičasom vybrala z šatníka biele šaty a závoj, ktoré mi Frederik nechal na mieru ušiť, no nechal, nech si ich nechám vyzdobiť, ako sama chcem. Vraj je to tradícia – aby ženích pred svadbou nevestu nevidel.

Myslím, že si to skôr jeho otec či ded vymysleli, aby nemuseli s manželkami riešiť oblečenie.

Obliekla som si šaty a opatrne sa usadila v snahe nepokrčiť ich. Boli vcelku skromné – nepáčila sa mi predstava ísť pred oltár nakysnutá s ťa cesto. Šaty boli voľné, bez korzetu či rámu. Mohla som sa v nich otáčať a pohybovať vcelku bez námahy. Marianna mi česala a kefovala vlasy, až kým pôsobili nadýchane.

„Páni,“ odstúpila a roztvorila ústa.

„Nejaký problém, Marianna?“ zarazila som sa, pretože som nechcela tento deň pokaziť.

„Pod' sa pozrieť do zrkadla!“ vytiahla ma z kresla, „Musíš sa vidieť!“

Prešli sme do Frederikovej izby, z ktorej sa on už stihol vytrátiť. Obliekanie mu nikdy netrvalo príliš dlho, ale nemusela som sa báť, že by niečo opomenul. Skôr ja som bola tá, ktorej boli noblesné šaty cudzie.

„Pozri,“ postavila ma Marianna pred zrkadlo. Obrátila som sa na jednu i na druhú stranu. Prvý raz som sa usmiala na seba samú – neopísateľný pocit.

„Vyzeráš ako princezná,“ zachichotala sa Marianna a priložila mi na hlavu závoj, „ešte táto drobnosť.“ Závoj bol z jemnej priehľadnej látky, nepredstavovala som si, že ma cezeň nik neuvidí a ani som to nemienila docieľiť.

„Aj ja chcem mať také šaty, keď si ma Pierre bude brať,“ zasnene povzdychla Marianna.

„Dočkáš sa, Marianna,“ zarovнала som si výstrih. Šaty boli v strihu, ktorý tenkou látkou prekryval ruky s časťou krku a pevnejšiu mal na zvyšku tela.

„Nemyslíš, že je to... prehnané?“ zapochybovala som.

„Tomu sa vraví dekolt, Fedareka,“ poučila ma Marianna, „je to módne. Ved' pozri, pristane ti to!“

„Nechcem byť na vlastnej svadbe za pobehlicu,“ podotkla som.

„Nebudeš, Fedareka, neboj,“ pohladila si Marianna môj hebký rukáv, „si krásna nevesta.“

* * *

„Dúfam, že sa jej nič nestalo,“ som na pochybách.

„Priateľu, neobávaj sa! Zvon predsa ešte neodbil deväť,“ pokúša sa ma rozveseliť Martin.

„Čo keď neodbije?“ váham, hoci sa neustále presviedčam, že je to len kvôli situácii. Ved' iba pred hodinou som si pripadal ako v nebi. Nepotrva to dlho, a zvyšok svojho život strávim s ňou. Miestami myslím na Luciu, pretože pred rokmi stála ona tu, po mojom boku. Život ale ide ďalej, treba sa v ňom radovať, pretože nie je vždy ľahký.

„Frederik,“ smeje sa Martin, „myslíš, že by tu Fedareka nechala čakať všetkých tých svadobčanov? A keby nie pre nich – myslíš, že by nechala čakať teba?“

Martin je správny chlap. Po Gérardovi ochotne prebral pozíciu a teraz mi ide za svedka. V uniforme, rovnako ako ja. Kostol je napchaný na prasknutie. Ľudia stoja dokonca aj vonku. Dovnútra vchádza Marianna a vedie deti. Sadá si na svoje miesto do prvého radu – Fedareka si ju vybrala za družičku a Annu za svedkyňu – na všetkých sa dostalo. Smejem sa a v dobrej viere dúfam, že sa pranie lorda Alexandra naplní a zväzok nám vydrží do smrti. On sám tu žiaľ

nemôže byť – kráľ si ho pri sebe vyžiadal, ale prišla nám aspoň pogratulovať lady de Saint-Marque. Sedí niekde v druhom rade, na strane nevesty.

Konečne sa ozýva zvon. Dvere kostola sa otvárajú a zbor sa rozoznieva. Dovnútra pomaly s kyticou snežienok kráča Fedareka. Biskup vedel, čo hovoril – v bielych šatách je prekrásna. Nesie na sebe ľahký závoj, pretože tak káže zvyk, ale ja viem, že si neberiem závoj – beriem si bytosť pod ním. Moju spriaznenú dušu s tým najradostnejším zubatým úsmevom. S očami ako jantár, vlasmi ako uhoľ a dušou hĺbky mora. S každým krokom sa ku mne blíži a ja už teraz vidím, že jej slzy šťastia zmáčajú nežné líca. Vystupuje na schodík, Anna vedľa nej. Je predo mnou a ja som právom blažený.

Otec Camille začína svoju reč. Nevenujem jej pozornosť. Budem musieť dávať väčší pozor, aby som sa nepozabudol, keď bude treba hovoriť slová súhlasu a sľubu. Už teraz mám však chuť Fedareku pobožkať. Každý ženáč išiel do manželstva s nádejami a je už len na ňom, či sa mu naplnili. Ja nič neriskujem – vybral som si a ona si vybrala mňa. To je najzdravší predpoklad na šťastné manželstvo. Svadobčania sú natoľko dojatí, že zabudli na malichernosti, ktoré obklopujú Fedarekin druh. Ona nie je ako tie beštie, ktoré ma takmer zmárnili. Ona je iná.

Nechoval som sa voči nej predpójato a toto mi je odmenou. Ktovie, či si ju vôbec zaslúžim. Kňaz sa nás pýta otázky. Včera, keď prišiel Fedareku pokrstiť, nám vysvetlil, čo treba v akom poradí odriekať. Ona dávala ozajstný pozor, ja rozprávam spamäti to, čo som od minula nezabudol. Nemohol som sa pri nej sústrediť – ona jediná mi prechádza mysl'ou.

„Sir Frederik de Vertu,“ oslovil ma otec Camille po vymenení manželských sľubov, „beriete si tu prítomnú ženu za svoju manželku v očiach Boha a cirkvi?“

„Áno, beriem,“ prikývol som.

„Fedareka,“ položil opačnú otázku jej, „beriete si tu prítomného muža za svojho manžela v očiach Boha a cirkvi?“ Fedarekina odpoveď bola tá, ktorej som sa nevedel dočkať. A keď po jej súhlasnom „áno“ vyhlásil oddávajúci „Čo Boh spojil, človek nerozlučuje!“, padli sme si do náručia.

Predsa len – podať si ruky pri takom oslávení lásky – to nie je adekvátne. Nastavil som Fedareke ruku a ona si okolo nej obmotala tú svoju. Závoj mala už odhrnutý a všetci mohli vidieť radosť nás oboch. Vyviedol som ju pred kostol, kde tleskal rozjarený dav. Ten utíchol až na Martinov pokyn, ktorý sa rozhodol prekvapiť ma čestnou salvou. Bokom k radu dvanástich strelcov stál on. Dvanástym však bol Vernier s ošarpanou mušketa. Trinásť zo štrnástich rytierov lorda de Saint-Marque, toľko sa nás na svadbe zišlo.

„Pripraviť – páť!“ velí Martin a prvý rad strieľa a pokľakne. Za ním nasleduje druhý a potom prirodzene tretí. Vernierova mušketa sa samozrejme zasekne, takže jej udiera do boku a ona nečakane vystrelí. Chvála Bohu, nebola nabitá. Dedinčania sa smejú a my ostatní s nimi. Smeje sa dokonca aj Vernier, keď si zarovná do čela spadnutú čiapku. Martin predstupuje pred nás a salutuje – rovnako i ja jemu.

„Nech sa ti darí, priateľu,“ vraví, „nech sú všetky tvoje ťaženia víťazné, v poli či doma!“ Poklepem Martina po chrbte.

„Nemuseli ste si robiť takú starosť,“ hovorím.

„Pôvodne mali byť holubice,“ smeje sa Martin, „no kde ich teraz nachytať?“

Náš dom sa naplnil hosťami, i keď v skromnejšom počte. Fedareka sa naozaj nemusela báť – prvý tanec so mnou zvládla bravúrne a teraz ju už vykrúcajú

všetci ostatní rytieri. Kapela im hrá do tanca a oni potužení pitím i dobrou náladou prestali vnímať rozdiely.

„Mladuchu treba vykrútiť,“ nakláňa sa ku mne Anna.

„Zabáva sa,“ uznávam, „som rád, že sa cíti dobre. Pristane jej to, celá žiari.“

„Tak, tak,“ súhlasí Anna a vyruší ju Vernier, ktorý sa tiež dožaduje tanca.

„Ak mi na prsty nestúpiš Vernier, nedbám,“ berie ho Anna za ruku. Pierre zase tancuje s Mariannou a Bernadeta dáva pozor na Victora a Gabrielle, ktorí sa tiež snažia podskakovať. Je naokolo veľa ľudí a chcú sa ukázať.

Oslava trvá do skorého rána. Niektorí hostia si ustlali v kuchyni, iní spia pri stoloch v hale a Martin s ďalšími dvomi rytiermi sa uložili do hosťovskej izby. Ja konečne Fedareku vynášam na rukách do schodov a prekračujem s ňou prah spálne. Uznávame, že dnes nebude sebecké zamknúť dvere. Neobratne sa vyzliekam z poprehýbanej uniformy a potichu sa smejeme, keď ju ťahám zo šiat. Dávam jej prednosť a hneď po nej si líham do postele.

„Ako hodnotíte dnešný deň, pani de Vertu?“ opieram sa o laket a oči mi klipkajú.

„Úžasný,“ vraví vrelo a dotýkame sa špičkami nosov.

„Kde sme to prestali?“ dodáva. Prichytím si ju rovnako ako ráno a ona prekladá hlavu cez moje plece:

„Myslím, že tu, Frederik.“

Kapitola 13

„Ako najväčšie varovanie pre toho, kto z diela náučného tohto nič iné neodnesie si, ostáva nasledovná výstraha: Stráň sa orka a neponúkni mu svoje lono, ani na orkyne neplytvaj nehou! Pretože výsledok zverstva ohavného do smrti by ťa prenasledoval!“

P. J. B. Allé, Stráň sa orka, str. 253

Sedeli sme s Frederikom pri ohni vo vstupnej hale a sledovali, ako sa Victor s Gabrielle hrajú. Minulý rok dostali na štvrté narodeniny hojdacieho konika a tento rok ich s Frederikom chceme prevapit' druhým. Nedokážu totiž uverit', že jeden ich čochvíľa neunesie. Striedajú sa za uzdou, ktorú predstavujú dve drevené úchytky. Ten druhý vždy drží jazdca v úzkom objatí okolo pása, aby za jazdy nespadol.

Frederik vstal a priložil do krbu ďalšie poleno. Striasla som sa, ale nie od zimy, len môjmu telu sa za tým jeho po krátkej nečakanej odluke zacnelo. Prisadol si nazad ku mne a dolial mi čaj do šálky. Zababušil si nohy pod deku na pozdĺžnom diváne, na ktorom ležíme. Pošteklil mi prstami spodok chodidiel a ja som sa so smiechom opýtala:

„Mravce ťa obchádzajú, miláčik?“

„Príjemne hreješ, láska,“ odvetil. Nedalo sa naňho hnevať, vždy sa nejako vynašiel.

Divame sa na seba a cítime, ako sa pod dekou čosi krúti. Hojdačí kôň je zrazu prázdny a pri mne vykuknú dve milé hlávky.

„Maminka!“ vyskočili na mňa Victor s Gabrielle.

„Tak vy takto!“ prižmúrila som oči, „a už vás mám, huncúti!“ pritúlila som k sebe deti a ony sa privinuli ku mne.

„A tato nedostane nič?“ ozval sa Frederik.

„Neboj, tato, už idem!“ vyhlásila Gabrielle a popod deku, stúpajúc nám obom po nohách, sa preplazila na druhú stranu. Frederik jej dal pusu na čelo a ona zafrflala:

„Au, tatino, picháš!“

„Na to by si si mala zvyknúť, zlatko,“ prehovorila som ku Gabrielle, „muži radi pichajú a neradi sa holia.“

„A ty sa holíš, mamička?“ natiahol Victor ruku k mojej tvári.

„Nemusím, srdiečko, dievčatám tvár nezarástá,“ vysvetlila som mu.

„Ale teta Anna by sa mohla holiť,“ ozvala sa opäť Gabrielle. Naraz sme sa s Frederikom schuti zasmiali. Odkedy deti začali plynulo rozprávať, tieto ich malé vtipy a prebrebty sme sa rozhodli s Frederikom zapisovať. Hovoríme tej knižke „úsmevníček“, pretože sa na nej vždy dobre zabavíme.

Keď začnú byť obaja neobsední, sami sa vyhrabú zo zovretia a začnú sa naháňať okolo dreveného koňa, ktorý ich nechápavo pozoruje.

„Na čo sa najviac tešíš, láska?“ pýta sa ma Frederik.

„Teším sa, keď príde jar,“ odvetila som mu láskavo, „Gabrielle sa nevie dočkať, až na záhrade vysadíme ďalšie kvety.“

„My s Victorom budeme stavať drevený hrad v lese za domom,“ povedal Frederik, „namontujeme bránku, aby sa dalo prechádzať priamo z dvora medzi stromy.“

„A kto vám bude robiť princeznú?“ pošuchla som Frederika ľavou nohou.

„Kto? No predsa Gabrielle!“ pýšil sa Frederik.

„Poznáš ju, nebude sa chcieť nechať zamykať a priväzovať,“ pripomenula som mu, „budete radi, ak ten hrad od nej dobjete nazad!“

„Ja si ho nedám!“ bránil sa Victor!

„Ja ho tebe nedám!“ prevalila ho Gabrielle na zem a začala ho nemilosrdne štekliť.

„A dáš!“

„Nedám!“

„A dáš!“ opakovalo sa.

„Gabrielle, neublíž bračkovvi!“ upozornil ju Frederik.

„Neublížim, ak sa vzdá!“ trvajúc na svojom vyhlásila.

„Nevzdám sa,“ vyšmykol sa jej Victor. Deti sa znovu naháňali, vybehli po schodoch a zamierili do svojej izby.

„Neublížte si!“ zavolala som na ne.

„Neboj sa, mamička,“ vykukol Victor spoza zábradlia.

„Postavíme si hrad z kociek, a podľa neho môže tatino urobiť ten drevený, takže sa tam vojdeme všetci štyria!“ ozvala sa Gabrielle.

„Tak choďte, prídeme sa pozrieť,“ zakývali sme im.

„Že majú ale predstavivosť,“ spokojný sám so sebou zhodnotil Frederik.

„Nezabúdaj, miláčik, že majú po kom,“ sadla som si a preklopila sa k nemu.

„Chceš ma rozpučiť za samochválu, láska?“ vystrúhal Frederik detinský úsmev.

„Nechcem,“ riekla som rozhodne, hoci potom som musela zvýsknuť.

„A za toto tiež nie?“ začal sa chichotať, keď mi zložil ruku z uštipnutého pozadia.

„Budem sa musieť zmieriť s tým, že mám doma tri deti a jedno z nich nikdy nevyrastie,“ zahľadela som mu do očí.

„Fedareka, láska,“ predstieral Frederik stratu dychu, „a čo by si povedala na to mať doma štyri?“

Epilóg

„Povedz o tých obludách čokoľvek hanlivé a ľudia ti budú zobať z ruky, chlapče.“

P. J. B. Allé, rozhovor s mladým nadšencom

„Koľko ešte mačička?“ zadunel nedočkavý hlas kráľovnej Danary.

„Momentíček, pusinka,“ zatrepala princezná Sublima tenučkými prstami ako motýľ krídlami, „chcem sa ti predsa páčiť, no nie?“ Danara si povzdychla, lebo vedela, že princezná má pravdu. Nemohla ju ísť súriť, pretože ju aj po dvoch týždňoch omíjala zranená noha.

„Keď sa mi ten sukin syn dostane do rúk...“ zatínala päšť, „osobne ho rozdrapím a z jeho čriev si narobím jaternice!“

„To mi potom daj vedieť napred, nech si vezmem radšej šalát,“ piskľavým hlasom sa zachichotala princezná Sublima.

Kráľovná, holá okrem obvazu na nohe a ruke, naklonila hlavu.

„No, vyplatilo sa ti čakať, Danarka?“ prešla si dlaňou od hrudníka až k pásu.

„Nech už si tu,“ zavrčala a ukázala si prstom do lona. Princezná s rozpustenými zlatými vlasmi pricupkala poslušne k nej.

„Bolí ťa stále nožička, miláčik?“ pobožkala jej previazanú svalmi obrastenú končatinu.

„Nemám chuť sa o tom teraz rozprávať,“ pokrútila hlavou, „daj sa radšej do práce, čaká nás dlhá noc.“ Princezná Sublima, mačička Danary z Bolveneghu, kráľovnej orkov, sa dala do diela. Svoj titul si predsa nevyslúžila naháňaním sa za myšami.

Kráľovná, snažiac sa, ako len mohla, nedokázala prestať myslieť na slová, ktoré zazneli z úst toho fúzatého Konkwerca.

„Čo ťa trápi, lásočka?“ vytiahla sa k nej princezná Sublima, „si nejaká bez nálady.“

„Ten človek, mačička,“ ukázala na svoju prestrelenú nohu, „mohla som ho ľahko zabiť. Ale on spomenul Fedareku...“

„Si si istá, Danarka?“ zamyslela sa princezná.

„Viem, čo som počula,“ odvetila neoblomne kráľovná.

„Nuž, možno len poznal nejakú Fedareku,“ pokrčila princezná ramená a vrátila sa k tomu, čo jej bolo príjemnejšie.

„Možno,“ mierne sa uľavilo aj kráľovnej.

V mohutnom kozube horeli celé brvná. Orkyne ich tam nanosili ešte pred zotmením, pretože rušiť kráľovnú Danaru v jej komnatách po západe slnka, to mohlo dopadnúť všelijako. Ohromné granitové tehly, z ktorých bol vybudovaný celý hrad, pôsobili akusticky pre jej každovečernú áriu. Milovala, keď sa mohla milovať s krehkou Sublimou. Jedným otočením palca a ukazováka by jej vykrútila krk, no prečo by to robila? Mala rada svoju poslušnú zlatistú mačičku, rovnako ako princezná milovala ju. Obdivovala silu a krásu kráľovnej Danary.

Jazvy, ktoré sa kráľovnej ťahali po tele, svedčili o úspechoch v mnohých bojoch a lovoch. Nepoznala medzi živými konkurenciu a medzi mŕtvymi boli tiež len tí, ktorí neobstáli. Ešte aj jej prsia a boky, pre princeznú na pohľad omamné, by dokázali vraždiť. A predsa jej myšlienka na toho jedného vychrtnutého Konkwerca nedokázala opustiť hlavu.

„Pod' sem bližšie, mačička,“ pokynula ukazovákom na princeznú Sublimu. Tá sa k nej pritiahla a prechádzajúc maličkými dľaňami kráľovnine statné plecía sa pustili do utkania jazykov.

Hrubé okované vráta sa rozleteli a dovnútra vošli ďalšie dve orkyne. Kráľovná rozhnevaná, že si dovolili vyrušiť ju, sa naťahovala po sekere, potom však zbadal tváre svojich dvoch sestier – Wyhely a Morgely.

„Čo chcete?“ zavrčala, posadiac sa na priestornej manželskej posteli.

„Neradi ťa rušíme, Danara,“ spustila čiernovlasá Wyhela, „ale Konwerci pritiahli s posilami. Budeme musieť vyčkať.“

To kráľovná nerada počúvala. Najväčšiu radosť by jej urobilo zobrať sa a sama bez ľútosti vyvraždiť celý Konkwer. Ale vedela, že pokiaľ chcú niečo také zvládnuť, musia sa držať plánu.

„Pochytali ste ich dost?“ zatla zuby.

„Viac než dost, Danara,“ pridala sa Morgela, „Hurda už na nich dozerá a preberá kus od kusu.“

„Ešte niečo?“ pretrela si kráľovná čelo.

„Yvena prišla s plánom,“ vyriekla vyškerená Wyhela. Princezná Sublima sa od zimy pritúlila k zamyslenej Danare.

„Yvena počká aj do zajtra,“ rozhodla sa kráľovná.

„V tom prípade,“ prehodila Morgela, „našlo by sa dnes pre nás dve miesto v kráľovskej spálni?“ Danara sa prizrela výrazu svojej ľudskej princeznej. Tej sa rozžiarili jej belasé oči.

„Dobre teda,“ odkývla, „ale zavrite na závoru, nech už sem nik nelezie!“